

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ISSN 1303-8969-0-2
9 771303 838904
K.K.T.C 1.750.000TL.

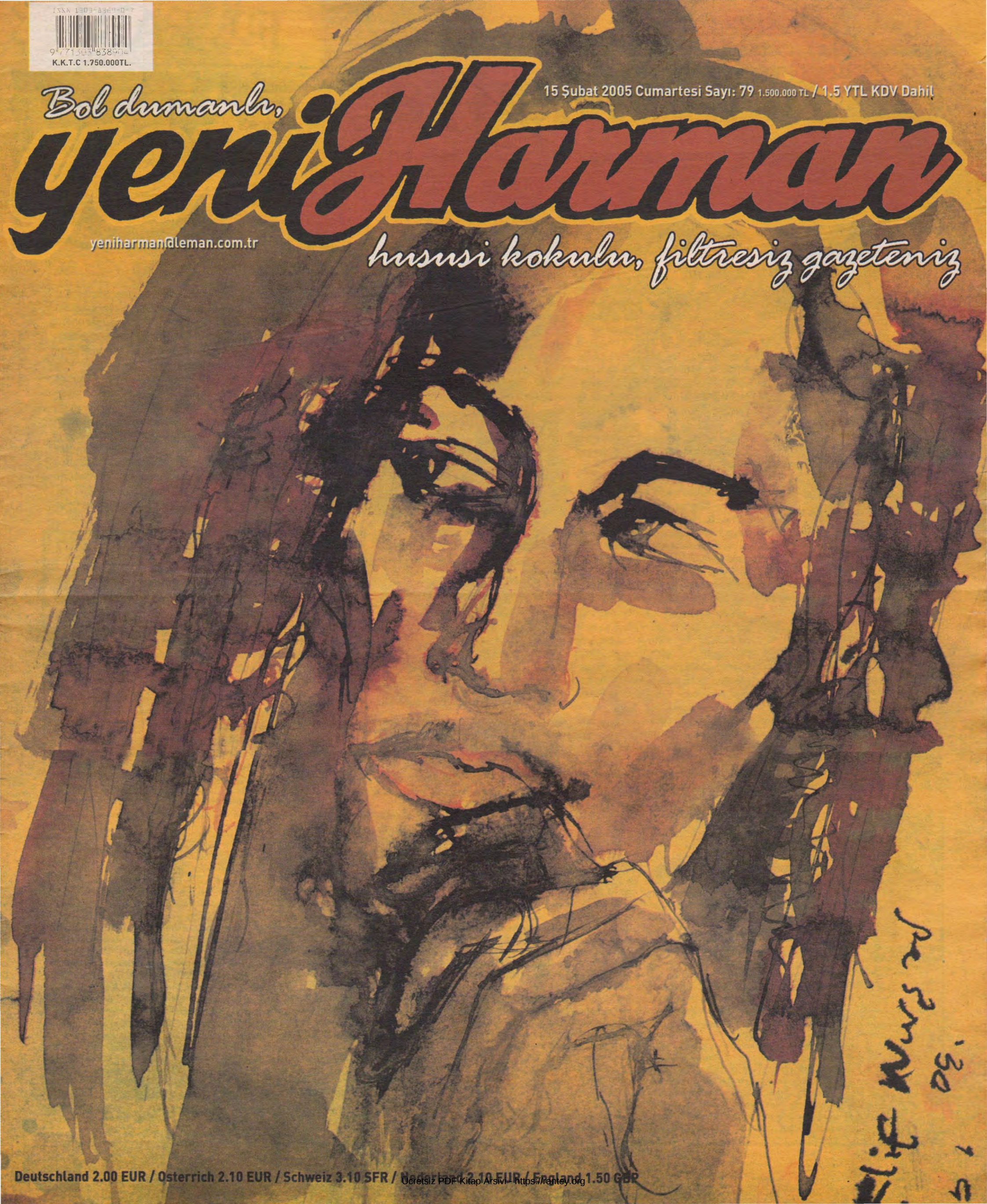
Bol dumanlı,

15 Şubat 2005 Cumartesi Sayı: 79 1.500.000 TL / 1.5 YTL KDV Dahil

yeni Harman

yeniharman@leman.com.tr

hususî kokulu, filtresiz gazeteniz

peşman değilim

Deutschland 2.00 EUR / Österreich 2.10 EUR / Schweiz 3.10 SFR / Nederland 2.10 EUR / England 1.50 GBP

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://trantey.org>

harmantiMedya

Başbakan Erdoğan'ın, "Bir avuç asalak ve paraziti", direnen Seka işçileri...

Umutlar söndü, söndü...

Umutların söndüğünü bildirdi işte bize Doğan Haber Ajansı. Bu amir ve bildiren dilin her halini ve türünü, 22 gündür sermaye blokunun gazetelerinde okuyoruz. Televizyon haberlerinde izliyoruz. Oysa durum bu değil. Aynı gün çıkan iki haber umutların söndüğünü yalanlıyor:

"SEKA İşçileri: Terk Etmeyoruz, Etmeyeceğiz! Mahkeme SEKA İzmit'in kapatılması yönünde karar verdi. Avukat Özveri, 'İtiraz edeceğiz. ILO kararına göre, barışçıl işyeri işgali kısıtlanamaz' diyor. İşçiler, 'Daha da motive olduk. Karar lehimize de olsaydı, siyasi irade vazgeçmeyecekti. Direnişe devam' diyor."

Ve SEKA'da siyah bayrak

Fabrikalarını korumayı sürdüren SEKA işçileri, fabrikanın selüloz beyazlatma kulesinde geceleri ışıkla yazılan "Seka kapatılmaz" yazısının hemen altına siyah bayrak astı. Siyah bayrağın, "Sermaye sınıfının emrindeki hükümetin, SEKA'yı kapatmak istemesinden doğan elem ve matemin simgesi olduğunu" açıklayan işçiler, bu matem havasına kendilerini teslim etmediklerini de vurguluyor. SEKA işçileri, "Siyah bayrağın aynı zamanda, ülkenin geleceğini karartmaya yönelik bu karara karşı protestolarının ve isyanlarının simgesi olduğunu, haklı mücadelelerini başarıyla sonuçlandırana kadar sürdürmeye kararlı olduklarını" belirttiler.

SEKA'da "umutların söndüğü" koca bir yalan ve daha böyle çok yalan var. "SEKA'nın karsız ve verim-

siz olduğu", "çevreyi kirlettiği" ve benzeri iddialar ileri süren Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve bakanların açıklamalarının hemen ardından, SEKA işçileri imzalı bildirilerle, bu iddiaları maddi kanıtlarıyla çürütüyor. İşçiler, kurdukları bir internet sitesi ile de, her resmi iddiaya, bir iki saat içinde yanıt veriyorlar. Bu arada işçiler Başbakan Erdoğan'ın kendileri için sarfettiği, "Bir avuç asalak ve parazit" sözleri için, tek tek tazminat davası

açmaya hazırlanıyor. Seka'da sönen işçilerin umudu değil, yine o işçilerin emekleri ile yoğrulmuş gazete kağıtlarına hükmeden medya gladyatörlerinin yüzsüzlüğü.

Etme bulma dünyası, Faşistlerin Sonu

Şili'deki Eylül 1974 darbesinin başı faşist diktatör Augusto Pinochet döneminin halka kan kusturan örgütlerinden Ulusal Gizli Servis DINA'nın (Dirección Inteligencia Nacional) eski şefi Manuel Contreras 12 yıllık cezasını çekmek üzere hapsi boyladı. 28 Ocak Cumartesi günü yıllardır süren mahkemesi bitip hükmü kesinleşen Manuel Contreras evinde bir süre polislerle direndi. El Pais gazetesi eski polis şefinin tutuklanması için adeta bir polis ordusunun kullanıldığını yazdı. Fotoğrafta evinden çıkartılırken görünen Contreras kafasına kola kutusunu yemek üzere. Tabii bu da ironik bir durum oluşturuyor. "Katil" bağırsıkları orasında çürük meyva ve yumurta yağmırına tutulan yüzlerce el koyma ve kaybın başlıca sorumlusu olan emekli polis şefi Amerikan Darbesi'ne hizmetin bedelini ödüyor.

Adnan Özer

Aloo.. Rütük uyuyor mu?

Günlerden Pazar... Güneri Zırvaoglu program sunucu, konuklar Hande Atizi, Selahattin Dumas... Çoluk çocuk pazar hal-i biz televizyonun karşısında çamaşırlar makinede yemek düdüklüde...Güneri Cantioğlu sormasın mı konuklara. "Ehem...eşiniz, sevgiliniz kendi cinsinizle mi sizi aldattırsa daha çok yıkılırsınız yoksa karşı cinsle mi" diye, vallahi beyimle çocukların gözle-

rini değil de kulaklarını nasıl kapatacağımızı şaşırdık. Konuk Atizi hanımla Dumas bey gerek gerek yanıt verirken.

Avrupa görmüş insanız. Pazar günleri çocukların aileleriyle evde televizyon seyrettikleri gündür. Dikkat edilir aile adabına. Bunlarda hiç utanma kalmamış ayol.

Akasya Pires

Akasya Pires

Bir kaşık suda kolpalanan bağlamalar

Tam zamanını unuttum. Bir iki yıl önce olmalı. İstelyo Pipi'nin halefi Memet Ali Ebabil'in menajerliğini yaptığı sıralar. Program Ay takımı. Zaplarken denk geldim. Savaş Ağ, İstelyo'ya verip veritiriyordu. Aslında Memet Ali Ebabil'e verip veritiriyor, İstelyo telefonda dilinin döndüğünce Ebabil'i savunmaya çalışıyor. Savaş Ağ "Niye bağlanmıyor, bağlansın hemen" diye kükreyince Stelyo Pipi iyice sipere çekilip "Ebabil şu anda uyuyor" deyiverdi. Valla konu neydi onu da unuttum. Savaş Ağ "Böyle bir durumda nasıl uyur kalksın cevap versin" mealinde birşeyler daha zart zurt etti. Telefonlar kapandı. Savaş Ağ adalet komiseri ifadesini yüzüne yerleştirip söylenmeye devam etti. Ve fakat inininin... Tam o sırada Memet Ali Ebabil güzellik ve gençlik uykusundan uyanıp Ay takımına bağlanmasın mı? Lafa direktman girerekten "Ne diyon lan sen? Arkamdan atıp tutuyormuşsun. Sen kiminle raks ediyorsun" falan şeklinde ken-

disinden hiç beklenmeyen ne bu şirret ne bu celal abi pozunda dayılanmasın mı?... Amaaan ne güzel kavga çıktı. Kafa göz giriyorlar, her ademoğluna nasip olmaz böyle medyallama kavgası izlemek diye koltuğuma gömüldüm ki, hevesimin kurtuşunda kalması bir oldu. Savuş Naraay çuvaldız yemiş balon gibi bir pisti, kuyruğu kısı ben bile Saddam ininde yakalanmış gibi hayal kırıklığına uğradım ayol. O sünüyör Ebabil acımasızca Felluce'ye dalmış Amerikan askeri gibi yükleniyor. Sonunda şiddetin volümü dindi. Aradan kısa bir süre geçti. Savuş A, Ebabil'in Çark-ı Kelek yarışma programında boy gösterdi, öbürü ona konuk oldu falan...

Hatta ben Stelyo Pipi'nin bu hadiseden sonra müslümanlığı falan seçtiğini düşündüm.

Perde 2

Okan Bayülker Saga'da olacak herhal medya arkası mı ne halttır format, orada

Ali Atıf Kir'i gagalıyor. Benim denk geldiğim Ali Atıf Kir'in Tarkan'ın Koppet reklamının irdelemesiyle ilgili olanıydı. Valla Bayülker karga olalı kemik tutmuş misali pek de güzel Ali Atıf Kir beyi evirdi, çevirdi keşeledi oklava gibi kirini çıkardı, ezik limondan betere çevirip kenara koydu ki ben de izlerken pek eğlendim. Aradan 3 gün geçmedi Hürriyet'i aldım, açtım sayfaları, geldim Ali A. Kir'in köşesine. Kanım dondu. Başlık atmış köşesine Kir şöyle: "BAYÜLKER KÖPEĞİ"

Köşeler sahibinin köpeği midir Ertuğrul bey cevap verin s'il vous plait. Olur mu hiç olur mu böyle de başlık konulur mu? Sonra ne mi oldu? Ali Atıf Kir bey Okan Bayülker beyin EnTeVeNe'deki programına konuk oldu, geldiler gittiler birbirlerinin programına falan.

Perde 3

Taze köşeci Ahmet Hakan Puşkin, pek isabetli bir konuya barnak bastı bir yazısında, dedi ki "Ne bu filimler, hepsi birbirinden kötü, gitmeyin bu filimlere, kanmayın ballandırmalara." Hedef vizyona gi-

ren 3 komedi filmi, Hababam, Hırhız Var, Şans Gapiyı Kırınca. İsalet 12 vay babam ortalık bir karıştı ki bir karıştı, birbirine girdi Savaş Ağ'ın ağzını burnunu kıran Ebabil mi dersin, Yılmaz Lümpendoğan mı dersin, verdiler veritirdiler Ahmet Puşkin'e... Dur bakalım nolcek, olayların sonu nereye varcek dememe kalmadan aha da al yine bir Hürriyet, Ebabil'e Puşkin buluşturulmuş. Beraber olmuşlar biyığı var ağzı yok Levent Kırcaali'yi harcıyorlar. Ben de bunların hepsini gasteyle birlikte buruşturuvercektim ki Puşkin'in köşesinde bir not gördüm. Yılmaz Lümpendoğan meğersem ağzını Ahmet Hakan Puşkin için bozmamışmış ortaya bozmuşmuş özür dileyisiymiş. Puşkin alınmayasışmış. Bu arada by the way Ahmet Hakan Topelpuşkin'in biraderleriyle çektiği Gadir Poppa reklam filmini de eleştiren çıkmadı ha! Sinema eleştirmenlerine düşmez tabi de reklam kritikerleri Ali Atıf Kir filan niye hiç dalmadıydı ki bu konuya?

LE PROFESSEUR
CHORONCACACA
CHOCOLAT

Fransız mizah devi Profesör Choron, hayata veda etti

Şişeye işeyebiliyorsa sarhoş sayılmazsın...

"Artık bizi kim güldürecek? Kim herkesle ve herşeyle alay edecek, hiçbirşeyi ciddiye almayacak" diyor Profesör Choron'un Liberation gazetesinden arkadaşı Yann Kerninon. Ve devam ediyor dostunu anlatmaya... Profesör Choron serseri kılığında bir centilmendi. Hayatı gülmekle geçti. 10 Ocak'ta öldü onu 14 Ocak'ta toprağa verdik. Choron öldü: Aferin ona!, Choron öldü: Ne şanslı naaşının etrafındaki kurtçuklara, artık onları güldürecek. Cenazesine edebiyat dünyası, basın ve televizyon mensuplarının da olduğu kalabalık bir grup katıldı. Mezarının etrafında toplanan yakın dostlarının ve akrabalarının aklından geçen tek bir şey vardı, onun şerefine son bir kez yaramazlık yapmak. Mezarların üzerinde atlayıp zıplayarak şarkı söylemek. Ama kederimiz buna engel oldu. Mezarlıkların sessiz ve zarif sakinlerinden bir heykelin hüznünlü duruşunun altına gösterişli bir şampanya kadehi bırakılmıştı. Bir akordeon notası, kocaman bir kahkaha, kocaman gözyaşları... Birkaç kadeh ve bir kaç saat sonra Mouise ve Grodada binasındaki törene katıldık. Kızı Michele Bernier ayağa kalkıp düşmeden durabilecek ve bağırarak gücü kendinde bulunca, "Hepinize geldiğiniz için teşekkür ederim" dedi. Ve özellikle eğlenmenizi istiyorum! Dünyanın içine sıçmanızı istiyorum!, Kendimiz için, onun için. Geri kalanlar çatlasın! Cesaret ve yeteneğe sahip herkes bunları başarabilir miydi? 90'lardan önce Charlie Hebdo ve Hara Kiri'de Choron'un yaptıklarını yani... Hem yürekli olup, imkansız başarıları hem de yasal politik olarak doğru bir öfkeyi ortaya çıkartmak. Bugün birileri birşeylere halen "S.ktirsin!" diyebilecek cesareti bulamazken "Herşeyi s.keyim, polisleri, askerleri, belediye başkanlarını, bakanları ve başbakanı, sağcılar, solcuları, ciddiye alınmayacak herşeyi ciddiye alanların topunu" dedi Choron.

Asıl adı Georges Bernier olan Profesör Choron, kel kafası ve sigarasıyla özdeşleşmiş, hayatı dalgaya alan müthiş bir mizah adamıydı. Hindin'de gönüllü çarpışmaya bile gitmişti. 1960'da François Cavanna'yla birlikte anarşist aylık dergi Hara Kiri'yi kurdu. Sonra aralarına Reiser, Wolinski, Topor, Cabus'da katıldı. Bu adamların işi gücü alay etmekti; yoksullukla, ölümlle, aptallıkla. Hara Kiri'nin daha ikinci sayısında şöyle bir okur mektubu gelmiş bunlara:

"Aptalsınız. Sadece aptal değil, aynı zamanda kötüsünüz de!"

Bunlar da bu lafları pek beğenmişler, her sayıda Hara

Kiri'nin altındaki slogana dönüştürmüşler:

"Hara Kiri: Aptal ve kötü gazete..."

Hara Kiri'nin tirajı 1966 yılında 240 bin'e kadar çıkmış. Ofislerinin bulunduğu sokağın adı Choron'muş. Bernier de bu adı kendine lakap olarak seçmiş. '68 hareketinin sembol dergilerinden biri olmuş. 1970'de General de Gaulle öldüğünde aynı günlerde bir diskotek yangınında da 146 kişi ölür, Hara Kiri bu olayları kapaktan, "Colombey'de trajik biten eğlence-bir de ölü..." olarak verir. Bunun üzerine İçişleri Bakanlığı derginin basımını durdurur. Ancak derginin yayın hayatı 1985'te sona erer. Bu arada Profesör Choron, Defeil du Ton'la birlikte Hara Kiri'ye paralel özellikler taşıyan bir de haftalık dergi çıkartmaya başlar. Adı önce Hara Kiri Hebdo, sonra da Charlie Hebdo olur. Bu dergi de bir takım mali sıkıntılarla 1982'de kapanır.

1992'de Gébé Cabus ve Philippe Val, Charlie Hebdo'yu yeniden hayata döndürmeye karar verirler. Cavanna ve Wolinski'yi çağırırlar ama Choron'u çağırılmazlar. Choron buna fena içerler ve tazminat davası açar. Dergicilik yapmayan Profesör, büyük provokasyonlarını davet edildiği televizyon programlarında sürdürür. Ayağa kalkar, bağırır. Canal+'de çocukluğunu anlatan bir komedi müzikal hazırlar.

Çocukluğuna dair şöyle dermiş Choron:

"Annem tren garında bekçiydi. İkinci Dünya Savaşı'nı trenlere bakarak izledim. Önce Fransız askerleri tüfeklerine çiçek takıp cepheye gider, sonra ters yönden perişan halde dönerlerdi. Ardından Almanlar şişinerek geçerler, süklüm püklüm dönerlerdi. İkinci Dünya Savaşı evimin önünden geçti."

Choron, Charlie Hebdo'yu bıraktıktan sonra 3 aylık mizahi dergi La Mouise'yi kurar. Ardından lösemi'ye yakalanır. Çocukluk evine sığınip en büyük tutkusu tavukları izler ve ara sıra onlardan birini yer. Gecelerce süren tavuk taklitleri de meşhurdur. Ayrıca rahmetli muazzam bir içkici olarak biliniyor. Sabah 09.00'da bir şişe votka içtiği söyleniyor. Sabaha karşı dermiş ki: "Şişenin içine işemeyi becerebildiğin sürece sarhoş sayılmazsın". Ve tatbikattan sonra, birkaç kadeh daha yuvarlanmış. Ama üstadın ölümü alkolden değil lösemiden oldu. Ne yazık ki her komedyanın içinde bir trajedi olur ya zaten.

Ankara Kulisleri

Osman Teyer

• CHP Kurultayı bitti. Kavgaları ve süren parti tartışmaları ise halen gündemde. Baykal, "gereğini yapacağım" dedi ve yaptı, Sarıgül ve Şanlıurfa milletvekili Tüysüz'ü Yüksek Disiplin Kurulu'na sevk etti. Hem de kesin ihraç talebiyle. E Baykal bu; son kurultayla Yüksek Disiplin Kurulu'nu da temzilediğine göre artık Sarıgül'e yol görünür. Ama işin bir de mahkeme boyutu var. Sarıgül hemen dava açıp kazanacağını ve CHP'ye geri döneceğini çok kesin söylüyor. Acaba neye güveniyor? Kurultaydan önceki gece yanında İran Caddesi'ndeki bürosunda bol bol bulundurduğu döviz, kendisini mahkemede savunacak avukatlara yetecek mi acaba?

• Müteahhit Ali Osman Özmen'in de aralarında bulunduğu Muhafız Alay'ında yapılan yolsuzluk soruşturmasında ilginç gelişmeler yaşanıyor. Bilindiği gibi eski MGK Sekreteri Orgeneral Tuncer Kılınc, sanık müteahhit Özmen'den 150 bin dolar borç aldığını söylemek zorunda kalmıştı. Ama parayı alırken emir subayını çağırdığını ve bir tutanakla bunu kaydettirip, mal beyanında gösterdiğini söylemişti. Müteahhitin tutuklanması ve konunun basına yansımaları ile beraber emekli paşa oldukça zor durumda kalmış ve parayı borç olarak alsa da, aslında yapmaması gereken bir iş yaptığını ve vicdanen rahatsız olduğunu gözyaşları içerisinde ekranlarda dile getirmişti. Geçtiğimiz hafta Orgeneral Kılınc parayı (yine tutanak eşliğinde) Müteahhit Özmen'e iade etti. Yani paşa ev alırken bulmakta zorlandığı 150 bin doları bir çırpıda bulup ödemişti. Peki bu parayı nereden bulmuştu Kılınc Paşa? Gazetecilerde bu soruyu sordular paşaya. Aldıkları cevap, "Size ne?" oldu. Tabii, doğru canım, bize ne paşanın kimden borç aldığı. Mutlaka vardır bir zengin dostu. Mesela ATO Başkanı Sinan Aygün gibi. Efendim, ondan mı buldu diyorsunuz parayı Kılınc paşa? Yok canım. Biz sadece emekli paşamızın en yakın zengin arkadaşını yazdık o kadar.

• Kurultay'da bir başka merak uyandıran konu ise Baykal'ın rüşvet almakla suçladığı YDK üyesi Cafer Dursun'un rüşveti ortaya çıkardığı iddia edilen Ergün Aydoğan'a verdiği paketti. Pakette yüklü miktarda para olduğunu söyleyen Baykal, rakamı açıklamadı. Ama merak da uyanmadı değil doğrusu. Biz de yeniHarman okurları için kulağımızı kulislere yanaştırdık ve Baykal'ın iddia ettiği rüşvetin miktarını öğreniverdik. Tam 400 milyar eski liralık.

• Hıncal Uluç ile girdiği polemikle kanımızı donduran Fatih Altaylı'nın şifresi, bize kalmadan Uluç tarafından çözülürdü. Tartışmada Hıncal Uluç, Altaylı'nın Zeytinoglu grubunun davetlisi olarak yurtdışına gittiğini yumurtlayıverdi. Tabii konuya ilişkin asıl bilgileri sümen altında tutarak. Eh o bilgileri birazcık açmak da bize düştü doğrusu. Bakalım Başbakan'ın bu tercihi gazetecisi neler düşünüyor bu sorulara ilişkin:

Zeytinoglu grubunun bankası Esbank'a 4 bankayla birlikte el konulunca neden sadece bu bankaya haksızlık yapıldığını söyledi. Ve günlerce hiç çekinmeden bankayı savundu?

- Altaylı, Zeytinoglu grubunun inşaatını yaptığı villalarda (Kendisi veya en yakınlarından biri adına kayıtlı) hiç oturdu mu?

- Güneş gazetesinden ayrıldıktan sonra aldığı ve yıllarca bindiği dökülen Citroen arabasından sonra aldığı arabası Alfa Romeo hangi grubun ithal ettiği otomobil dersiniz?

- Eşi Hande'nin otomobilinin (her ne tesadüfse o da Alfa Romeo) kaza sonucu kullanılamaz hale geldiğinde hemen iki gün içerisinde yeni bir arabayla değiştiren grup yine aynı grup muydu yoksa?

- Hep, "Zengin bir aileden geliyorum, "Bizdeki miras ye ye bitmez" diyen Altaylı, neden Güneş gazetesi sonrası dönemde meteliğe kurşun atar hale gelmişti? Evet bir miras var ama sata sata dağ dayanmaz misali bu mirastan pek bir şey kalmamış olmasın?

- İş Bankası (Emin değilim) Mecidiyeköy şubesinde eğlencelik olarak açığa tuttuğu parası 700 milyar lirayı hangi maaşıyla kazanmış, veya hangi ikramiyeyeyle toplamıştı?

- Bu 700 milyar işi de ilginç. Yakın çalışma arkadaşı Özyay Şendir'in annesi tarafından zimmetine geçirilen bu parayı, Altaylı nasıl izah ediyor acaba? Dinç Bilgin'in yatını katını anlatırken, "hiç olmazsa onun bir patron" ama kendisinin nihayetinde bir bordrolu olduğunu unutarak ahkam kesmesi hiç yakışık alıyor mu?

Bill Gates ve Erdoğan ile sırlar dünyası

Dünyadan kovulan casus yazılım, Türkiye'de

Reni Parker

Türkiye'nin 59. hükümeti, ne akla kulluk bilemem; geçenlerde kaynak kodu kapalı ve hayli güvensiz hatta birçok AB ülkesi tarafından "casus yazılım" olarak nitelenen yazılımların mimarı, tüm zamanların en zengin adamı Bill Gates'i davet etti. Şimdi, son günlerin en popüler kritiği, "AB kriterine uygun olmak" dilimize, hayatımıza girmişken bu davet nedendi; anlaşılmadı. Şöyle ki; Microsoft, kaynak kodları kapalı olması nedeni ile casus yazılım olarak adlandırılması bir yana, oldukça yüksek ücretler talep ederek lisans vermesi, dahası sürekli yamaları, güvenlik açıkları ile dünyada en yaygın ama en kolay haklenabilir bir işletim sistemi olması ile yeterince ünlü. AB üyesi ülkeler, Microsoft'u özellikle de kamu kuruluşlarından uzaklaştırmışken, Türkiye ne demeye Bill Gates'i çağırır ve durup dururken, insanın aklına karpuz kabuğu düşürür ve yakayı kaputmak şöyle dursun, adamın eline teslim eder?

Almanya, 2001 yılı içerisinde Microsoft'u kamu kurumlarından çıkarttı ve Linux sürümü olan Slackware'i bir tür resmi işletim sistemi seçti. Çin dersiniz, Linux çekirdeğini yazan Linus Torvalds'i davet ederek, ülkelerine açık kaynak kodlu bir yazılım üretmesini istediler. AB üyesi ülkelerden çoğu kamu kurumlarında açık kaynak kodlu yazılım kullanılmaktadır. Bill Gates'in DOS ve Microsoft Windows 3.11'i üretmesi ile bilgisayar kavramının, sonucu platformunda çalışan ve yıllardır sadece üniversiteler ve askeri araştırma alanlarında kullanılan UNIX temelli sistemlerden sıyrılıp, evlerimize girmesi gerçekleşti. Donanım üreticileri için inanılmaz bir pazar doğdu: "Home user" dediğimiz ev kullanıcıları hızla arttı, her türlü ticari alanda kullanılır oldu. Bunlar yadsınmaz, ancak sürekli bir üst sürüm üretmek yerine stable, yani kararlı bir çekirdek (kernel) üzerinde çalışan güvenli ve sadece gerekli servisleri olan bir

işletim sistemi üretse, insanlığa yararlı olacakken, kendisine yararlı olacak olan kaynak kodları kapalı ve hayli yoğun güvenlik açıkları içeren, sürekli çıkan, virüslerden en kolay ve en hızlı etkilenecek ve fazla direnmeden hack edilebilen sistemleri üretti. Richard Stallman'ın da dediği gibi, "tüketici bilinçli olsa, bu açık yüzünden ben hacklendim, verilerimi kaybettim" diye dava açsa, inanır Bill Gates de özen gösterirdi. Şikayet yok ise uğraşma gereği duymuyor. Dünya gerek ekonomik nedenler, gerekse hızla hayatımıza giren siber savaşlar nedeni ile hızla açık kaynak kodlu yazılımlar ile kendi güvenli işletim sistemleri ve yazılımlarını üretme yoluna giderken ve dahi yazılımları yerleştirirken Türkiye; neden artık popüleritesini bile kaybetmiş olan bir işletim sistemi ile bilişim altyapısı kurmak ister? Şimdi hükümetin bu seçimi çok da bilinçli yaptığını sanmıyorum. Ne ironi ki; Başbakan Tayyip Erdoğan, Bill Gates'in Ankara davetinde yaptığı konuşmada, "Tabii bir de verilerin ve bilgisayarların güvenliği meselesi var. Elimizdeki yazılım ve donanımın ne yaptığını tam olarak bilmediğimiz ve kendi ülkemizde geliştirmediklerimiz zaman program veya işletim sistemine nasıl güveneceğiz? Bunun tedbiri alınmalıdır. Bir devlet, bu konuda hiç kimsenin sözüyle yetinemez. Çalışan bütün programlar ve incelemelerin de yapılması gerekir" demiştir. Bill Gates'i hem davet et, hem de davetin açılış konuşmasında açık kaynak kodlu yazılımları savun... Konuşma metnini yazan şahıs ile Bill Gates ve Erdoğan arasındaki iletişim ağını kuran şahıs aynı fikirde değillermiş belli ki :) Davetin akılcı bir nedeni olsa gerek diyorum ama ben bulamıyorum, Bill Gates ile Tayyip Erdoğan'ın tanışmalarına aracı olan ve AKP'nin kuruluşunda da öne çıkan iMedya Genel Müdürü Serpil İnci'nin eşi Avukat Münci İnci'nin mi rol aldığı bilinmez, üstelik de toplantıda, Tayyip Erdoğan, Maslak veya Ümraniye'de belirlenen arsaya inşa edilecek "Teknopark" hakkında bilgi vererek ilk kiracısının da Microsoft olacağını açıklamış. Türkiye'de ileri gelen tüm kallavi işadamlarımız, bu akıllamaz buluşmanın sponsoru olmak için yarış yapmışlar. Bu hükümet ile bu davete sponsor olmak için yarışan sermaye basını, bir yandan AB'ye girebilmek için çırpırken, bir yandan Amerika'ya mı yeşil ışık yakıyor? Haydi yarın olur ya, Türkiye AB'ye bir şekilde üye oldu veya müzakereler başladı. AB dedi ki; "Bilişim alanında da uyum olacak." O zaman ne yapılacak? Vatandaşın

vergileri Bill Gates'in malikanesine harcanırken, özür dileyerek geri mi istenilecek? Şimdi Türkiye'de nerede ise ilk kez Dünya standartlarında bir bakış ile TÜBİTAK bir yandan Uludağ projesinde akademik titrine bakmaksızın, açık kaynak koda gönül vermiş üretebilen beyinlere yol açmış ve "dahi", "çomar", "pisi" gibi Türkçe'de gayet anlaşılır ve yerleştirilen açık kaynak kodlu bir yazılım geliştirerek, ulusal bir işletim sistemi yaratmayı hedefleye dursun. Hükümet ise kamusal alanı, son derece pahalı ve güvensiz bir yazılım grubuna teslim etmek istesin. Bu son derece şaşırtıcı, hükümetin devleti meydana getiren organların organizasyonundan haberi yok sanırım. Yaklaşık üç ay öncesine kadar, son derece uzun sayılacak ömür dilimimi kamuda bilişim bölümü yöneticiliği ile geçirdim. Bu süreç boyunca, Türkiye'de açık kaynak kodlu yazılım ile sürekli yazılım geliştiren ve uluslararası alanda medari iftiharımız olan Enderunix grubu ile ortak bir proje yaptık. Proje maliyeti değil Microsoft ile yarışmak basit bir yazılım ile bile kıyaslanamaz derecede düşüktü. Üç yıl çalıştık ve arımda bıraktığım sunucuları, sistemi şu an sonucu yöneticiliği denemesi olmayan bir bilişim personeli idame ettiriyor. Demek ki; devlet bunu sağlayabilir.

Kamuda ilk benim çalıştığım, en bir baş olan kuruluş, "açık kaynak kodlu yazılım" denemişti. Proje son derece başarılı da oldu. Kamuda örnek bile oldu. Peki neden örnekleri de varken, şimdi yüzlerce, binlerce dolar harcanarak bu güvensiz hatta içeriğinde casus işleticiler içeren yazılım, Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi yazılımı olma yolunda ilerliyor? O dönemlerde kamu bilişim personelinin gözde hedef olarak davet edildiği bir toplantıda dünya devi donanım firmasının Ankara Hilton'da yapılan sunumunun açılışını Başbakan Yardımcısı yaptı! Dahası bir kamu görevlisi de, "Dünya Bankası kredilerini agresifçe harcayalım" dedi? Siz yorumlayın artık. Peki şimdi onlarca, binlerce kamu kuruluşu, hem Microsoft ile donatılacak, hem de web sayfası üzerinden vatandaş bilgi verecek, işlem yapacak, akıllı kartlar kullanacak, ulusal güvenlik numarası verecek, bilgi edindirme yasası gereği, bilgi verecek de hacklenmeyecek mi? Bunu hesaplayacak DPT uzmanları yok mu? Neden ulusal bir karar verilirken, ulusun fikri alınmaz? Neden akademisyenlerin ve hatta meslek odalarının ve elbette ki Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) fikri neden sorulmaz? Üniversitelerde onlarca fikir

üretici genç beyinler, ulusal bir yazılım üretmezler mi? Kendi kaynaklarımıza güvenmemek alışkanlığından olsa gerek sanırım. TÜBİTAK UEKK boşuna mı çalışıyor? Şifreleme konusunda boşuna mı çalışmalar yapıyor? Amerikalı bir adamın ürettiği ve başta AB ülkeleri olmak üzere birçok Asya ülkesinde dahi kamu kuruluşlarından casus yazılım olarak görülmesi nedeni ile çıkarılan yazılım için, Türkiye niçin onlarca lira ödeyecek? TÜBİTAK, üniversiteler, TBD ve amatör ruh ile profesyonelce üreten Endernix grubu, Fazlamesai gurubu, Linux Kullanıcılar Derneği ile iletişime geçip bir proje için zaman mekan, test, bütçe vesaire gibi eforlar sarf etmiş ve başarısız mı olmuşlar ki Bill Gates'i alelacele çağırılmışlar? Ben derim ki; önce Türkiye'den deneyin. Başarısızlık olursa dış kaynak kullanımına gidin. Ben, yüzde yüz başarılı bir proje olacağını yaşadım gördüm, kanıtım da duruyor. Hem başarı durumunda, -ki binlerce dolar cari ve yatırım bütçesi AB ülkelerini yakalamak adına sosyal devlet olmaya harcanabilir- ülkede az da olsa sosyal refah düzeyi artar. Böyle akıllı kararlar verilirse, belki bir birliğe üye olarak hayatımızı kurtarma sevdasından çok, gerçekçi davranış oluruz. Önce lütfen iç kaynak kullanımına gidelim... Bilişim alanında Türkiye'de ciddi üretimler yapan kişi ve grupları incellerseniz bu davetin anlamsızlığını fark edersiniz sanırım:

www.enderunix.org
www.uludag.org.tr
http://www.acikkod.org/
http://www.belgeler.org/
www.fazlamesai.net
www.lkd.org.tr
http://www.linux.org.tr/
www.tbd.org.tr
www.olmypos.org
www.core.gen.tr
http://linux.fisek.com.tr/index.php
http://www.geleceklinux.com/

ayrıca şu siteleri de gezmeden etmeyin derim:
http://egomania.nu/gates.html
http://home.epix.net/%7Eetjwagner/gates.html

Elif Kaleli

Yeni dünyanın gerçek yüzü

Angelina Jolie mi, Condoleezza mı?

Amerika'nın çiçeği burnunda Dışişleri Bakanı Bayan Condoleezza Rice, ilk yurtdışı gezisinde İngiltere ve Almanya'nın ardından Türkiye'ye gelerek, hem gül yüzünü, hem de abasının altındaki sopayı gösterdi ve gitti. Baştan aşağı koyu renk kıyafetleri ve boğazına kadar düğmelenmiş ceketiyle Bush'un 'karanlıklar prensesi' Rice, dünyanın mürebbiyesi olarak ilk turda "Ortadoğu'nun bakımı"ni üstleneceğini açıkladı.

Amerikan Dışişleri Bakanı karşısında tefeciye borçlu, gariban esnaf kılığındaki Abdullah Gül, anlaşılın Türkiye'nin PKK ve Kerkük'le ilgili taleplerini doğru dürüst dile getiremeden, Rice malum "el hareketi"nin diplomatik versiyonuyla konuya ilişkin cevabını vermiş bulundu. Yeni bakan Rice, siyasi kariyerinde olduğu gibi pazarlık masasında da hızlı çıktı ve kısa ziyaretinin ardından, Türkiye'yi uzun uzun düşündürecek "siyasi ricalar" bıraktı. Özetle Rice, Amerika'nın ezelden kavgalı olduğu ülkeler İran ve Suriye'nin ehliştirilmesinin yanı sıra Filistin'de faaliyet gösteren radikal dinci örgütlerin dizginlenmesinde Türkiye'den yardım istedi ve karşılığında PKK, Kıbrıs, AB ve IMF gibi AKP'nin başını ağrıtan

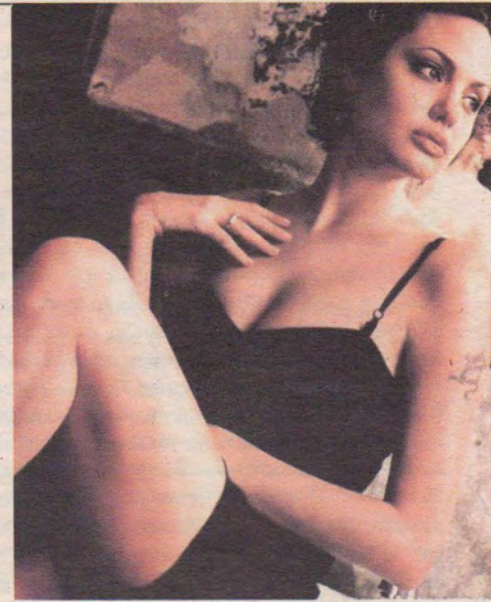
konularda Amerika'nın desteğinin sonradan geleceğini ima etti. Özellikle söz 1 Mart tezkeresine geldiğinde, yılışık Amerikan duygusallığına sığınan Rice, öfkesini "hayal kırıklığı" sözcüğünü kullanarak gizlemeye çalıştı.

Oysa Rice gelmeden, Savunma Bakanı Rumsfeld, Bush'un esas mesajını Türkiye'ye göndermiş ve Irak'taki direnişin kırılmamasının nedeininin 1 Mart tezkeresini reddeden ve Kuzey Irak'a cephe açmayan Türkler olduğunu söylemişti bile. Öyle ya Amerika'nın esas karnı ağrısı "imaj" olunca, Bush "konuk Rice" yerine Rumsfeld'i üstü kapalı fiye atmakla görevlendirmişti. "Özgürlük" diye dişe dünyanın çivisini çıkaran Bush, özgür iradesiyle savaşa girmeyen Türkiye'ye "teessüf"lerini bu yolla bildirdi ve bir daha tekrarlanmamasını kendi yöntemleriyle rica etti.

Gerçekten de Amerika Türkiye'ye karşı kibar olmaya çalışıyor. Hem de öyle yılışık, öyle takma ki; Amerikan usulü bu kibarlık, içinde hem arsızlığı hem de nezaketi barındırıyor. Amerika'nın Türkiye ile ilgili esas canını sıkan öncelikli konu aslında ne Irak ne de İran. Rice'in Gül'den yardım istediği mevzu, anketlerde Türkiye'yi birinci sıraya taşıyan Amerika karşıtlığı. Hatırlarsanız; Bush'un seçim zaferinin ardından yapılan uluslararası bir ankette dünyanın geleceği için Bush'u "tehlikeli" bulan katılımcılar en fazla Türkiye'den çıkmıştı. Dolayısıyla Rice-Gül buluşmasında en ironik konuşmalar, "Birbirimizi nasıl biliriz?" sorusu etrafında yaşandı. Belki de "Sizden iyi olmasın" ön cümlesiyle başlayan diyaloglarda, iş geldi çatı propagandaya. Haliyle günümüzde zurnanın zırt dediği yer; imaj olunca bakalım Amerikan illüzyonu zalim Bush'u alim öndere, şahin Rice'ı beyaz güvercine çevirebilecek mi?

Öte yandan Türkiye de imaj konusunda Amerika kadar olmasa da muzdarip. Rice, Tayyip Erdoğan ve Abdullah Gül'den kamuoyundaki anti-Amerikancı dalgayı dindirmelerini isterken, Gül

de boş durmayıp, lafı Amerika'da Türkiye aleyhine yayınlanan dizilere ve çekilen filmlere getirdi. İşte bu konuda Rice'in verdiği cevap, bar emekli Türk şahini Tansu Çiller'i hatırlattı. Politikada çam devirmenin cinsiyetle bir alakası var mı bilemem ama Rice tam Çiller vari bir cevap verdi. Bush'un havalandırıp dünyanın ortasını uçurduğu "özgürlük kuşu" Rice, Hollywood sansür koymadıkları için kendilerinin de mağ

Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu'nun davetlisi

Bir Amerikalı asker annesinin Türkiye gezisi

Bush'un ikinci defa seçilmesiyle birlikte yeniden gündeme gelen Büyük Ortadoğu Planı ve ABD'nin bir sonraki hedeflerin tartışılması amacıyla uluslararası savaş karşıtları etkin karşı duruş yöntemlerini belirlemek için İstanbul'da buluşuyor. Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu'nun ikincisini 19 Şubat'ta düzenleyeceği "Savaşsız Bir Dünya için Uluslararası Buluşma" başlıklı sempozyuma barış hareketinin önemli isimleri katılıyor. "Amerika'dan Asker Aileleri Konuşuyor" (Military Families Speak Out) örgütünden, oğlu halen Irak, Musul'da asker olarak görev yapan **Doktor Anne Roesler**. Sempozyumun en dikkat çeken isimlerinden birisi olan Doktor Anne Roesler ABD'de savaş karşıtı gösterilerin önde gelen isimlerinden birisi. 50 yaşındaki Roesler bir asker çocuğu. Babası **2. Dünya Savaşı**'nda yaralanmış, ve dedesi **1. Dünya Savaşı**'nda savaşmış. Fakat şimdi, Roesler'in evi barış işaretleri ve oğlunun askeri üniforması içinde çekilmiş fotoğraflarıyla kaplı. Amerikan Ordusu 82. Hava Bölüğü'nde çavuş olan 26 yaşındaki oğlu da, Dr. Roesler gibi, bu savaşın haksız ve ahlaksız bir savaş olduğuna inanıyor. Onu yakından tanımak için, **Joe Garofoli**'nin San Francisco Chronicle'de yazdığı makaleyi sunuyoruz.

Asker Ailelerinin Barış Hareketine Sunduğu Ahlaki Otoritenin Bir Bedeli Var

Joe Garofoli
San Francisco Chronicle

Anne Roesler'in her sabah yaptığı ilk iş 82. Hava Bölüğü hakkındaki internet haberlerini kontrol etmek. Bu, çocukları Irak'ta bulunan binlerce Amerika'lı ailenin her sabah yaptığı aynı endişeli iş. Fakat Roesler'in büyük bir farkı var: Anne Roesler oğlunun, Şubat ayında San Francisco'da yapılan bir barış yürüyüşü için yapılmış olan bir işaret içine yerleştirilmiş bir fotoğrafını tutuyor. Roesler, 82. Hava Bölüğü'nde çavuş olan oğlunun da içinde yer aldığı bu savaşa kesinlikle karşı.

Bir çok asker ailesi "askerlerimizi destekleyelim" vatanseverliği ile teselli buluyorsa da, Irak'taki işgale karşı olan Roesler ve diğerleri özel bir ayrımcılığa maruz kaldıklarını söylüyorlar. Evet, birlikleri destekliyorlar. Fakat savaşa karşı çıktıklarında, bazı insanlar sadece ülkelerine olan değil, aynı zamanda çocuklarına olan sadakatlerini de sorguluyor.

Roesler, savaş başlayınca kadar Körfez Bölgesi'nde çocukları bulunan diğer asker aileleri ile de iletişime geçiyordu. "Daha sonra bazıları askerlere yakın olmamız gerektiğini hissettiler, çünkü aslında bütün mesele vatanseverlikti," diyor Roesler. "Ve ben kesinlikle hayır dedim. Vatanseverliğin bana ifade ettiği şey bu değil."

Anne Roesler, Cumartesi günü San Francisco'da yapılacak savaş karşıtı yürüyüşüne katılacak. Ayrıca Washington'da da büyük bir gösteri olacak.

Her iki gösteri de, her sabah Irak'tan bir mektup görme umuduyla posta kutusuna bakın ve her gece kapının çalınması korkusuyla yatağa giden asker ailelerinden güç alıyor.

Geçtiğimiz aylarda, yüzlerce asker ailesi, Asker Aileleri Konuşuyor (Military Families Speak Out) ya da Onları Hemen Eve Getirin (Bring Them Home Now) gibi örgütlere katıldılar. Bazı aileler, Irak'taki çocuklarından gelen mektuplardan ve telefonlardan hissettikleri moral bozukluğunu, korkuyu ve endişeyi kamuoyu ile paylaştılar. Aralık ayına kadar Pentagon'un her askere son teknolojiye göre yenilenmiş yelekler veremeyebileceğini duyan ve ardından oğluna bir zırh satın alan Pensilvanya'lı bir anne gazete manşetlerine çıktı.

Fakat, asker ailelerinin sesinin barış hareketine verdiği bu ahlaki otoritenin bir bedeli var.

"Üzerimizde konuşmama-mız için sosyal bir baskı var," diyor oğlu denizci olan 57 yaşındaki San Francisco'lu Judith Ross. Cumartesi günü yapılacak gösteriye asker ailelerinin katılmasını örgütüyor, fakat bir çok asker ailesi gibi, kendi faaliyetlerinin oğlunu etkilemesi için oğlunun adının kullanılması istemiyor.

Saratoga'da, Roesler de oğlunun isminin kullanılmamasını istedi. Fakat onun da akli ve kalbi, çocuğu orduda olan her aile gibi, sürekli oğlu ile birlikte. Şubat ayından beri Orta Doğu'da bulunan 25 yaşındaki oğlundan Haziran ayında ilk kez haber alınca kadar duy-

duğu endişe Roesler'i neredeyse felç etmiş. Oğlu mektup yazan birisi değilmiş, yazdığı tek not, Amerika'nın Mart ayında başlattığı saldırıdan önce bir MRE kutusunun arkasına çiziktirdiği karalamaları. Roesler, kartın arkasındaki birkaç satırı hatırladığında ağlamaya başladı.

"Sadece 'İyiymi, iyi olacağım, yakında evdeyim' yazıyordu" diyor Roesler. "Fakat sürekli olarak kapının bir gün çalınacağı ve onun ölüm haberini alacağım korkusuyla yaşıyorum. Onsuz nasıl bir yaşamım olur bilmiyorum, fakat ona kötü bir şey olacağı fikrini reddediyorum."

50 yaşındaki Roesler bir asker çocuğu. Babası 2. Dünya Savaşı'nda yaralanmış, ve dedesi 1. Dünya Savaşı'nda savaşmış. Fakat şimdi, Roesler'in evi barış işaretleri ve oğlunun askeri üniforması içinde çekilmiş fotoğraflarıyla kaplı.

Oğlu orduda katılmak istediğini söylediğinde hiç mutlu olmamış ve bunu oğluna söylemiş. Üniversiteye gitmek için paraya ihtiyacı yoktu, fakat kendi kişiliğini kazanmaya ve disipline ihtiyacı olduğunu düşündü. Sonuç olarak, Roesler oğlunun askere gitme nedenlerini anlıyor ve buna saygı duyuyor. Aynı şekilde oğlunun da kendisinin savaş karşıtı faaliyetlerine saygı duyduğunu söylüyor. Birisi ona annesinin ne yaptığını sorduğunda, "O dünyayı kurtarmak istiyor" demiş. Roesler, "O zamandan beri bu bir aile esprisi haline geldi" diyor. "Herkes benim dünyayı

kurtarmak istediğimi söylüyor."

Roesler, kısa süre önce, her beş haftada bir kendisini arayan oğlunun telefondaki konuşmalarında bir farklılık hissetmiş. "Oğlum, kültürlerini ve Amerika Birleşik Devletleri ile Irak arasındaki farkı anlamak için Iraklı aileler ile çay içiyormuş" diyor. Annesine, ordudaki görevi 2007'de bittiğinde, bir sivil olarak Orta Doğu'ya dönmek istediğini ve her iki kültürün birbirini daha iyi anlamasına yardımcı olmak ve "savaşa yol açan bütün yanlış anlamaları önlemek" istediğini söylemiş.

dur olduğunu söyledi. Bush ve ailesinin kirli çamaşırlarının teşhir edildiği **Fahrenheit 9/11** adlı filmi engelleyemedikleri için Hollywood'dan dert yanan Rice, aslında Amerikan sinemasına ve oyuncularına büyük bir haksızlık yaptı. Yıllarca tüm dünyanın uyularında "Amerikan rüyası" görmesini sağlayan, adetailmek ilmek Ame-

rikan'ın yenilmezliğini film karelerinde belleğimize yerleştiren Hollywood'u bir çırpıda harcayan Rice, galiba tecrübesizliğinden böyle bir gaf yaptı. Öyle ki konu "imaj yaratmak" olunca acaba kim Hollywood'la yarışabilir? Zira yakın tarihte kendi bağrından bir ABD başkanı çıkarmış olan Hollywood, aslında hala düşledikleri **Amerikan İmparatorluğu**'nun yapı taşını oluşturuyor. Tüm dünyada yeni nesil sinemalarda savaş filmleri izlerken, ülkesi Amerikan ordusu tarafından çevrilmiş çoğu zaman kara derili, pasaklı yerleşik halk yerine yakışıklı ve gözüpek Amerikan askerlerini tutuyor. Filmleri izlerken kahraman Amerikan askerleri ölecek diye hop oturup hop kalkıyor! Dolayısıyla Bayan Rice konu Amerikan imajı olunca Hollywood'a haksızlık ediyor.

Dahası Amerikan sinema endüstrisinin ülkesinin imajını tazelemesi sadece dünya çapında izlenen filmlerle kalmıyor, bizzat Hollywood oyuncularları da yaptıkları her hayır işi sayesinde, bilerek ya da bilmeyerek Amerika'nın günahlarından birini siliyor. Örneğin Bayan Rice, henüz bakanlık yeminini etmemişken; tüm dünyayı

yasa boğan tsunami felaketini yardım amaçlı olarak, "Amerikan kalbini dünyaya göstermek için bir fırsat" olarak yorumlamış ve herkesi "felaket" ve "fırsat" sözcükleri arasındaki ikilemede bırakmıştı. Asya'nın yerle bir olmasından Amerikan çıkarı elde etmeye çalışan Rice, kirdiği potu telafi etmekle uğraşırken, bölgeye Hollywood yıldızlarından yardım yağıyordu. Yani Amerikan politikacıların beceremediğini Hollywood beceriyor, dünya basını Amerika'nın hayırsever yıldızlarını manşet yapıyordu.

Hatta Amerika'nın ünlü yıldızları sadece yardım işleriyle uğraşmıyor, bu yılki **Davos Dünya Ekonomik Forumu**'nun gündeminin belirlenmesinde de rol oynuyordu. Dünyada yoksulluğun ortadan kalkması, salgın hastalıklarla mücadele, yoksul ülkelerin borçlarının silinmesi gibi konular **Angelina Jolie**, **Sharon Stone** gibi Amerikalı yıldızlar tarafından uluslararası basında dile getirildi. Zenginlerin zirvesi Davos'ta "yoksulluğun" tartışılmasında en önemli etken işte bu ünlü yıldızların varlığıydı. Hatta Stone, Başbakan Erdoğan ile el sıkıştı da, fotoğraflarını biz göremedik.

Davos'un ardından aynı konu G-7 ülkeleri maliye bakanlarının toplantısında da tartışıldı. Toplantının başkanlığını yapan İngiltere Maliye Bakanı **Brown**, en yoksul ülkelerin dış borçlarının tamamen silinmesinin G-7 toplantısında ilk kez karara bağlandığını belirterek, "Bu toplantının sonuçları, hiçbir adaletsizliğin sonsuza kadar süremeyeceğini gösterdi" dedi. Ancak İngiliz Maliye Bakanı'nın yoksul ülkelere karşı gösterdiği iyi niyet malesef Amerika'nın çengeline takıldı. Brown'un, söz konusu ülkelere verilen parasal desteğin 100 milyar dolar arttırılmasını sağlamak amacıyla ortaya attığı **Uluslararası Finans Fonu** projesi, Amerika'nın itirazı nedeniyle karara bağlanamadı. Haliyle Rice'in Amerika'yı kardan zarara düşürmeye uğraşan Hollywood'da ve yıldızlarına bozulması normal. Ancak konu dünyaya 'Amerikan kalbini' göstermekse, Bayan Rice Angelina Jolie karşısında ciddi biçimde mağlup. İnsanlığın kurtuluşu, yoksulluğun tarihe karışması gibi halihazırda ütopya olan konular, belki "mesleki deformasyon" icabı film sanatçıları tarafından bir iki saatte çözümlenebilir şeyler gibi görünse

de, Sharon Stone'un, Jolie'nin, **Benno**'nun hatta **Bill Gates**'in Davos'ta boy göstermeleri, iyi niyetlerine karşın bir aldatmaca hatta "kurgu" olmanın ötesine geçemedi.

Zira ünlü yıldızlar nasıl dünyadaki sade vatandaşların rüyalarına giriyorsa, Davos'ta anlattıkları da, ete kemiğe bürünmüş iyilik perilerinin ağzından dökülen masallar olarak kalıyor. Onların iyi niyet gösterilerinin ardından, hem kendi ünlüleri perçinleniyor, hem de ülkelerinin imajı parlıyor. Binlerce hayrana sahip bu yıldızlar, dünyanın dört bir tarafına umut dağıtan melekler gibi beyaz camdan bize gülümserken, belki de hayatlarında bir kez dahi görmedikleri ve göremeyecekleri ülkeler, kendi varlıklarıyla temsil ettikleri sevgili ülkeleri tarafından işgal ediliyor. İşte bu nedenle güzel yıldızların dünyayı kurtarmak adına giriştikleri iyi niyetli çabalar, mutlu sonla biten bir Hollywood senaryosu olmanın dışına çıkamıyor. Zira Amerika'yı temsilen hayallerde Angelina Jolie gerçeklikteyse Condeleeza Rice var: Bu tezatlığa da Amerikan rüyası deniyor olsa gerek!

Kerkük'te bir seçim vakti

Can Hasasu

Kerkük- Bağdat düşeli üç gün olmuştu ama Kerküklüler'in bundan haberi yoktu. Saddam'ın sanal dünyasında yaşayan bu yalıtılmış insanlar, gizlice izledikleri uydu kanallarında diktatörün Bağdat'taki heykellerinin yıkıldığını görüyor, bunun bir Amerikan aldatmacası olduğunu düşünüyorlardı. Öyle ya, büyük komutan yoldaş Saddam Hüseyin'nin yenilmesi kadar gerçek dışı bir şey olamazdı. Günün ortasına doğru kentin Erbil girişinde, pick-upların üzerinde rüzgarla balon gibi şişen şalvarlarıyla ilk peşmergeler görüldüğünde Kerküklüler on iki yıl öncesini hatırladı. O zaman da aniden gelmiş, yakmış, yıkılmış ve Irak ordusu gelince bırakıp kaçmışlardı. Yine aynı şey olacak diye düşündü Kerküklüler. Oysa bu sefer ne Saddam vardı ortalıkta, ne de o meşhur ordusu. Kerkük özgürdü! 12 Nisan 2003 günü, "Türkiye'nin kırmızı çizgileri"ni aşarak Kerkük'e giren peşmergeler hızla kentin değişik bölgelerine yayıldılar. Akşama kadar valilik binası, havaalanı, askeri bölge ve Baas Partisi karargahı gibi birçok stratejik noktanın kontrolü sağlanmıştı. Ciddi bir direniş yoktu. Kaçmayı başaramayan Baas üyeleri yakalandıkları yerde infaz ediliyordu.

Yağma ve kaos

Saatler ilerledikçe kentin sokaklarında dolaşan silahlı yabancılar özgürleştirdikleri kenti yağmalamaya başlar. Devlet daireleri ve Baas mensuplarının evleri tamamen boşaltılır. Arabalar, eşyalar, araçlar ve gereçler bilinmeyen istikametlere doğru götürülür. Güvenlik sağlanmayınca yağma soyguna dönüşmeye başlar. Bütün bunlar olurken zamanını tapu ve nüfus dairelerini, içindeki belgelerle birlikte, yakmaya ayıranlar da vardı.

Kentteki kaos gittikçe büyüyordu. Silahlı yabancılardan kaçtığı dehşet Kerküklülerini evlerine kapatmıştı. Telefon, televizyon, radyo ve elektrik yoktu. Kimse tam olarak neler olduğunu bilmiyordu. Arap Topluluğu üyesi Abdurrahman Munşid El Asi, o sürece, "Saddam rejimi yıkıldıktan sonra kente bazı gruplar girdi. Bu gruplar KDP'ye ve KYB'ye bağlı milis güçlerdi. Bu güçler yedi sekiz gün sonra kente giren Amerikan birlikleri gelinceye kadar kontrolü ellerinde tuttu" sözleri ile anlatıyor. Milliyetçi Türkmen Hareketi diplomasi ve dışişlikiler sorumlusu Doktor Turhan Ketene ise tapu ve nüfus dairelerinin yıkılmasının anlamsız bir hareket olduğunu, bunları yapanların bilmeden bazı niyetleri ortaya koyduklarını aktarıyor. Kerkük İl Meclisi'ndeki Kürt temsilci Salihi'ye göre ise, "Savaşta böyle şeyler olur. Daha kötü şeyler olmadığı için şanslıyız".

Türkmen ve Araplar'dan boykot

İlk şoku atlatan Türkmenler yavaş yavaş toparlanıyordu. Erbil'de kurulan Irak Türkmenleri Cephesi (ITC) Kerkük bürosunu açtı. Bunu diğer

Türkmen parti ve kuruluşları izledi. Kuzeyin deneyimli partileri KDP ve KYB daha önde olsalar da Türkmenler de örgütlenmeye başlamıştı. Türkmenlerin Kerkük'te yaptıkları ilk kurultayda Irak Türkmen Meclisi (ITM) başkanlığına Doktor Sadettin Ergeç ve ITC başkanlığına Doktor Faruk Abdullah Abdurrahman seçildi. ITC'nin genel merkezi artık Erbil'den Kerkük'e taşınmıştı. ABD güçleri Kerkük'ün yönetimini düzene sokmak için önce bir kent meclisi oluşturdu. Onbiri Kürt, altısı Türkmen, altısı Arap ve yedisi Hristiyanlardan oluşan meclis vali olarak Kürt asıllı Mustafa Abdurrahman'ı seçti. Kürt partilerinin baskın olduğu il meclisinde Türkmen ve Arap temsilcilerin boykotu sonuç verdi. Kerkük'e bağlı çevre bölgelerini temsilen dördü Arap, dördü Türkmen ve ikisi Kürt olmak üzere on yeni temsilci meclisin toplam sayısını 40'a çıkardı. Kent meclisi Kerkük'ün güvenliği için polis teşkilatını örgütlemeye başladı. Bunu Irak Ulusal Muhafız Teşkilatı (IUM) izledi. Kentin güvenliğinden sorumlu bu iki gücün başına Kürt komutanlar getirildi. Kerkük Genel Polis Müdürlüğü'ne Şerko Şakir seçilirken, IUM Kerkük güçlerinin komutasına general Enver Muhammet getirildi. Arap Topluluğu üyesi Abdurrahman Munşid El Asi, o dönemi şöyle anlatıyor:

"Yeni polis teşkilatı caddeden toplanan gençlerle oluşturuldu. Bunların çoğu ortaokul mezunu dahi değildi. Ergen bir genç üzerine üniformasını giyiyor, eline silahını alıyor, arabasına binip Kerkük caddelerin çıkıyor. Tabii bu gençlerden bir polisin olgunluğunu beklemek mümkün değil."

Petrol Dairesi, Kerkük Belediyesi, Kerkük Üniversitesi Rektörlüğü, Kerkük televizyonu ve daha bir çok resmi kuruluşun başına Kürt yöneticiler atandı. Bu yöneticilerin çoğu Erbil ve Süleymaniye kentlerinde yaşıyor, sabahları iş için Kerkük'e geliyorlardı. Baas mensupları yeni yapılanmada dışlanmış, kalifiye eleman açığı doğmuştu. Tayinlerde Kürt partilerinin önemi artmış, bu durum Kerküklüler arasında huzursuzluğa yol açmıştı.

Petrol kentinde benzin kuyruğu

Eski yöneticilerin çoğu Baas üyesi oldukları gerekçesiyle görevden alındı. Onların yerine KDP ve KYB'ye bağlı kimseler getirildi. Valisinden polis şefine, mühendisinden doktoruna herkes değişti. Bu durum, ayrımcılığı ve hizmetlerin aksamasını beraberinde getirdi. Kente günde yalnızca 12 saat elektrik veriliyor. Her mahallede bir jeneratör var. Mahalle sakinleri evlerine kadar çektikleri kablolarla bu hizmetten amper başına 2 YTL ödeyerek yararlanabiliyor. Kördüğüm olmuş kablo yumakları artık kent manzarasının değişmez bir unsuru. Şebeke suyunun ne kadar temiz olduğu bilinmeyen kentte yaz ayları boyunca ciddi su sıkıntısı yaşanıyor. Kerkük gibi bir petrol kentinde benzin kuyrukları oluşuyor. Petrol istasyonlarında sürekli olarak polis memurları nöbet tutuyor. Kuyrukta beklemek istemiyorsanız, karaborsada benzinin 20 litresine, 5 YTL ödemeniz gerekiyor. Bu, Türkiye koşullarında iyi bir fiyat olabilir. Ancak Irak'ta resmi benzin fiyatının litre başına 2 kuruş olduğunu göz önüne alırsak, bu fiyatın Iraklılar için ne demek olduğu daha iyi anlaşılır.

Caddeler ve sokaklar petrol zengini bir ülkenin görünümünden çok uzak. Oyuk oyuk yollar, bakımsız caddeler kenti ilk kez ziyaret edenleri hayal kırıklığına uğrattırıyor. Kapasite doluluğundan dolayı yeni telefon hattı yok. Olanlar da yağmur yağınca, sıcak bastırınca havadan sudan sebeplerle çalışmıyor.

Fidyeciler işbaşında

Kerkük, Irak genelindeki en güvenli illerden biri. Yine de insanlar sokağa çıkmaya, toplu yerlerde bulunmaya ve devlet dairelerine gitmeye korkuyor. Zira patlamalar ve ateşlenen silahlar günlük hayatın bir parçası haline gelmiş durumda. Kentin zenginleri adam kaçırma şebekelerinin hedefi haline gelmiş durumda. Fidyeler yarım milyon dolara kadar çıkıyor. Kurbanların çoğunluğunu Türkmenler oluşturuyor. Türkmenlerin silahlı güçlerinin bulunmaması ve aşiret yapısında olmamaları onları savunmasız hedefler haline getiriyor. Önümüzdeki Nisan ayında Kerkük özgürlüğünün ikinci yılını kutlayacak. Seçimler sonrası Kerkük sokakları oldukça sakin. Kentin doğusunda kalan bölgenin Erbil ve Süleymaniye yolları Kürt nüfusun yoğunlukla yaşadığı yerler. Bölgedeki apartmanlar Kerkük'ü Araplaştırmak için getirilen güneyli aşiretlerin ilk yerleştirildikleri yerler. Devletin sağladığı imkanlarla yaptırıldıkları evlerine taşınana kadar geçici meskenleriydi bu daireler. Şimdiye çoğunlukla Kürt göçmenler oturuyor bu dairelerde.

Kürtler Baas rejiminin düşmesiyle çok rahatladı. Amerikalıların müttefikleri olarak yeni sistemde önemli olanaklara kavuştular. Bu olanaklar sayesinde Erbil, Süleymaniye ve Dhok gibi Kürt kontrolündeki kentler Irak'ın diğer bölgelerine oranla daha çok gelişti. Şorca, Rahimava ve Iskan. Kerkük'ün çoğunlukla Kürtlerce mesken tutulan mahalleleri. Yollarda sık sık peşmergelerin ulusal kahramanlarına ait resim ve heykeller görüyoruz. Parti ve Kürdistan bayrakları uygun olan her yere asılıyor. Kadınlar ve çocuklar için geleneksel Kürt elbiseleri satan mağazalar yan yana. Kültürel değerleri geleceğe taşıyacak toplumun iki unsuru. Kürt liderlerin posterleri ünlü futbolcularıyla birlikte. Onlar da birer idol arttık. Kentin bu yakası caddeleri ve insanlarıyla adeta bir Kürdistan. Bunun dışında Süleymaniye ve Erbil yolları arasında yeni bir mahalle daha oluşuyor. Henüz adı konmasa da yapısındaki beton briketlerin etkisinde "gri" bir kent. Bu gri kentin sakinleri de şu meşhur Kerküklü göçmenler. Yan yana, dizili sıvasız evlerde hummalı bir çalışma var. Soğuyan havaya ve aralıksız yağın yağmura karşın daha evlerini tamamlayamamış ve çadır da yaşayan aileler de var. Çocuklar olup bitenden habersiz etrafa neşe saçıyor. Babaları

ise endişeli: "Ben Kürdüm. Bizi getirdiler ama kimse ilgilenmiyor. 300 metre değil benim istediğim 50 metrekare yeter bana. Gelin halimize bir bakın..."

12 Nisan'dan sonra Türkmenler için en önemli değişiklik Saddam'ın gitmesi oldu. Zira Saddam, Türkmenleri Irak için en büyük tehdit olarak görüyordu. Onların gün gelip Türkiye ile birleşeceklerinden korkuyordu. Mal edinmelerini engelliyor, devlet dairelerinde tayin etmiyor, tayin ettiklerini de uzak illere sürüyordu. Kürtlere özerklik tanınmış, kendi dillerinde eğitim yapmalarına izin verilmişti. Ama Türkmenlerin varlığı dahi kabul edilmiyordu. Türkçe isimler yasaktı. Bugün Kerkük'te yaşayan Arapların büyük bir çoğunluğu, kenti Türkmen etkisinden uzaklaştırmak ve yerli halkı asimile etmek için güneyden getirilen aşiretlerden oluşuyor. Türkmenler gördükleri tüm baskı ve işkencelere karşın hala ayakta.

Seçim krizi

Özgürlüğün ilk etkisi dükkanların tabelalarında görülüyor. Irak bayrağı ülkenin bütünlüğünü simgeliyor. Türkmenler artık Türkçe okuma yazma öğreniyor. Tabelalarda şimdilik belirgin imla hataları olsa da bu heyecan ilkokul sıralarından yetişkin kurslarına kadar ulaşmış durumda. Türkmenlerin partileri, meclisleri ve bir de uydu televizyonları var artık.

Kerkük Türkmenler için büyük bir önem taşıyor. Varlıklarının simgesi haline gelmiş adeta. 1957'den bu yana tarafsız bir sayım yapılmayışı, kentin bugünkü Türkmen nüfusunun tam olarak bilinmemesine neden olmuş. Türkmenler, geçtiğimiz yılın sonunda yapılması gereken genel sayımın ertelenmesiyle dikkatlerini seçimlere yönelttiler. Ancak Ocak ayında Kürt göçmenler krizi çıktı. Irak seçimlerini yürütmekle görevlendirilen Irak Yüksek Seçim Kurulu (IYSK) tüm illerde gerekli hazırlığı başlattı. Buna göre eldeki bilgiler doğrultusunda önce seçmen listeleri oluşturuldu. 15 Aralık 2004 tarihine kadar bu listelerde adları bulunmayanlar için kayıt süresi tanındı. Süre doldu ve kayıtlar tamamlandı. KDP ve KYB Kerküklü göçmenlere kayıt imkanı tanımadığı için seçimlere katılmayacaklarını duyurdular. IYSK, sözkonusu göçmenlerin Kerküklü olduklarını belirtir belgeleri ibraz edemedikleri için seçmen listelerine yazılmadıklarını duyurdu.

ABD'li yetkililer Kürt partileriyle toplandı. Toplantılara IYSK da dahil edildi. Artan baskılar sonucu Kerkük IYSK başkanı Yahya Asi El Hadidi görevinden istifa etti. Hemen ardından IYSK, Kerkük özelindeki seçmenlere 17-25 Ocak 2005 tarihleri arasında ek seçmen kayıt süresinin tanındığını duyurdu. Karar üzerine Kürt partiler bir koalisyon listesiyle seçimlere kayıt yaptırdı.

Aslında Arap, Türkmen ve Kürtlerin seçimlere katılma yönünde bir niyetleri vardı. Ancak uygunsuz bir zamanda IYSK, sayıları 108 bini bulan vatandaşın seçmen listelerine kayıt yaptırmasına izin verdi. Aslında bu vatandaşların Kerkük'te kaydolmaları için gerekli belgeleri yoktu ve göç ettirilen insanlardan değillerdi. Türkmenler ve Sünni Araplar bu durumu kınadı ve IYSK'ya tutumunu gözden geçirmesi için 48 saat süre tanıdı. IYSK herhangi bir değişiklik yapmadı. Sürenin tamamlanmasıyla birlikte Birleşik Arap Cephesi (BAC) seçimden çekildiğini duyurdu. Kerkük'teki Sünni Arapların desteklediği Irak Cumhuriyetçiler Topluluğu (ICT) ve Türkmenlerin listesini temsil eden ITC tüm olumsuzluklara rağmen seçimlere katılacaklarını ama sonuçlara itiraz edeceklerini duyurdu. Herşeye

Toplumun ölü vicdanı

“Memlekete sağlıklı bir sol lazım ama Türk solu bir türlü kendisini toparlayamıyor.” Toplumun vitrinini önemli ölçüde işgal eden bir kısım siyasetçi, gazeteci, bir kısım işadamları ve hatta bir kısım emekli general, yıllardan beri bu yakınmayı tekrar edip duruyorlar. Aslında solun gerekli olduğundan dem vuran bu şahsiyetler, yine bir nebze olsun sezgisi, sağduyusu gelişmiş insanlar.

Ama 12 Eylül’ün toplumumuzda yol açtığı manevi tahribat sayesinde oluşan gediklerden sızarak, bugün medyada ve siyasette köşeleri tutan, modern, liboş, batılı, aydınlanmış şahsiyetlerde, aynı sezgisel yaklaşımın izine dahi rastlayamıyoruz. Mesela en büyük gazetenin genel yayın yönetmeni, saygın ve modern şahsiyet, dinlediği bir şarkının sözünden, 20 yaşındaki bir çocuğun üniversite önünde attığı slogandan, **Mahir Çayan**’ın otuzbeş sene öncesi zihninde kalan simasından yola çıkarak, her fırsatta şizo-paranoid bir yeteneği zorlama pahasına, solu küçük düşürmeye çalışıyor. Bu örnek, teşhir olmuş tipik bir vak’a olduğu için değiniyorum.

Asıl anlatmak istediğim, yakaladığı her fırsatta soldan intikam almayı, kendi yaşam enerjisine dönüştüren zihniyetin, dolaylı olarak kendi varoluş meşruiyetini de nasıl cömertçe israf ettiğidir.

Bilindiği gibi sağ ve sol kavramlarını icad edip insanlığa armağan eden Batı medeniyetidir. Bu kavramlar bize Hint’den Çin’den değil, kendisine ikiyüz yıldır özenddiğimiz, hayran olduğumuz Batı’dan geldi. Bu kavramlar, batılı diyalektik akıl gereğince, varoluşlarını birbirleriyle meşru kılarlar. Birisi olmadan ötekisi iş göremez.

“Batı’nın Mercedes otomobilleri, bilgisayarları gelsin ama uyuşturucusu gelmesin, kızlarımız 16 yaşında batılı kızlar gibi kukuyu deldirmesin” diyen şalgam kafalar, hep şunu hayal ettiler: Çağdaş ve modern olalım, ama sağcı olarak, milliyetçi olarak bunları olalım, memlekette sol olmasın, sol bir mücadele kültürü gelişmesin.

Daha dün gibi, ulu bilge **Kenan Evren** meyanlarda nutuk atıyordu:

“**Avrupalılar istiyorlar ki, bizde de yeşiller olsun, komünist partiler olsun, ama olmaz bizde bunlar, müsaade etmeyiz. Avrupa’da kızı 18 yaşına geldi mi, ana baba sormaz ona, ‘Nereye gidiyorsun, ne yapıyorsun?’ diye, ama bizde olmaz öyle şey, biz izin vermeyiz...**”

Bu sözler hala hatıralardan silinmedi, aradan 25 sene geçti ama Kenan Evren hala benim rüyalarımı giriyor, unutamıyorum. İşte bu bilge söylevler eşliğinde memlekette **24 Ocak Kararları**’ndan sonra ev kadınları vesika almak için kuyruğa giriyorlardı. Bugün Avrupalı olmak için maruz kaldığımız aşağılanma sürecini de, buralardan başlayarak değerlendirmek zorundayız. Neyse, olan oldu artık.

Sonuçta daha önceki darbe süreçlerinin devamı olarak, 12 Eylül’le birlikte sol, bütünüyle toplum yaşamından tasfiye edildi. Ve böylelikle sadece sağcılaşarak, batılılaşma, sağdan dolaşarak Batı’ya entegre olma yolu açılıyordu. Açılıyor muydu, böyle bir yol mümkün

müydü? Zaten batılılaşmak, başlı başına bir muamma iken, üstüne üstlük bunu tek ayaklı, topal bir yöntemle hayata geçirme isteğinden daha abes ne olabilirdi?

Geçen yirmi yılda, hukuktan siyasete, eğlence kültüründen kitle iletişimine kadar, toplumsal ve bireysel bütün yaşam alanlarında ortaya çıkan, altı kaval üstü şişhane görüntü, bize bunun mümkün olmadığını kanıtıyor. Son günlerde Türk toplumunun modern olmadan, post-modern olduğu yönünde öne sürülen iddiaları, bu kanserli görüntüyü tasvir etme çabası olarak da anlayabiliriz.

Aslında bu süreci siyasi ve sosyolojik olarak “**irdeleyen, sorgulayan**” yeterince yazı yazıldı, benim bu alanlarda bilenlere ilave edeceğim pek bir şey yok. Ama meselenin ahlaki boyutu, hala pek el değmemiş bir alan olarak önümüzde duruyor. Türkiye’de solun tasfiyesi ahlak hayatımızda ne gibi sonuçlar doğurdu? Sanki, meselenin bu yanılla yeterince ilgilenmiyoruz gibime geliyor.

Öncelikle bizde sol, genel olarak nasıl bir anlam taşıyordu, bu batılı dünya görüşünün bizdeki karşılığı neydi?

Avrupa ülkelerinin oluşum süreçlerinde ortaya çıkarak, sağ ve sol dünya görüşlerini temsil eden modern sınıflar bizde yoktu. Bugün bile son derece bağımlı ve güdük bir burjuvazi ile, sınıf bilincine asla ulaşamamış bir işçi kesiminden söz edebiliriz. Öyleyse bizim yakın geçmişte bilinçsizce veya tercüme bir anlayışla “**sol**” olarak adlandırdığımız ve uğruna ölümlere gidip geldiğimiz dünya görüşü, sadece ve sadece vicdanımızın sesi, adalet ve merhamet duygumuzun eseri idi.

Konuşmalarımıza ve siyasi öngörülerimize hakim olan söylem, görünürde ne denli marksist olursa olsun, bizlerin solcu, toplumcu, devrimci olması için marksist olmamız aslında bir önkoşul değildi.

En azından kendi adıma ve büyük ölçüde **‘78 kuşağı** adına da iddia edebilirim ki, eğer tarihte Marks diye bir filozof olmasaydı bile, bizler toplumcu olur ve hayatın adaletsiz, yalan yanlış girişine isyan ederdik. Hoş marksizm adına dahi, dönemin önder kadroları dahil, kimin **Marks**’ı, **Lenin**’i, hatta **Stalin**’i bile ne kadar okuduğu, okuduysa bile ne kadar algılayıp idrâk ettiği tartışmalıdır.

Büyük çoğunluğunu orta halli ailelerin çocuklarının oluşturduğu 12 Eylül öncesi kuşaklar, batılı anlamda bir sınıf çelişkisi ve tarihi geleneği olan bir sınıf kültüründen gelmiyorlardı. İsteseler derhal sisteme entegre olarak, okur yazarı kısıtlı olan bu memlekette, ikbal kapılarını zorlayabilirlerdi. *-Nitekim geçmişte solcu görünmesine rağmen, asla solcu olmadığı için, bugün sisteme kolayca eklenmiş ikbal avcısı çevrelerden de söz edebiliriz.-* Aynı durum, üniversite yıllarında **Beyazıt Meydanı**’nda karşılaştığımız taşralı ülkücü çocukların ezici çoğunluğu için de geçerliydi.

Dolayısıyla ülkemizin geleceğinde, belki bir kez daha yetişmesi asla müm-

kün olmayan bu kuşaklar, insanlığın evrensel vicdanının ete kemiğe bürünmüş ifadesiydiler. Büyük çoğunluğu idealist ve özverili olan bu insanları, geçmişe özlem duygusuyla aşırı “**idealize**” ettiğimizi söyleyenler çıkabilir. Ama onların ve yakınlarının, o süreçte çektikleri acıları ve o acılar karşısında verdikleri sınavları hatırlayacak olursak, bir kahramanlar kuşağından söz ettiğimiz anlaşılacaktır.

Bugün sadece yenilgisi bile çağlar boyu kulaktan kulağa anlatılacak bir efsane olan, o kuşağın, ne ruhuna, ne de maddesine sahip bir insan malzemesinden söz etmemiz mümkün değil. Lümpenlik, bireycilik almış yürümüş. Memlekette her türlü sağ politikanın alternatifini yine sağ. Sağın muhalefeti yine sağdan geliyor. Sağcılar, sağcılar öpüp kokluyor, sağcılar sağcılar sevip okuyor. Hesapta solu temsil ettiğini söyleyen **CHP**, utanç duygularının sınırlarını zorluyor. Ne tarihte, ne de dünyanın başka bir yerinde rastlanmadık bir garabet yaşıyoruz. E, şimdi ne ki bu?

Memleketin vicdanı öldü. O vicdanı temsil eden insanlar telef olmuş vaziyette. Ve şimdi cevval profesörler, siyaset bilimciler, emekli generaller, Ankara Ticaret Odası başkanları, adına sol demeseler bile, bir anlamda yurtsever, antiemperyalist bir sol’u tarif ederek, bunun yokluğundan yakınıyor, her akşam tv ekranlarından sızlanıyorlar. Adını vermeseler, lafta kabul etmeseler dahi, yitirilen değerlerin, kıymadın geçiren genç kahramanların yokluğunu seziyorlar.

Öyle günler yaşıyoruz ki, durağanlaşan dünya ekonomisi dolayısıyla, **ABD** herkes için tehdit oluşturuyor. Bu memleketin asıl kaymağını yiyen kesimler bile, yakın geleceklerinden emin değiller. Acaba **ABD**, dünyanın her tarafında, yerel hizmetkarlarının nasıplendiği kıymık payına göz yummaya devam edecek mi? Yoksa bundan böyle yerel hizmetkarlarını da tasfiye ederek veya daraltarak, zenginliklere doğrudan kendisi mi el koyacak?

Durum bütün dünyadaki işbirlikçiler açısından son derece tedirgin edicidir. Bu psikolojiyi biz sıradan insanlar, tam olarak anlayamıyoruz. Ama birileri, gelecek yirmi, otuz yıl için can havline düşmüş görünüyorlar. Geçmişte, “**Komünistler Moskova’ya**” diye bağıranların bir kısmı, bugün Rusya’ya kapılanmak için can atıyorlar, “**Ekonomik geleceğimiz Avrasya’dadır**” diyen sermaye kesimlerini de ibretle izliyoruz. Memlekette umulmadık şahsiyetlerin bile ulusalcı söylemlere tutunmak istemesine, bir de bu gözle bakmakda yarar var.

Bütün bu veriler bir araya geldiğinde, vatanını şahsi ikbal amacıyla değil, hayatiyle, karşılıksızca seven, tam bağımsız bir ülkede, şereflice yaşamayı hayal eden bir ruhun eksikliğini, herkes duyuyor. Duyuyorlar ama henüz adını koyarak itiraf edemiyorlar. Ama birileri sonunda bunu itiraf edecek elbette, “**Biz kendi öz evlatlarımızı, vatansever yavrularımızı, önce birbirine kırdırdık, sonra da astık, bundan sonrası bize müstehak**” diyecekler, demeliler. Elbet-

teki öz evlatları asılırken sesini bile çıkartmayan sevgili halkımız da...

Yoksa ne biz, ne de onlar bu acıyla ömrümüzün sonuna kadar yaşayamayız. Aradan 25 sene geçti... Şiirler, yazılar yazdık, kendimizi alkole verdik, kimimiz mültecilikte, yaban ellerde teselli bulmaya çalıştık, kafayı yiyip, kendini meczupluğa verenler oldu, ama üniversite kampüslerinde, sokak aralarında ölen arkadaşlarımızı hala unutamıyoruz. Bu dert insanı iflah etmez.

Türkiye, **12 Mart**’larla, **12 Eylül**’lerle hesaplaşmak zorundadır. Demokratikleşme ve benzeri lafızlar adına değil, vicdan yaralarımızın sarılması adına bunu yapmak zorundayız. Bu memleket, evine gelen misafire kızan babanın, kendi çocuğunu döverek orta yere mesaj vermesi gibi, zayı ettiği kuşakları, “**onarmalıdır.**” Böylelikle yakın gelecekte birgün, **ABD**’ye güç yetiremeyince, yeniden kendi çocuklarını harcama tehlikesinin de önüne geçilmelidir.

Evet ne yazık ki, o kuşağı, o vicdanı anlatan yeterince kitap da yazılmadı, onların filimleri çevrilmedi. Bugün **Yeşilçam**, yavan bir senaryo anlayışıyla her türlü şaklabanlığı, sözde kentli depresif numaraları, taşralı etnik soytarınlıkları, film niyetine milyonlarca dolar maliyetle topluma itelerken, bir Allah’ın kulu ‘78’i filme alamıyor. O ince sızıyı, o gözü kara yığılğı, o mert, o namuslu, romantik ve naif ruhu yansıtacak bir tane yürek, bir tane filmci yok bu memlekette.

Ne ‘77 1 Mayıs’ını, ne Bahçelievler’i, ne 16 Mart katliamını, ne Meriç’i yüzerken boğulan, sınırdan vurulan, Lavrion kamplarında her şeye rağmen, vatanı aleyhinde ifade vermemek için direnen mültecinin hüznünü, yalnızlığını anlatacak bir Allahın kulu yok.

Eloğlu, darbe sonrası Şili’de kaybolan Amerikalı gazetecinin; faili meçhul bir tek kişinin filmini çevirdi. **Missing** (Kayıp) filmi dünya sinema klasiği oldu. Bizde ise ne dediği doğru dürüst anlaşılmayan, iptidai bir oyunculuğu çevrilmiş bir iki kötü girişim. Hepsini o kadar. Oysa, açın **Erbil Tuşalp** Abi’nin “**Bin Tanık**” kitabını, yaşanmış her olay bir film, bir destan olur. Al filistin askısında kırk gün adını söylemeyen **Ali Özer**’in öyküsünü, al işkencede ölünce cenazesi bekleme odasında bir bankın üzerine uzatılan ve yanına babası oturtulan **Zeynel Abidin Ceylan**’ın öyküsünü, al **Erdal Eren**’in öyküsünü, konuştur filimciliğini, romancılığını. Göster vizörden nasıl bakılır, göster bir karakter nasıl yaratılır, göster bir yürek nasıl dağlanır, **Yılmaz Güney**’den sonra senin de adın geçsin bu alemlerde, yüreğin, vicdanın sanatkarı desinler, namın bu olsun. Ne o, yetmez mi, hafif mi kaçır? Ama yok, vermeyince Allah vermiyor, yok işte.

Ortalıkta sinemacıym, romancıym diye dolaşan ve biyolojik yaş itibarıyla o günlere tanık olduğunu varsayabileceğimiz bayanlar, baylar sözüm sizedir. Sahi, kozmopolit gala akşamlarında sunulan ödülleri, holding yayınevlerinden aldığınız telifleri ne yapmak niyetinde-siniz?

Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Alacaköy'de 11 kişinin cesedinin bulunduğ

Türkiye kemiklerini

Diyarbakır/Kulp- Türkiye, Güneydoğu'da 15 yıl süren ve adı konulmayan bir savaş yaşadı. 40 bin insanın yaşamına neden olan şiddet ortamı, tamamen bitmese de kısmen azalmış görünüyor. Ancak özellikle savaşın ve şiddetin en yoğun olduğu 1991-1993 yılları arasında, yüzlerce köy "teröre destek verdiği" gerekçesiyle boşaltıldı ve yakıldı. Binlerce kişi gözetimine alındı, bazılarında ise bir daha haber alınamadı. Ve aradan geçen bunca süreden sonra savaşın yıkımı yeni görünmeye başladı.

"Türkiye'nin en önemli sorunu hepimiz biliyoruz ki terörle mücadeledir. Biz DYP ve SHP koalisyon hükümeti ve 50. Cumhuriyet Hükümeti olarak iş başına geldiğimizde, hatırlayacaksınız; Güneydoğu Anadolu'da, Sivas'ta, İç Anadolu bölgemizde hatta bir dizi başka yerlerde saldırılar gündemdedi. O günlerde size bir söz verdim ve dedim ki, 'Terör meselesinin üzerine bir büyük ciddiyetle eği-

leceğiz.' Dedığımızı da yaptık. Bu yörelerde güvenlik güçlerini artırdık. Daha da önemlisi emniyet güçlerimiz içinde yeralan, 'Özel Güvenlik Timleri' oluşturduk. Bu özel timler, bu hareket içinde terörle mücadelede ayrı bir biçimde, diğer ülkelerde yapıldığı gibi mücadele yapacaklar."

Dönemin Başbakanı Tansu Çiller, bu açıklamayı yaptığı günlerde Türkiye'de, terörün ve çatışmaların en yoğun olduğu dönemdi. Doğu ve Güneydoğu'da gecelerin hakimi PKK'ydi. Yaşanan çatışmalarla birlikte saflar keskinleşiyor, akan kan Türkiye'nin hakim rengi oluyordu. Türkiye, hergün yeni bir kaba uyanıyordu.

Çiller'in başbakan olduğu 50. Koalisyon Hükümeti'nin en büyük hedefi terörü bitirmekti. "Terörün kolları kesilecek", terörle mücadelede yeni yöntemler uygulanacak, kısaca "topyekün mücadele dönemi başlayacak"tı.

Terörle mücadelede yeni yöntem

Değişen mücadelenin tarzının ilk ürünü özel güvenlik timleri oldu. Asker ve polis içinden "seçkin" kişilerden oluşan özel tim ekipleri, özel eğitiliyor, para alıyor ve zamanla, isimleri PKK'ye karşı yaptıkları operasyonlarla duyuluyordu. PKK'nin hakim olduğu, girilemeyen bölgelere, özel tim ekipleri, savaş filmlerinde görmeye alıştığımız tarzda görüntülerle hakim oluyorlardı. Artık Türkiye'nin de "ramboları" vardı.

Bölgede yaşam bir cehenneme dönmüştü. Ülke haritasının solgun kısmı, Cumhuriyet tarihinin en ağır çatışmalarına sahne oluyordu. Bölge halkı "iki ateş arasında" kalmıştı. PKK'liler köye geliyor ve yemek istiyordu. Yemek vermeyenlere ise kendilerine özgü cezalandırma yöntemleri ile gözdağı veriyorlardı.

Mehmet Ağar'ın İçişleri Bakanı olduğu ve bir gecede bin operasyonun

yapılıp, bin köyün başatıldığı dönemdi. Ancak bu dönemde yapılan her operasyon PKK'ye karşı değildi. Bu operasyonlardan biri de 23 Eylül 1993'te Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Alacaköy'e yapıldı. Zira PKK'yi besleyen "kollar vardı" ve "bu kollar kesilmeliydi".

Köy, üç gün boyunca güvenlik güçleri tarafından sarıldı. Köye yapılan operasyon, adeta savaş bölgesine yapılan bir indirmeyi andırıyordu. Köylüler korkuyla evlerine kaçtılar. Askerler ve Bolu'dan gelen özel tim ekipleri, 400 haneli köye girdi ve köyün bütün erkeklerini birer birer gözetimine alıp köyün karşısındaki bir tepeye topladı. Suçları, PKK'lilere yardım etmek ve yemek vermektir.

Kardeşi M. Şah Atala'yı bu operasyonda kaybeden Alacaköylülerden Seyithan Atala, "o an"ı şöyle anlatıyor:

"Güvenlik güçleri işte geliyor eve. Sonra abime diyor, 'git.' Kapının önünde oturuyorlar, çay demliyor onlara. Abime diyor, 'Git içeride eşinle vedalaş.' Gidiyor, eşinle vedalaşıyor. 'Sonra' diyor, 'Babanın elini de öp, sonra ananın elini öp.' Ondan sonra abimi alıp gidiyor..."

Görgü tanıklarının anlatımına göre, operasyonun üçüncü gününde Alacaköy'deki tepeye bir helikopter indi ve yüzü maskeli bir itirafçı da bu askeri helikopterden inenler arasındaydı. Bu itirafçı, gözetimine alınan köylülerden 11'ini seçti ve "yemeği bunlar veriyordu" dedi.

11 köylüye ne oldu?

Gözetimine alınan, Mehmet Şah Atala, Nusrettin Yerlikaya, Turan Demir, Behçet Tutuş, Bahri Şimşek, Şerif Avar, Hasan Svar, Mehmet Salih Akdeniz, Celil Aydoğdu, Ümit Taş ve

toplulu mezar...

topluyor

Abdi Yamuk, köyün karşısındaki dağda kurulan seyyar jandarma karakoluna götürüldüler. Köy daha sonra yakılarak boşaltıldı. Gözaltına alınan Bahri Şimşek'in Oğlu Aslan Şimşek, köylerinin boşaltılmasını şöyle anlatıyor:

"Jandarma köye indi. Köyü yakmayı istedi. Tabii köyün o zaman bütün erkekleri toplamış. Mesela evde sadece çocuk var. Bir de bayan var, kimse yok. Bu arada dedi ki; 'Eşyalarınızı çıkarın, evleri yakın.' Tabii erkekler komple tutukluydular, onların elindeydi. Ondan sonra evleri yak- tılar."

Kayıp yakınları anlatıyor

Peki, 23 Eylül 1993'te gözaltına alınan bu 11 kişinin akıbeti ne oldu? Dönemin bildik klişesi ile, "kayboldular". İşte kayıp yakınlarının anlatımı ile "kayboluş" hikayelerinin başlangıcı:

Aydın Demir (Turan Demir'in kardeşi): "Gözaltına alındıkları yer Kapir Mezrası'dır. Orada bir çukur kazmışlar. Kafasında siyah örtü olan birinin önünden teker teker geçirmişler. Kardeşimle diğerleri gözaltında zaten. Kardeşim dedi ki; ondan sonra onları bir helikoptere bindirip Pirinç Mezrası'na götürmüşler. orada özel tim komutanı onlara, 'Hadi sığınaklar nerede? Hadi yerlerini gösterin' diye sormuş. Bizimkiler, 'Bilmiyoruz' demişler. Sonra, 'İzin verin, namaz kılalım' demişler. Özel timciler birbirine bakmış. bizimkiler namaz kıldıktan sonra amirleri yanına çağırmış. 'Siz müslüman mısınız?' diye sormuş. Komutan sonra, 'Biz Ermeni köyü diye biliyorduk' demiş."

Zekiye Demir (Turan Demir'in anesi): "Muh- tar dedi ki; 'Gidin; kendinizi kurtarın. Sabah bizi öldürecekler.' Karısı Pembe de yanımızda. Dedi ki; 'Gidin; evlerinizi taramışlar, hiçbir şeyimiz kalmadı. Sabah bizi götürüp öldüreceklerini söylediler.' Yüzüstü bağlıydılar, ayaklarında silah vardı. Kurtlanmıştı ayakları, kanıyordu. Biz geri döndük. Sabah tekrar gittiğimizde helikopter geldi. Biz olduğumuz yerde kaldık. Helikopter geldi, birileri indi. Bizi tutukladıklarını düşündük. özel tim mi, Bolu' dan gelen asker mi bilmiyorum."

Gözaltındakilerin aileleri, yakınlarına düzenli yemek götürüyor ve kaygıyla serbest bırakılacakları günü bekliyorlardı. Bir gün ellerinde yemek tencereleri ile yine gittiklerinde, "artık yemek getirmeyin" diye kapıdan çevrildiler. Nedenini sorduklarında, "Buradan götürüldüler" yanıtını aldılar.

Gözaltına alınanlardan biri de Kıbrıs Gazisi'ydi. Bahri Şimşek ülkesi için can almış, kanını akıtmıştı. Ailesi, Bahri Şimşek'in gözaltına alınışını 32.Gün kameralarına şöyle anlatıyorlar:

Dilber Şimşek (Bahri Şimşek'in eşi): "Öldürüleceklerini düşünmüyorduk hiç. Gazi olduğunu biliyorduk. Kağıtları da üzerindeydi zaten. Gazi olduğunu bildiklerini halde götürdüler."

Aslan Şimşek (Bahri Şimşek'in oğlu): "Tabii babam yaralı olarak, gazi olarak geldi Kıbrıs hareka-

tında. Evin 'en büyüğü bendim, 14 yaşındaydım ben. Mersin'e gittik. Amcalarımızın yanına gittik. Bizi oraya götürdüler, amcalarımız tabii o arada. Evin en büyüğü benim. Zaten birkaç tane hayvanlarımız kalmıştı. Onu da oraya götürdük, birisine verdik. O da gitti yani. Alamadık parasını, alamadık. Zaten 14 yaşındaydım. Bahçeye falan gidiyordum. Portakal, mandalina vardı. Ben bahçeye gidiyordum. Onunla geçimimizi sağlıyorduk. 9 kişilik bir aileydik. Zor bir geçimdi gerçekten. Bizim için kabus gibiydi yani. Hergün, her gecemiz ağlayarak, üzülerken geçti. Gerçekten çok acılar çektik. Yalnız kendi derdimize değil de, bu insanların derdine düştük. Bu insanlar nasıl gitti? Ne edildi? Bu insanlara ne yapıldı? Bunların suçu neydi?"

Aileler, 1993 yılından itibaren bu 11 köylüden ne bir haber alabildi, ne de izlerine ulaşabildi. Kime gittilerse "bizde değil" yanıtını aldılar. Yer yarılmış, ama ailelerin haberi olmamıştı. Köylüler yakınlarına ne olduğunu öğrenmek istiyorlardı.

Ortada suç varsa cezası da olmalıydı. Ancak, aileler Türkiye'de gittikleri her kapıdan geri çevrilince çareyi 1994'te, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmakta buldular. Mahkeme 2000'de kararını açıkladı. Mahkeme, aileleri haklı buldu ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni 1 trilyon lira para cezasına çarptırdı. Artık aileler, kayıplarının döneceği umudunu hiç yitirmeden, yepyeni bir yaşam kurmuşlardı. Ancak o yaşam hala 23 Eylül 1993 günündeki acıyı yansıtıyordu.

Seyithan Atala: "Önce babam rahmetli oldu. '96'nın 12. ayında. Benim annem, '97'nin birinci ayında. Aradan 39 gün geçti, her ikisi de vefat et-

ti. Hiçbir hastalıkları yoktu. İşte hep abimin kederinden, her ikisi de vefat etti. Benim abimin eşi 3 aylık evliydi. Abim gözaltına alındıktan sonra, 6 ay sonra doğum yaptı. Bir kız çocuğu oldu. Şu an da o kız çocuğu 11 yaşında. Benim çocuğumun ismini de Hasret koydum. Çocuğu aldım, dedim, 'Neyin var?' 'Çocuklar bana dedi: Senin baban öldürülmüş' dedi."

Makbule Demir (Turan Demir'in eşi): "Gözümüz kapıdaydı, gözümüz yoldaydı. Bugün gelir, yarın gelir. Sadece onu düşünüyorduk. Hapiste- dir diye, hapishanelerin kapısına gittik. Kayınb- bam onun acısıyla öldü. Biz ne bilelim, öldürüp yakmışlar. Çocuklar küçüktü, soruyorlar: 'Baba- mız nerede, kime benziyordu?' Fotoğraflara bak- kıp, 'Ben babama benziyorum' diyor, 'Amcama benziyor muydu?' diye soruyorlar. çocuklar onu görmedi, küçüktüler."

11 yıl sonra katledilenlerin kemikleri

Aradan tam 11 yıl geçti. Yaralar kabuk bağla- mıştı adeta. Ve bir gün, bir çoban, Alacaköy'e yakın bir dere yatağında insan kemiklerine rastla- dı. Mağdur yakınlarına haber verildi. 11 yıldır, 11 yakınından haber alamayanlar kaygı ve korkuyla dere yatağına koştu. Dere yatağı kazıldıkça umutlar da sönmeye başladı.

Köylüler yakınlarını, tütün tabakasından, ope- rasyon günü kolları dikilen kazaktan ve kurşun- lanmış montundan tanıdılar. Toplu mezarın ya- nında konserve kutuları ve mermi çekirdekleri de bulundu.

"Bizimki işte, kardeşimin bir kazağı vardı; kaza- ğın bir parçası kemiklerinin altında kalmıştı. Onun bir parçasını biz tanıdık. 12 yıl içinde bir sefer doğru dürüst bir lokma yiyemedim. Hep ağlamayla, hep efendim yanmayla içimizde acısı kaldı."

"Kazağından tanıdım"

Toplu mezarda bulunan izlerden biri de kazak- tı. Kazak, Kıbrıs gazisi Bahri Şimşek'e aitti ve ka- zağı en iyi tanıyan kişi Dilber Şimşek'ti:

"Onu kazağından tanıdım. Ben kazağı dikmiş- tim. Kolları uzundu. Ben kollarını kıvrıp pile et- tim. Kemiklerini bulduğumuz yerd. O parçasın- dan tanıdım."

Oğul Aslan Şimşek de oradaydı:

"Anam şöyle bir baktı... Bir parça kazak buldu galiba. Tabii o zaman anam biliyordu. Hem kaza- ğını tanıyordu, biliyordu. Zaten elbisesini komple tanıyorduk. O kazağı buldu getirdi, derede yı- kadı. Şu kazak o zaman biraz uzunmuş. Uzunmuş babam öyle diyor ki; 'Bu kazağın biraz uzun. Şu- nu şöyle kıvr.' Annem de kalkıp kıvrıyor, dike- yor. Ondan sonra anam getirdi, yıkadı, getirdi. Kazak eski rengine döndü yine. Aynı rengine döndü. Baktı, şuraya baktı. Kendi diktığı kazak çıktı yine."

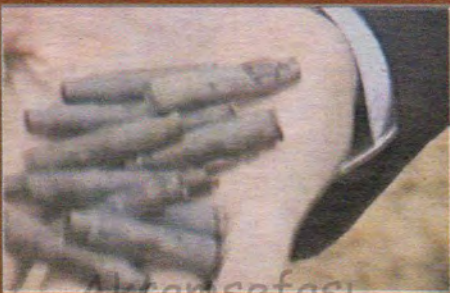

Köylüler ve İnsan Hakları Derneği yöneticileri, Cumhuriyet Savcısı Hakan Ali Erkan'a durumu anlattılar. Savcı, kemik ve diğer malzemelerin ayrı ayrı torbalara konularak, Cumhuriyet Savcılı- ğı'na teslim edilmesini istedi. Ailelere, bu kemik- leri DNA testine göndereceğini belirtti. Aileler, geçen 5 Kasım günü, söz konusu toplu mezara tekrar giderek, oradaki insan kemikleri ve eşya- ları toplayarak Kulp Cumhuriyet Savcılığı'na tes- lim etti.

Adalet arıyorlar

Şimdi köylüler gerçeğin ortaya çıkacağı günü bekliyor. Yıllardır çocuklarına bir türlü izah ede- medikleri ve "babanız kayıp" diye geçiştirdikleri gerçekle yüzleşecekleri günü, DNA testinin ta- mamlanmasını, mermi çekirdekleri balistik sonuç- larının açıklanmasını bekliyorlar. Olayın sorumlu- larının ortaya çıkartılmasını ısrarla isterken, o dö- nem bölgede "Efsane Paşa" olarak nitelendirilen dönemin Bolu Komando Dağ Tabur Komutanı Tuğgeneral Yavuz Ertürk hakkında ne tür bir işle- min yapılacağını da merakla bekliyorlar.

Güneydoğu'da tarih yeniden yazılıyor. Yeniden insanlık ve adalet için gerçek aranıyor. Avrupa Birliği kapısındaki Türkiye demokrasisi, en önemli sınavlarından birini veriyor. *

Bob Marley 60 yaşında Jamaika'da doğdu, Afrikalı oldu...

Bob Marley üçüncü dünyadan çıkan ilk dünya starıydı. Enerji ve mutluluğun müzik olarak hayat bulduğu reggae'nin ustası 60. doğum yılında Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da verilen dev bir konserle yadedildi..

İşte tam da o günlerde, Etiyopya'nın son imparatoru ve Rastafari dini hareketinin lideri **Haile Selassie**, Jamaika'ya bir ziyarette bulunur. Bu ziyaret kalbi müzik aşkıyla dolu Bob'a ilaç gibi gelecek ve Rastafari öğretisi artık onun yoluna ışık tutacaktır. Bob ve arkadaşları **The Wailers**'ı kurarak reggae, ska ve rock steady ritimlerini tutturmaya ve şarkı söylemeye devam ederler... Ancak dünya halen Bob Marley'den bihaberdir. O esnada ünlü şarkıcı **Johnny Nash**'le tanışır Bob. Nash onu İsveç'deki stüdyosuna davet eder. Avrupa'ya giden Bob'lar Nash'in bağlı olduğu plak şirketi CBS'in ilgisini çeker ve bir single yapıverirler. Marley ve arkadaşlarının yükselişiyle şöhretleri **Get up stand up, No woman no cry, I shot the sheriff** gibi hitleriyle tüm dünyaya yayılır. Aradan geçen 4 yılın sonunda en eski grup arkadaşları **Bunny ve Peter the Wailers**'dan ayrılıp kendi başlarına müzik yapmaya karar verirler. Bob da müzisyen eşi **Rita**'yla yoluna devam eder.

Jamaika'dan zoraki sürgün...

Bob Marley, Amerika ve Avrupa'daki şöhretinden sonra bile ülkesini hiçbir zaman ihmal etmedi. Jamaikalılar'ın ulusal kahramanı olan Bob'ın **Rastafari** inancı, özellikle getto gençleri arasında büyük rağbet görüyordu. Öyle ki bu gençler, Bob kendini pencereden atsa arkasından atlayacak kadar bağlılardı ona. İşte bu bağlılığı farkedenden daha sonra başbakan da olacak **Michael Manley**, 1976 yılında Bob'dan Jamaika'da ücretsiz bir konser vermesini ister. Yani Marley'in doğal yollardan ölümünden 5 yıl önce. Başkent **Kingston**'ın **Ulusal Kahramanlar Parkı**'nda, 5 Aralık'da verileceği bildirilen konserin ilanının hemen ardından da hükümet, 15 Aralık'da seçimlere gideceğini bildirir. 3 Aralık'ta Bob'ın Jamaika'daki evine giren silahlı saldırganlar menajeri ve karısıyla birlikte Marley'e ateş açarak kayıplara karışır. Olayda şans eseri kimse ölmez. 2 gün sonra Bob Marley kolu alçıda konsere çıkar. Bu olayın arkasında, muhafefet lideri **Edward Seaga** olduğundan şüphe edilmektedir. Seaga Amerika'yla sıkı fıkılığıyla

tanınan bir herifti. Ve hatta "**Küçük Marshall Yardımı**" denilen bir anlaşma yapmayı planlıyordu. Marley'in, Başbakan adayı **Manley**'le olan samimiyetini de çekemiyor ve bunun oylarını etkileyeceğini düşünüyordu. Marley bu saldırıdan sonra 2 yıl ülkesinden uzaklaştı.

Rastafari ve Afrika aşkı

Marley'i derinden etkileyen Rastafari dini, hristiyanlık ve musevilğin Afrika'da harmanlanmış bir senteziydi. İnancı **Hız. Musa**'nın kutsal kavim olarak bahsettiği kişilerin kara derililer, vaadedilen toprakların da Afrika olduğu ve bir gün kara derililerin tüm insanlığa hükmedeceğiydi. Bu, dinden çok bir tarikatı andıran ütopya, Marley'i fena etkilemişti. O artık dini bir misyonerdi ve kendini "**Afrika'nın yükselişine adamıştı**". Şarkılarında, konserlerinde Rastafari'den bahsetmeye başlamış ve kafayı bununla bozmuştu adeta. Bu esnada İngiltere'de uzun süre listelerde kalan **Exodus** ve **Kaya** albümlerini yaptı. 1978'de **One love peace** (tek aşk barış) konserine katılmak üzere Jamaika'ya döndü. Konseri başbakan **Michael Manley** ve muhafefet lideri **Edward Seaga** birlikte izledi. Bob, konserden sonra Birleşmiş Milletler'in "**barış ödülü**"ne layık görülür ve ödülünü almak üzere New York'a davet edilir. 1980'de ölümünden bir yıl önce Marley ve grubu **Wailers**, ilk kez Afrika'ya konser vermeye giderler. Gabon'da verdikleri bu ilk konserden çok etkilenen grup üyeleri, akabinde bu kez **Zimbabve**'nin "**Bağımsızlık töreni**"ne katılmak için resmi bir davet alırlar. Bu da Afrika için ne kadar önemli olduklarının kanıtıdır.

Kanser ve Bob'ın külleri

Daha 30'lu yaşlarının başında dünyaya mal olmuş bir müzik adamıydı Bob. Ancak sağlığına, müziğe verdiği önemi vermemişti. Futbol oynarken ayak parmağında oluşan ödem yüzünden, doktorların parmağını kesme taleplerini reddeden Bob'ın, bu olaydan 3 yıl sonra beynine kadar tüm bedenini saran kansere yenilerek hayata veda etmek zorunda kaldı. Kendisini, ne Rastafari, ne de tıttırdığı şifalı otlar kurtaramadı ne yazık ki. Ölümünün ardından külleri ülkesi Jamaika'da gömüldü. Ancak tam 24 yıl sonra 60. doğum yılı olan 2005'de, karısı **Rita**'nın ve Rastafari liderlerinin de arzusuyla küllerinin Jamaika'dan alınıp, Etiyopya'da, **Haile Selassie**

tarafından **Rastafarilere** verilen **Shashemene** kentinde gömülmesine karar verildi.

Sanatçının Küba asıllı eşi **Rita Marley**, "**Kocanın bütün hayatı Afrika'ydı, Jamaika değil. Bu yüzden de ebedi istirahatgahı ve görevinin tamamlandığı yer Afrika olmalıydı**" diyor konuyla ilgili. Gençlik yaşında dul kalarak yarım düzine çocuğu yalnız yetiştirmek zorunda kalan ve bir yandan da kurduğu vakıfla kocasının misyonunu devam ettiren **Bayan Marley**, son olarak kocasının 60. doğum gününde Addis Ababa'da ücretsiz bir konser vererek, tüm Afrika'yı bu konsere davet etti. Ne yazık ki gelenlerin, "**Beleş konser var ulan, koşun**" diye, **Cem Uzan**'ın **Genç Parti** mitinglerinde verdiği konserlerine gelenlerden bir farkı yoktu. Hayatını müziğe adanmış insanlar akıllarını din ve politikayla bozunca, sonları böyle oluyor demek ki. Bana sorarsanız **Maddonna**'nın da sonu aynı olacak. Küllerini **İtalya** ve **Amerika** paylaşamazken **Kudüs** semalarında görüvereceğiz.

Ronald Mc Donald ile gündüz burgerleri:

Acısıyla tatlı-ekşi sosuyla McDonald's

İçeri giren birinin sizi selamlamak için çığlık attığı bir lokantaya giriyorsunuz. Başından sonuna kadar müşterileri olduğunuzu hissettirerek, size sağlıksız gıdaları asgari ücret maaşla satan insanlar, menünüzü 25 kuruş farkla büyük boy alıp almak istemeyeceğinizi soruyor. Yanına mayonez ve barbekü sosu istiyorsunuz ya da istemiyorsunuz. Orası size kalmış. Saçma sapan masalara oturup portatif yemeğinizi yiyorsunuz, elinize tutuşturulan peçetelerle ağzınızı siliyorsunuz. Tuvaletin temizliği o kadar sık yapıyordur ki siz içeri girip bir sıkıntınız varsa gideremiyorsunuz. Bir çok şehirde tanidik hiç bir şey bulamayınca oraya sığınabileceğinizi biliyorsunuz. Çünkü McDonald's her yerde ufak nüanslarla hep aynıdır. İşte orada, o atmosfer altında yediğiniz o miss gibi köftenin bir bakıma komuşumuzda kesilen 'kurban'ların etinden yapılmış gibi hayal etmek bile iştah açar mı açmaz mı orasını ben tahayyül edemiyorum. Ama açsa yanına barbekü sosu ve mayonez istemeyi ihmal etmem. Sonra belki, McTurkey diye uzar menümüz.

Mikrofonu Ronald McDonald'a uzatıyoruz: "İlk McDonald's restoranı, 1940 yılında Dick ve Mac McDonald tarafından California San Bernardino'da açıldı. McDonald's bugün, 119 ülkede 30.000'den fazla restoranla hizmet veriyor. Bunların 13.000'den fazlası Amerika dışında bulunuyor. Restoranların yaklaşık %70'i işletmeciler, diğerleri ise McDonald's şirketinin kendisi tarafından çalıştırılıyor. Her gün dünyada ortalama 47 milyon insan McDonald's restoranlarını ziyaret ediyor. Dünyadaki McDonald's restoranlarında çalışanların sayısı ise 1,5 milyonu geçiyor. ABD'de nüfusun %98'i yılda en az bir kere McDonald's'a gidiyor." Teşekkürler Ronald.

Fast Food olgusu İkinci Dünya Savaşı öncesi endüstrileşme çığını bir kuzey Amerika ülkesinde ortaya çıkarmıştır. Fabrika işçileri ve memurların öğle yemeklerini çabuk ve ucuz temin edebilmeyi amaçlıyorlardı. Böylelikle çabuk yemek, 5 centlik Big-Mac ile arenaya inmiş oldu. Şimdi biz dolarlar veriyoruz yanına bir patates kızartması, az da ayran alamıyoruz. McTurco var gerçi? Roger McDonald'ın bir diyeceği var sanırım: "McDonald's'ın Türkiye'de işbirliği yaptığı Türk üreticilerin diğer ülkelerdeki McDonald's restoranlarına yaptıkları ihracatın toplam tutarı yaklaşık 50 milyon dolardır." Ronald canım, ciğerim sağol.

1940'da kurulduğunda 'arabaya servis' restoranıymış, sonra rekabete ayak uydurmak için ya da sadece 'uydurmak' için 'hızlı servis' restoranı da olmuş. O zamanın modasına göre modern çizgiler ekleyip gençleri çekmişler kendilerine. O zaman zengin olan menülerini burgerler, patates kızartması, içecek ve tatlıyla

kısıtlayıp, kağıt bardak ve peçetelerle maliyeti düşürdükten sonra hamburger'in fiyatını da yarı yarıya indirmişler. Çok 'milkshake' sattıkları için iki makine daha sipariş etmişlerseki makinenin üstüne. Ray Kroc da bu makinaları yapan adammış. Bu adam başka müşterisi olmadığından sanırım, çok şaşırması ve "Bu McDonald's ne menem bir şeydir, bir yol görüp geleyim." demiş ve kalkmış taa California'ya kadar yol tepmiş. Gördükleri karşısında dimağı şaşırın Ray Kroc, McDonald's isim haklarını işletme hakkı olarak ilk McDonald's işletmecisi olmuş. Kurulu olan yapıyı aynen koruyup bir de bunlara "McDonald's'ın kurumsal politikasının çekirdeğini oluşturan 'Kalite-Servis-Temizlik' ilkelerini ekledi." Şimdi, sen daha yemeğini bitirmeden masayı çoktan temizlemiş oluyorlar. "Bitirdin mi? Hadi kalk o zaman..."

Bu Ray Kroc, McDonald's'ın bütün isim haklarını satın almış. Saadet zinciri gibi restoran zincirine çevirmiş. Sonra bakmış tek başına altından kalkamayacak bu gelişmenin, 'franchising' sistemine oturtmayı tercih etmiş. Herhalde iyi bir şeymiş ki o, 1965'te halka açılmış. 1966'da New York borsasında işlem görmeye başlamış. Ne diyorsun gene Ronald? "1970'li yıllar, McDonald's için hızlı büyüme, gelişme ve yenilenme yılları oldu. McDonald's bu yıllarda bir yandan kendini ABD dışına taşıyıp uluslararası bir şirket kimliği kazanırken, diğer yandan da iş yaşamında kadın-erkek eşitliği, çevre kirliliği, yardıma muhtaç çocuklar gibi toplumsal konularla ilgili çalışmalar yürütmeye başladı." Yetmişleri pek sever; Ronald'ı biliyorsunuz McDonald's'ın pek 'cool' palyaçosu. Reklamlarda falan çocukları cezbeden bir palyaço. John Wayne Gacy de başka amaçla palyaçoluk yaparak çocukları kandırıyordu. Ray Kroc ve Gacy hemşehri çıktılar bu arada. Ronald sus pus oldu.

Seksenlerde dünyanın en büyük şirketlerinden biri oldu. Münih, Frankfurt, Tokyo, Toronto ve Paris borsalarında işlem görmeye başladı. "Doksanların başında McDonald's, Rusya ve Çin gibi özel bir konuma ve farklı koşullara sahip iki pazara daha girerek, "dünya markası" olduğunu bir kez daha kanıtladı."

Ama bir yandan da Amerikan nüfusunun üçte biri (1/3) obez. Bu ürünleri bilinçsizce tüketmiş olan çeşitli müşteriler McDonald's'a tazminat davası açtılar. Bu firmanın çalıştığı ülkelerin ekonomisinde ve dolayısıyla işlerinde hatırı sayılır bir gücü var. (Firmayla çalışan Türk üreticilerin, yabancı firmanın yabancı ülkelerdeki restoranlarına ihracatı 50 milyon dolar demişti Ronald.) Hatta biraz abartmak gerekirse, geçenlerde İstanbul'da bir McDonald's işletmesi mendil satan çocukları buz deposuna

“McDonald's niye dünyada en çok protesto gösterisine tanık olan bir marka?”

hapsetmişti. İşte, 'vatandaş' bile kendisini ne sanıyor bu gücün kenarından köşesinden biraz elde edince. Ayrıca diğer bir çok firmanın da olduğu gibi ülkelerinin hükümeti ve ordusu ile 'ticari' ilişkiler içindeler. Nerede bir savaş olsa ya da herhangi bir yoldan müdahale, yardım, bağış, vs. o ülkeye demokrasiden önce McDonald's giriyor. Aç mı kalsın o kadar insan, ben de ne kadar insafsızım... Maslow'un gereksinimler hiyerarşisine uygun, önce karnını doyur sonra demokrasi yaparsın. Ne demiş Aristo? "Aç karnına demokrasi olmaz." Her şey çok bilimsel, her şey kitabına uygun ama yiyenin ya sağlığı bozuluyor ya da başına 'piyano' yağıyor. "Bir hamburger köftesi, besi çiftliğinden size ulaşana kadar, 85 ayrı kontrol noktasından geçer." diyor Ronald kulağıma bir yandan. Ben bu işi anlamadım gitti.

McDonald's niye dünyada en çok protesto gösterisine tanık olan bir marka? Kaç kişi gidip bir restoranın önünde "Çık git ülkemden!" diye bağırır ki? Şaka gibi... Dramatize edelim: Hacıoğlu lahmacunlarının önünde bir grup Çinli ellerinde pankartlarla bağırıyor ve siz buna şahit oluyorsunuz. Bence komik olurdu ve komik de aslında. Bir yandan da, 2000 yılından bu yana, 16 Kasım Anti-McDonald's Günü olarak kabul görüyor bütün dünyada. 2002 yılı Anti-McDonald's Günü'nde, Londra GreenPeace'inin düzenlediği gösterilere ilk defa McDonald's çalışanları da katılmış. Hollanda'nın 'International Union of Foodworkers' sendikası da destek vermiş. Ayrıca Kuzey İrlanda, Almanya, Avustralya, İskoçya, İsveç, Sırbistan ve İngiltere'de çe-

şitli protestolar yapıldı. Bir Anti-McDonald's Günü raporu hazırlanmış. Bu bilgiler bize bu rapor tarafından sağlandı. Ayrıca bu hareket internet üzerinde çok geniş bir kitleye sahip. Pek çok insan bu firmanın doğayı ve bünyelerimizi kirlettiğini düşünüyor. Üstüne üstlük, ekonomi, politika, kültür ve sağlık üzerinde büyük söz sahibi. O kadar söz sahibi ki şurada yazmaya çalıştığım yazıya bile girecek kadar söz sahibi oluyor "dünya markaları". Değil mi Ronald? "McDonald's'ın kendi çalışanları için Chicago'da bir Hamburger Üniversitesi var. Bu Üniversiteden bugüne kadar yüzden fazla Türk genci mezun olmuştur." İşte Ronald hep böyle. Göz boyamaya pek meraklı. John Wayne Gacy'ye çok benzetiyorum ben. Yandaki resimlerde siz de karşılaştırabilirsiniz. Lakin kişiliklerini tenzih ederim, yanlış anlaşılmasın. 'Palyaço katil' kurbanını hoş tutuyor, ağzına bir parmak bal, derken karanlık olunca palyaço rektumların efendisine dönüşüyor. Sonra polisler evinin altını kazınca, ağzına iç çamaşırı tıkanmış olarak buluyor genç erkek çocuklarını. Neyse, Gacy'yi boşverelim, Ronald iyi çocuktur. O yapmaz öyle şeyler. Çocuklara oyuncak verir menüyle beraber ama bir şey yaptığını duymadık henüz hiç. Ayrıca, zaten müşterisine asla kötü davranmaz. Ne olursa çalışana olur. Buzdolabı hadisesi de bir hatadır olmuş. Çocuğun babası zaten çoktan şikayetinden vazgeçti sanırım. Hah işte, tamam; tatlıya da bağladık. Buyrun gidelim şimdi hep beraber o güzelim elmali tatlısından yiyelim birer tane. Ronald, ben ısmarlarım diyor... Ronald?

Bir portre: Suat Derviş -41. Ada

Sıkıyönetim Adli Müşaviri Turgut Akal'ın bizleri vatan hainliğiyle suçlamasını içine sindiremeyen Suat Derviş, ona şöyle karşılık vermişti; "Kimin vatan haini, kimin yurtsever olduğunu tarih yazacaktır. Belki bilmiyorsunuzdur Savcı Bey, Atatürk eşimin ağabeyidir, bir dönem İngilizler de Atatürk'e vatan haini demişti."

*D - 2 101 Hasımlılar, Siyasi Kadınlar Koğuşu
Sağmalcılar Cezaevi
24 Temmuz 1972*

Akşam karavanalarının gelmesine yakın, avlu kapısının kapandığı zamandı. Şairin dediği gibi;

"...Akşam erken iner mapushaneye, / Ejderha olsun kar etmez..."

Koğuşun dış kapı penceresinden başgardıyanın gür sesi yankılandı:

"Hale Kıyıcı, avukatın geldi..."

Bu saatte gelen avukat iyi haber getirmezdi. Başgardıyan Arif Topuz'la cezaevi koridorunda yürürken, önümde açılan koca demir kapıların gürültüsü bile beni derin düşüncelerimden alıkoyamıyordu. Benim ve aynı zamanda eşim M. Lütfi Kıyıcı'nın avukatlığını yapan Ziya Nur Erün(*), Cezaevi Müdürü Sıddık Oral'ın odasında Savcı Bey'le karşılıklı kahve içiyordu. Birden rahatladım. Kötü bir şey olsa bu kadar rahat olamazdı. Ayağa kalktı, bir çırpıda beş gün önce bir yaşına basan oğlum Sinan'ın ve M. Lütfi'nin iyi olduğunu söyledi ve...

"Sevgili Hale, kötü haberlerim var... Maalesef Suat Derviş'i kaybettik. Kasımpaşa Askeri Hastanesi morguna kaldırıldı. Sen ve M. Lütfi bir müddet onunla birlikte yaşadınız. Akrabaları kimdir? Kime haber vermek lazım? dedi.

Ziya Ağabey'in sorularına ne kadar zaman sonra cevap verebildim anımsamıyorum. Bu yetmezmiş gibi bir de kardeşim ve o dönem Devrimci Kadınlar Birliği Başkanı olan annem Necla Özgür gözüktü. Hiç olmazsa onlar sağdırlar ve bir tek ölüme çare yoktu...

"...VE KADINLAR BİZİM KADINLARIMIZI!"

Suat Derviş'i, Devrimci Kadınlar Birliği'nin kuruluş aşamasında tanıştım. Aksaray'daki TÖS (Türkiye Öğretmen-

ler Sendikası) binasının toplantı salonuna geldiğinde yanında; Neriman Hikmet, Zehra Kosova, Mediha Özçelik ve Raife Ulus vardı. Cesaret ve başkaldırıcı yaşamlarının her alanında gösterebilen bu kadınlarla tanışmak, salonda bulunan herkes gibi beni de heyecanlandırmıştı. Av. Birsan Balcıkardeşler tarafından "TKP Genel Sekreteri Reşat Fuat Baraner'in eşi" olarak bizlere tanıtıldığında "...ben gazeteci ve yazar Suat Derviş'im arkadaşlar... Ayrıca Reşat Fuat'ın eşi olmaktan da gurur duyarım..." dedi. Bunları söylerken duruşunu ve bizlere bakışını, sanırım salonda bulunan herkes anımsar.

Suat Derviş ve Reşat Fuat'ın dava arkadaşlığını ve aşklarını daha önce eşimden dinlemiştim. Benim M. Lütfi ile evli olduğumu öğrendiğinde, "Merhaba, ben sizin kayınvalideniz Suat Derviş" diyerek elini uzattı. Bir yandan M. Lütfi'yi evladı gibi sevdiğini anlatırken diğer yandan beni inceliyordu. O gün, bana uzanan o eldeki şefkati daha sonra birlikte geçirdiğimiz tüm anlarda hissettim. Bizim yaşamımızda önemli bir yeri olmuştur Suat Derviş'in...

Örnektepe'de suyu elektriği olmayan bir ev kiraladık, muz sandıklarından kütüphane ve sehpalarla dekore etmiştik. Devrimci hareketin önlenemez yükselişinde önemli bir isim olan Mustafa Lütfi, birkaç arkadaşıyla birlikte işportada eşarp, melamin tabak satıp kiramızı ödüyordu ve bize 250 gr. kıyma ile nasıl üç çeşit yemek yapabileceğimizi öğretiyordu! Bu basma perdeli mütevazı evimizden Suat Derviş'in ısrarlarıyla, onun Halaskargazi Caddesi 214/8 (şimdiki Gazi Sineması) adresindeki evine taşındık. 200 m2'nin üzerinde, 6 odası ve büyük bir salonu olan bu evde üç arkadaş yaşıyorlardı; Suat Abla, Neriman Hikmet ve Memduh Ağabey...

HALASKARGAZİ CAD. 214/8

Neriman Hikmet; Suat Abla'nın 1939'lardan beri tanıdığı yoldaşıydı. Birlikte çıkarttıkları "Yeni Edebiyat Dergisi"nde, o yıllarda Hitler'e destek veren basın ve hükümete karşı yazdıkları savaş karşıtı yazılarla ciddi bir direniş sergileyen bu kadınları tanımak benim için onurdur. Savaş yıllarında bu cesareti, bu başkaldırıcı gösterebilen, şairin dediği gibi; "Bizim Kadınlarımız!"

Memduh Ağabey ise bir noterde yeminli tercüman olarak çalışan eski bir TKP'liydi. Eşi Inga, Danimarka'da bir üniversitede öğretim üyeliği yapıyor, fırsat buldukça Türkiye'ye gelebiliyordu. Emekliliğinden sonra Memduh Ağabey'den ayrı bir saniye bile geçirmek istemeyen Inga, çok zarif ve harika espriler yapan bir kadındı. Ve Suat Derviş... Suat Abla, aristokrat bir ailenin üç çocuğundan biriydi. Babası Dr. Derviş Paşa, Osmanlı'nın ilk jinekologlarındandı. Ablası Hamiyet Hanım, bir Fransız Kontu ile evliydi. Erkek kardeşinden ise hiç bahsetmezdi. Onunla ilgili bildiğimiz tek şey Ankara'da oturduğu ve yıllardır görüşemedikleriydi.

Çamlıca'da genç kızlık zamanlarında mahalle komşusu Nazım Hikmet'in aşık olup mavi gözlerine şiir yazdığı, 1920 yılında, yani 17 yaşındayken Berlin Üniversitesi'nde felsefe öğrenimi görmeye giden ve bunun yanı sıra aynı üniversitenin konservatuarında şan eğitimi alan Suat Derviş'i anlatabilmek sanırım bir dönemin arşivlerine ulaşabilmekle mümkün. 1920 - 1932 Almanya - Fransa günlerini anlatırken o mavi gözlerindeki pırıltı hiç sönmeyecekmiş gibi gelirdi bize. "Demokratik Weimar Cumhuriyeti'nin bir Nazi diktatörlüğüne geçişini yaşamak bana çok şey öğretti. Sıkıyönetimler diktatörler yaratır" derken, bu ülkede 12 Mart ve 12 Eylül'ün yurttaşlık haklarını nasıl rafa kaldırdığını, işlediği cinayetleri nasıl 'meşrulaştırdığını' 35 yıl öncesinden görmüştü sanki... Derviş, Türkiye Komünist Partisi (TKP) Genel Sekreteri ve Mustafa Kemal Atatürk'ün teyze oğlu olan Reşat Fuat Baraner'i o yıllardan tanıyordu. Reşat Fuat, Alman Komünist Partisi üyesi Margareta Wilde ile evliymiş o dönemlerde. Bu kadın, Hitler Almanyası'nda kurşuna dizilerek idam edilmiş yazık ki.

1932 yılında farklı bir bakış açısıyla Türkiye'ye dönen Derviş, 1935'te Uluslararası Kadın Konferansı'nda yer alır. Bir yandan Türkiye'ye gelen yabancı konuklara ev sahibeliği yaparken diğer yandan gazeteciliği de ihmal etmez. 1936'da Sovyetler Birliği'nden dönen Reşat Fuat'la tekrar karşılaştığında ona İspanya İç Savaşı kahramanlarından Dolores Ibaruri ile olan arkadaşlığını ve İspanya'ya gitmek için nasıl uğraş verdiğini anlatır uzun uzun. Tabii, KUTV (Doğu Halkları Komünist Üniversitesi) Rektörü ile konuştuğunu ve Reşat Fuat'ın İspanya İç Savaşı'na katılmak için değişik ülkelerden gelen komünistleri eğiten kişi olduğunu bilmeden... Suat Abla, 1942'da evlendiği Reşat Fuat'ı "benim eşim, sevgi-

lim, yoldaşım ve hocamdı" diye anlatırdı hep... 1944'te, Türkiye Komünist Partisi tevkifatında gözüktü alınıldığında 6 aylık hamile olan Derviş, gözüktüyken bebeğini yitirmiş ve bu olay hayatında tarifi mümkün olmayan bir acı olarak hep kalmıştı. Eminim bu yüzden oğlum Sinan'a hamileliğim sırasında beni hep kollamış, benim güvenliğime hep öncelik vermişti.

12 MART ve "FIRTINA I" TATBİKATI

"...Tanklarıyla, toplarıyla gelseler da-

hi, **Bağımsız olacak Türkiye Cumhuriyeti, Kar, bora, fırtına hüküm sürecek Bize Amerika selam duracak...**"

Ülkemizde kar, bora ve fırtınalı günler başlamıştı. "Büyüklerimiz" 9 Mart'ı (*)bekliyordu ama biz 12 Mart'ın eşliğindeydik. Gün geçmiyordu ki faşistler birini vurmasın. Ülkede kargaşa çıkaran Amerika işini biliyordu. Gençleri birbirine düşürüyor, saldırıları Alparslan Türkeş'in 'tosunlarına' yapıyorlardı. Bir ABD dergisi; "... Türkiye teröristleri CIA'nın mirasidir..." derken her şey gayet açıktı... 6. Filo bu ülkenin karasularına, hafızam beni yanıltmıyorsa 1970 - 82 arası yaşamadı. ABD'ye kafa tutan ve kitle çizgisini yakalamış bu gençlik bir şekilde yok edilmeliydi.

Mustafa Lütfi, 12 Mart darbesine yakın zamanlarda "Türkiye Solu" dergisini çıkarabilmek için matbaalarda sabahlıyordu. 1951 Tevkifatı'ndan İhsan (Hasır) Ağabey ise matbaasını bu dergi için seferber etmişti. İlk sayı nihayet çıkmıştı. Suat Abla, bu işlerden biraz anladığını ve M. Lütfi'ye yazışları müdürü olarak 'birkaç 7.5 yıl' vereceklerini söylemişti. Bir sabah radyodan anonslar yapıldığını söyleyerek bizi odasına çağırdı. Listeyi sonuna kadar dinledikten sonra M. Lütfi "...anacığım müsaade et gidelim, başınızı derde sokacağız, biz bir çaresine bakarız..." dedi. Suat Abla; "...Ne yaparlar? Asarlar mı bizi? Bırak bu korumacılığı, biz hepimiz bu evrelerden en az on kez geçtik. Şimdi akıllı olalım; size bir ev bulalım ve başka bir isimle kiralayalım. Hale hamile, ilk önce onu güvenceye almalıyız" diyor, kararlılığını göstermek için Neriman Abla'ya ve Memduh Ağabey'e de konuyla ilgili sorular soruyordu.

Aslına bakılırsa gidecek yerimiz de yoktu. Sıkıyönetimin anonslarını duyan bize gelmeye başlamıştı. DEV-GENÇ Bölge Yürütme tam kadro Suat Abla'lardaydı. Hepimiz olabilecekleri tartışıyorlardık. Rahmi Duman'ın oğlu kaçırılıyor, Mahir'ler (Çayan) Mete Has'tan fide istiyor, banka soygunları yapılıyor. Önümüzü göremez durumdaydık. Son Dev-Genç kongresinden sonra yollarımız ayrılmıştı ama onlar bizim canımız kadar sevdiğimiz arkadaşlarımızdı. Derken Hüseyin Cevahir Maltepe'de öldürüldü ve Mahir yaralı olarak ele geçirildi.

M. Lütfi, derginin çıkabilmesi adına var gücüyle çalışıyordu, fakat sıkıyönetim dergiyi ikinci sayıda kapattı. Tamamıyla illegal bir yaşamın içindeydik ve Suat Ab-

la'nın deneyimlerinden öğreneceğimiz çok şey vardı. Bir arkadaşımızın annesinin yardımlarıyla Koşuyolu'nda bir ev kiraladık. Şimdi torunumuzun gittiği anaokulu olan bu ev, iki katlı bahçe içinde, şirin bir evdi. Evde 8-10 kişiydik ama görünen, ben, M. Lütfi ve annemdi. Komşumuz Selimiye Kışlası'nda görevli bir albaydı ve bir sohbet esnasında annem, eşinin de subay olduğunu söylediği için bizi kabullenmişlerdi. Ayrıca benim hamile oluşum, çevrede her şeyi daha rahat yapmamıza yarıyordu.

İsrail Başkonsolosu Elrom'un kaçırıldığını haberlerde dinleyince çok yakında genel bir arama olacağını tahmin etmiş ve bu tahminimizde yanılmamıştık. Sokağa çıkma yasağı konulacak ve tüm evler aranacaktı. Tatbikatın adı; "Fırtına I" idi...

O sıralar albay komşumuz bize yavru köpek hediye etmişti. Puik küçük, terbiye edilmiş ve çok sevimliydi ama onun

sevimliliğini görecektik hiç halimiz yoktu o günlerde... Sinan Cemgil ve Alpaslan, Nurhak Dağları'nda öldürülmüştü. 31 Mayıs 1971 günü, doğacak çocuğumuzun adını, cinsiyetini ne olursa olsun Sinan koymaya karar verdik ve annemin aramasına rağmen her riski göze alıp, Sinan'ın anne ve babasına taziyede bulunmak isteyeşine şaşırmadık. Birkaç gün sonra ise Sinan'ın annesi Nazife Teyze, büyük acısına rağmen evimize ziyarete gelmiş ve henüz doğmamış olan Sinan'a giysiler ve bir de Cumhuriyet altını getirmeyi ihmal etmemişti.

Fırtına I, işte böyle bir ruh halinde yaşanmıştı. Operasyonu herkes Karacaahmet Mezarlığı'na mesken tutarak atlattı. Bense, tatbikat gününü refakatçilerim(!) Suat Abla ve Neriman Hikmet ile birlikte Şişli Etfal Hastanesi'nin kadın doğum servisinde 'kontrol' altında geçirdim. Suat Abla çok akıllı bir kadındı ve onun deyişle "doğum provası yapmış

2005

KaraKutu

olduk". Daha önce de belirtmiştim, gerçekten onun deneyimlerinden öğreneceğimiz çok şey vardı. Ama Neriman Hikmet'e kalırsa özel bir kliniğe gidilmesi daha iyi olurdu, sandalye üzerinde oturmaktan ayakları şişmezdi o zaman... O ayaklarından yakınırken, Suat Ablâ; M. Lütfi'yi merak ettiğini, aslında bebeğin babası olarak onun da bu refakatçi ekibine pekala katılabileceğini söylüyordu. Onun bu merakı, M. Lütfi'nin öğleye doğru eve gelip, mezarlık macerasını bize mizahi bir dille anlatana dek sürdü. Eh, mizah biraz da acıklı durumlardan gülünecek paylar çıkarabilme marifeti değil midir?

Türkiye'deki faşist cunta, yurtdışındaki dostlarımızı dehşete düşürmüştü, Memduh Ağabey'in eşi İnga, sevgili eşini ve arkadaşlarını merak ettiği için Danimarka'dan uçağa atlayıp gelmişti. Bizimle ilk kez karşılaşıyordu ve geliş hepimize sürpriz olmuştu. İspanya İç Savaşı'na katılmış, yürekli bir direnişçiydi İnga... Beyaz örtülü ve çiçekli masamızda İnga'nın getirdiği nefis yiyecekleri yerken, Suat Ablâ'nın Reşat Fuat Bey'le ilgili anılarını dinlemek bizi başka dünyalara götürürdü. O, öylesine zarif bir insandı ki, yatak odamızda, başucumuzda duran vazoyu papatyalarla doldurur böyle davranışlarla bizi hem duygulandırır hem de utandırır.

Reşat Fuat'ın kitap okuduğu ve dinlendiği koltuk bizim yatak odamızdaydı. Bir gün içeri girdiğimizde koltuğun üzerinde beyaz, nakışlı bir bohça durduğunu gördük. İçinde bebek giysileri ve bebek beşiği için yapılmış bir cibinlik vardı. M. Lütfi ve ben çok şaşırmiştık. Teşekkür etmek için odasına gittiğimizde bize hediye ettiği eşyaların, 1944'te Emniyet'te kaybettikleri bebeklerine ait olduğunu anlattı ve ben bu üzücü olayın detaylarını ilk kez o gün öğrendim. Belki küçük bir teselli; o kıyafetleri oğlum Sinan'a ilk giydiren de o oldu.

FAŞİZME KARŞI INTERNASYONAL CEPHE...

Sanki eşikten ayağımızı sürüyerek girmiştik. TKP kurucusu ve yöneticisi Dr. Şefik Hüsnü Deymer'in eşi Madam Leokodya da Polonya'dan gelmiş ve aramıza katılmıştı. 19 yaşındaki kızları Meryem'i, II. Dünya Savaşı sırasında Nazi bombardımanında kaybeden madam, acılı bir kadındı. Eşinin cezaevi ve sürgün yaşamı onu yıldırılmamıştı. Her sene Türkiye'ye gelmesinin sebebi, eşinin Feriköy'deki mezarının bakımını yapmaktı.

Bir akşam Suat Ablâ, yemekten hemen sonra herkesi odasına davet ederek Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu anlattı, çember daralıyordu. Yaşadığımız ev her an baskına uğrayabilirdi ve bu yüzden İnga ve Leokodya'dan ülkelerine dönmelerini rica etti. Buna ilk cevap Madam Leokodya'dan geldi; "...Ben alışığım baskınlara, bana bir şey olmaz. Kon-

solosluğu arar, durumu iletirim. Ben ve Doktor, Türkiye'deki yaşamımızda hep böyle yaşadık". İnga ise hiç tedirgin olmamıştı. Aksine başımıza bir şey gelecek olursa, uluslararası platformda bize destek olmak için diretiyordu. Suat Ablâ, uluslararası ilişkilerini kullanarak İsveç'teki dostlarından beni ve M. Lütfi'yi yurtdışına çıkarmalarını istemişti. Fakat biz gitmemek için direniyor, ülkeyi terketmeyi kabul etmiyorduk. Böylece 'enternasyonal' bir ev olmaya devam ettik. En azından bir süreliğine...

14 kişiydik. Yaşar Uzunlar, Hamza Özkan, Edip Sakarya, Mustafa İlker Gürkan ve kardeşim Tarhan Özgür de aramıza katılmıştı. Edip, Hamza ve Yaşar birkaç gün kalıp ayrıldılar ve sonrasında Suat Ablâ evden çıkışları yasaklandı. Ekmek bile dikkat çekmemek için belli sayıda alınıyor, ihtiyacın geri kalanı İnga ve Neriman Hikmet tarafından temin ediliyordu. Bir sabah, Mustafa İlker Gürkan'ın dışarı çıkma isteğinin önüne geçilemedi. O gün evimiz tomonlu güvenlik güçleri tarafından basıldı. Evin içi bir anda 30 - 40 kişiyle doluvermişti. Sanki işgal kuvvetleri gibiydiler, ev didik didik arandı. Günlerden 19 Haziran 1971'di.

Polis ve subayların tanımlı 'enternasyonal' bir ev basılmıştı ve büyük başarılarından dolayı birbirlerini kutluyorlardı. Aynı ekip, sabah saatlerinde Zeruh Ahmet Vakıfoğlu ve Rukiye Dülger'i yakalamıştı. İçlerinden bir subay sürekli bana rahat olmamı telkin ederken M. Lütfi'ye "...benim eşim de hamile, iki gündür sancı çekiyor, merak etmeyin eşinize bir şey olmayacak..." şeklinde güvence veriyorlardı.

Evin aranması bitmiş, bütün kitaplığı boşaltmışlardı. Yüzlerce kitap koliler halinde emniyete götürülüyordu. İnga'nın Memduh Ağabey'e yazdığı mektupları bile almışlardı. Ama baskının üzerinden saatler geçmiş olmasına rağmen bizi alıp çıkamamışlardı. Cadde üzerindeki evimizin etrafı meraklı insanlar tarafından çevrilmiş, kalabalık saatlerce dağılmamıştı. Peki Madam Leokodya, İnga, Memduh Ağabey, Neriman Hikmet ve Suat Ablâ ne yapacaklardı? Suat Ablâ başında bigudileriyle, ona sorulan herkesi misafiri olarak tanıtıyorlardı...

"Benim çocuğumu da burada öldürdünüz! Hale hamile, beni onun yanına götürün!"

Suat Ablâ'nın sesi Birinci Şube koridorlarında yankılanıyordu. Hepimizi değişik odalara almışlardı ve ifadelerimizi almak için sabırsızlanıyorlardı. Suat Ablâ'nın tepkisi işe yaramıştı, artık birlikteydik. Tuvalete giderken bile yanımdan ayrılmıyor, beni rahatlatmak için elinden ne geliyorsa yapıyordu. Akımlı Mustafa Lütfi'deydi. Sanırım Emniyet'e getirilişimizin üçüncü gününde, koridorda tuvalete giderken, M. Lütfi'nin işkenceden getirilişini gördüm. Bugün gibi anımsıyorum, yürüyemiyor-

du ve iki kişi onu kollarından sürüklüyordu. Suat Ablâ'nın buna tanık olmamam için gösterdiği çaba boşunaydı...

TKP TARİHİNE TANIKLIK

Türkiye'de 12 Mart'ta gözaltına alınanlara sistemli işkence yapılırken, uluslararası mahkemelerde, 1943 yıllarının Nazi savaş suçluları yargı önüne çıkıyordu. İnsan Hakları Sözleşmesi'nde Türkiye'nin de imzası vardı. 184 üyeli Cumhuriyet Senatosu'nda işkencenin sorgulanması istendiğinde, 75 CHP'li üyeden 48'i Ecevit'in telkinleriyle oturuma katılmadıysa ve işkence sorgulanıp bunları yapan cezalandırılmadıysa bu ayıp kimindir? Ecevit'in günahları çoktur. Bu günahlarıyla nasıl baş edecektir acaba? İşkencede zaman aşımı yoktur, bu dosyalar elbet bir gün açılacak, bu işkenceciler ölmüş olsalar dahi bu insanlık ayıbı, çocuklarına ve hatta torunlarına miras kalacaktır...

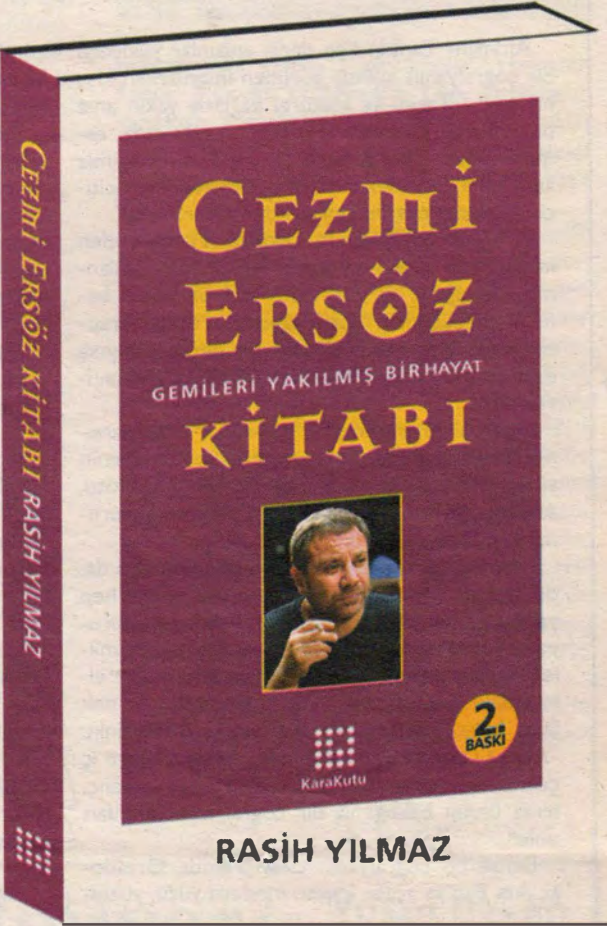
Sıkıyönetim Adli Müşaviri Turgut Akal'ın bizleri vatan hainliğiyle suçlamasını içine sindiremeyen Suat Derviş, ona şöyle karşılık vermişti; "...Kimin vatan haini, kimin yurtsever olduğunu tarih yazacaktır. Belki bilmiyorsanız Savcı Bey, Atatürk eşimin ağabeyidir, bir dönem İngilizler de Atatürk'e vatan haini demişti". Derviş sözünü bitirdiğinde sayın Adli Müşavir'in yüzü görülmeye değerdi ve ben o şanslı insanlardandım...

Eğer bir gün yolunuz Feriköy Mezarlığı'na düşerse, Dr. Şefik Hüsnü, Neriman Hikmet, Zehra Kosova, Mustafa Özçelik, Reşat Fuat ve tabii Suat Derviş'e bir merhaba demeyi unutmayın. Bu eski dostlar "41. Ada" da yine beraber. Peki, Feriköy 41. Ada'da ikamet eden bu güzel insanlar, şimdi TKP'nin tarihini yazdıklarını iddia edenlere itibar ederler miydi? Hiç sanmam. Leipzig'de oturup tarihi ya-nıltanları hiç affetmediklerinin tanığıyım...

(*) Ziya Nur Erün, Suat Derviş'le 1944 TKP davasında birlikte yargılandı.

(*) 9 Mart; "sol cuntanın", 27 Mayıs geleneğinin ilerici subaylarıyla yapacağı emperyalizm, feodal mütegalibe ve işbirlikçi sermayeye karşı bir devrimdi. "Devrimci Cephe Güçbirliği" de denebilir.

Suat Derviş'in yazmış olduğu eserler; Kara Kitap (1920), Ne Bir Ses, Ne Bir Nefes (1923), Hiçbiri, Ahmet Ferdi, Behire'nin Talipleri (1923), Fatma'nın Talipleri, Ben Mi? (1924), Buhran Gecesi (1924), Gönül Gibi (1928), Emine (1931), Hiç (1939), Çılgın Gibi (1945), Ankara Mahpusu ve Fosforlu Cevriye (1953'te Fransa'da yayınlandı. 1968'de Fransızca'dan Türkçe'ye tercüme edildi).

CEZMİ ERSÖZ KİTABI Gemileri Yakılmış Bir Hayat RASİH YILMAZ

Cezmi Ersöz, ilk kez bütün yaşam hikayesiyle bu kitapta.

Ersöz 'ün hayatına ait ipuçları

kovalarken, 12 Eylül 'ün izlerini sürüp,

sağ sol çatışmalarının ardından yaşadığı fikirsel dönüşümleri gözlemleyeceksiniz.

Ve ardından, ilk aşık olduğu siyah önlüklü kızın

masumiyetini hissedip, öteki olmanın

sancısını çeken bir yazarın hayat

hikayesine

tanık olacaksınız

Cağaloğlu Yokuşu Karvar İş Hanı No: 6/8 Kat: 4

Cağaloğlu / İstanbul

Tel: 0212 519 83 74 (2 Hat) Faks: 0212 519 83 77

www.karakutuyayinlari.com

AMMAN

Ömer Bulut

Şimdi değil, ne zaman:

Şimdi değil,
ne zaman: **Bukra inşallah**

Amman- Tarihin hep derin anlamlar yüklediği bir coğrafyanın talihsiz görünen insanların kısı hikayesi... Tarihi ve kültürel bağlarla yakın ama biraz burun kıvrarak baktığımız, zenci yada esmeri amaçsızdığımız, belki bir yandan sevdiğimiz ama adını köpeklerimize takacak kadar da incitici olabileceğimiz bir millet konusunda; **Arap...**

Bir Arap başkentinde **Osmanlı Türkleri**'nden kalan, Arap ülkesinde doğup büyümüş ve yaşlanmış, Türkiye'yi hiç görmemiş yaşlı bir teyze, beni ilk gördüğünde, "**Çam ağacından maşa, Araptan Paşa olmaz**" diyerek asırlarca beraber yaşasa da onlara karşı Türk'ün ortak perspektifini sunuvermişti

Halbuki Araplar da Türkler kadar sıcak, samimi, duygusal ve şarklı bir millettir. Yaşlı teyzenin sözleri yıllarca beraber yaşamış olmaktan öte, asırlarca hükmetmiş olmanın iç okşayan gururunun yansımasıydı belki de.

Türkiye, Şarklı yüzünü batıya çevirmiş olsa da, doğuyu pek görmese de; talihini ve tarihini henüz yarına atarak yaşamış koca bir millet gibi duruyor Araplar yanı başımızda... 22 devlet tek millet, dünyanın üzerinde en çok konuştuğu ama ellerindeki gücü (yeraltı kaynakları vesaire) pek fazla kullanamamış... Zaman zaman kimselerinin, **"Ahh! O petrol bizim elimizde olacak ki"** türü iç çekmelere vesile olan; biraz kızgın, biraz kıskanç, biraz üzgün baktığımız bir coğrafyanın insanları onlar.

Bense bu coğrafyanın orta yerinde Ortadoğu'nun Batı'ya açılan kapısı, modern yüzü, yüzöl-

çümü olarak küçük ama Batı için işlevsel, Amerika'nın gölgesinde yaşayan 5 milyonluk bir ülke de; **Ürdün**'deyim.

Türkiye'deki bir buçuk yıllık televizyon haber-
ciliği tecrübesinden sonra; dil öğrenme (Arapça)
ve bölgeyi tanıma adına 3 aydır Ürdün'ün baş-
kenti **Amman**'dayım. Ortadoğu, dünya denen
resmin en fluda kalan kısmı... Resmin bütününe
verdiği derinlik, kazandırdığı gizem ve eklediği
keskinlikle **Da Vinci'nin Şifresi** kadar okuması
zor.

Araplar mı? İşte onlara hiç yabancılık çekmezsiniz. Türkiye'nin sokaklarında gördüğünüz profilin (özellikle Anadolu) tamamı, buranın sokaklarında da dolaşır. Sıcak, içten, güler yüzlü, samimi, sevecen, misafirperver ama vurdumduymaz.

“Bir kötü sıfat bunca iyiyi yok eder mi?” diye sorarsanız, işte bu sizin hassasiyet ve dayanma gücünüze bağlı...Zamana yüklediğiniz anlama ve bürokrasiye karşı sinirlerinizin alışma ya da kanıksama gücüne. Yapabilecek başka bir şey? Sanmam.

Çünkü Türkiye’de bürokrasi dendiğinde akla gelen faks, imza, sirküler trafiği, iş yavaşlatma, kanuni engeller o kadar masumdur ki; hani tabiri yerindeyse deveye kulak kalır.

Örneğin; sabah 09.00' da başlanan mesai, saat 11.00'e kadar çay, kahve, uyku uyanma haliyle sürerken 11.00-12.00 arası küçük bir iş, öğleden sonrası içinse sihirli bir söz: Bukra (yarın) inşa-lah...

Hayatım boyunca başka hiçbir sözcüğe bu ka-

dar sinir olmam ve başka hiçbir sözcükten bu kadar sosyolojik çıkarım yapma denemesinde bulunmam sanırım.

Zira, sadece resmi daireler değil, hayatın her alanında bu sihirli sözcüğe rastlarsınız. Tamirci çağırırsınız **"bukra inşaallah"**, tıp ya da su istersiniz **"bukra inşaallah"**, ceketinizin kopmuş düğmesini üşenip iki dakika terziye diktirivereyim gibi bir hataya düşerseniz alacağınız cevap hep aynıdır.

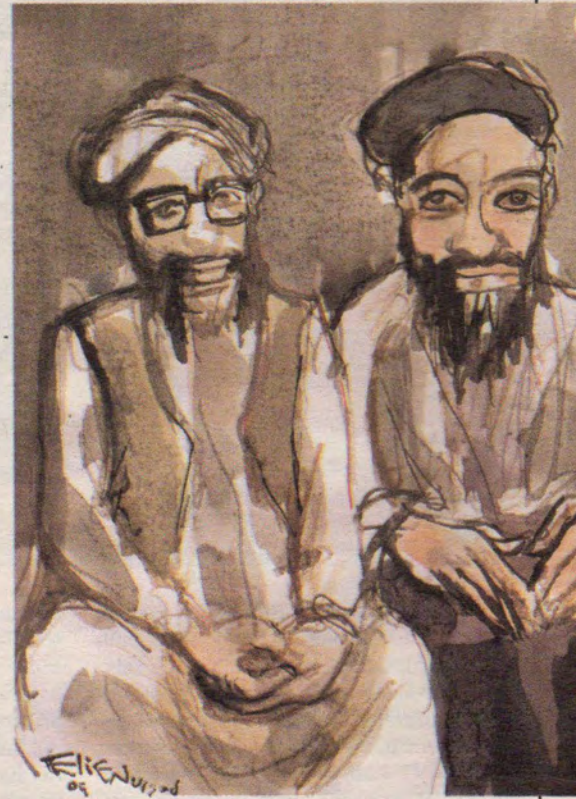
Şayet biryle görüşmek mi istiyorsunuz? Vele ki en ulaşılması kolay adam olsun, sizi en iyimser tahminle birkaç haftanızı alacak bir bukra inşallah dizisi beklemektedir.

Zamana karşı bu kadar umursamaz olurken, tarihi yarınla yaşamaya alışmıştır bu coğrafyanın sakinleri...Yarın, bugünün oluşturduğu bir umutla değil, dünden kalan bir zorunlulukla yaşanır.

Bölge insanı için galiba en değerli şey zamandır. Zaman hiç umursanmaz ve nedendir bilinmez bu umursamazlığa; bir de Allah ortak edilir... İnşallah yarın! (Allah izin verirse). Sen bir bugün dene bakalım, yarın izin vereceğini umduğun Allah, bugün neden vermesin?

7 Kişisel zaafı,eksiklikleri,yanlışları maalesef hep Allah'ın adıyla örtülür.Ya tarihin biriktirdiği sorunlar, onları kim ne zaman çözecektir.

Zaman üzerinden öyle kayıtsız bir bekleme vardır ki; Arapların büyük çoğunluğu baş düşmanları **Amerika** ve **İsrail**'in bir gün çökeceğine yürekten inanır, ancak bunu karşısına alternatif bir güç olarak çıkma (sanayi,ticari,kültürel,aske-

ri) çalışmalarla değil kutsal kitapta varolan “**mehdinin yeryüzüne inmesi**”ni bekleme çalışmasıyla yine bekler.

Zira Mehdi yeryüzüne **Beled-i Şam** denilen **Ürdün, Suriye, Filistin, Lübnan** toprakları üzerinden incek ve yeryüzünde yeniden Müslümanların üstünlüğünü sağlayacaktır.

Ne zaman mı: Bukra İnşallah...

TAHRAN

Uçan halı

Batı efsanelerinde okuduğumuz cadı süpürgesinin doğu versiyonudur uçan halı. Anlatılana göre Hz. Süleyman'ın da bir uçan halısı varmış. Ayrıca pek çok masalın iyi veya kötü kahramanları da uçan halıya binmişlerdir... Ancak şimdi bu masallar Henry Back adlı bir Fransız bilim adamının araştırmalarıyla gerçek olmak üzere. Şöyle ki İran'da Alamut dağında kazı çalışmaları yapan Back bir el yazması bulur. Bu 13.yüzyıla ait bir el yazmasıdır ve yahudi bir bilim adamı olan **Ishak bin Sherira** tarafından yazılmıştır. Bu zat kendi el yazısıyla uçan halının sırrını açıklamaktadır. Bu metinlerin toprak altından çıkması bilim dünyasınca duyulunca konuyla ilgili tüm bilimadamları Londra'da konuyu çözmek üzere bir araya geldi. Bazı bilimadamları bulunan Farsça metinlere sahte dediler, ancak metinlerin gerçekliği kanıtlandı ve nihayetinde İtalya'daki **Da vinci** kurumu bu yazıların gerçek yaşını da ortaya çıkardı. Sherira'nın yazdığına bakılırsa uçan halı şeytanın aracıydı. Uçan halı yapma bilimi o devirlerde hükümetler tarafından yasaklanmakta bu işle meşgul olan kesim saygı ve itimat görmemekteydi. Bu halılar 13. yüzyılın sonlarına kadar örülüp satılmaktaydı ancak bunları alan kişiler saygın insanlar değil genelde dışlanmış insanlardı. Sherira'ya

göre 1213 yılında hükümetler uçan halılara daha olumlu bakmaya başladı. Hatta Turanlı bir şehzadenin halının savaşlarda faydalı etkisini herkese göstermesinin ardından imalatı artmıştır. Ancak Moğollar'ın İran topraklarına gelişleriyle bu zanaat tamamen ortadan kalkmıştır.

Sherira'ya göre "uçan halı" adı ilk kez eski Melike Seba ve Süleyman hikayesinde geçmiştir. Seba veya Belkis bugünkü Yemen topraklarında yaşıyordu ve tüm bu toprakların sahibi Belkis veya Seba'ydı.

M.Ö 977'de kimyacılar Melikelerine bir halı hediye ettiler. Bu halı yerden 2 metre havaya kalkabiliyordu. Yıllar sonra Seba, Süleyman'a bir halı hediye etti ki bu halı Seba'nın aşkını temsil etmekteydi. Atıkları gümüş ve altından olan halının üzerinde değerli taşlara da rastlamak mümkündü. Bu halının boyutu o kadar büyüktü ki hem Süleyman hem de bütün hizmetçileri üzerinde oturabiliyorlardı. Ancak tüm bunlara rağmen Süleyman hediyeyi reddederek Seba Melikesi'nin kalbini kırmıştı.

Şerir'a'ya göre uçan halılar diğer halılar gibi örülüyordu, farkı iplerinin boyasıydı. Bu ipler özel boyalarla ve **kaynar yunan yağı** ile boyanıyor ardından 7. gök katının ısısında anti-

manyetik özelliğe sahip oluyordu. Dünyanın manyetik bir alan olduğunu kabul edersek ki öyledir dünyanın kuzeyinden güneyine milyarlarca manyetik çizgi çekilmiştir. Böylece anti-manyetik halı bu çizgilerin üzerinde ters yönde hareket edebiliyor ve yerden 10 metre kadar yükselebiliyordu. İnsanlar bu dünya çizgilerini çok iyi biliyor ve bunlardan faydalanıyorlardı. Günümüzde bu çizgiler fay çizgileri olarak adlandırılmaktadır. İskenderiye kütüphanesinde de bir kaç uçan halı mevcutmuş, halk ayakakabilir çıkarıp, halıya binebiliyor ve rahatça kitap raflarının arasında gezebiliyormuş. Bu kütüphanede 300 yıllık kitap ve kültür hazinesi mevcuttu, kütüphanenin tavanı çok yüksek olup kitapların sayısı da o kadar fazlaydı ki söylenene göre eğer 3 kişi bu kitapları hiç uyumadan okumaya kalkarsa anca 40 yılda bitirebilirdi. Bu kütüphanenin hazin bir sonu vardır. İslamın gelmesiyle islam orduları burada bulunan kitapları 600 İskenderiye hamamını ısıtmak için yakmış, uçan halıları da denize atmıştır. İslam ülkelerinde 2 önemli nedenden dolayı uçan halılar yasaklanmıştır. İlk müslümanların bu halıları doğaya aykırı bulması ve eşya düzenine karşı görmeleri, ikincisi de Arapların at yetiştiricilerine ve dolayısıyla ekonomiye za-

rar vereceğini düşünmesiydi. Mısır padişahları yani Hatemiler, Zahidiler ve Al-Ebu-Henefilerin, deve yetiştirmeye başlaması, ve at piyasasının ısınması uçan halıların gözden düşerek 8. yüzyıldan sonra yavaş yavaş yokolmaya başlamasına sebep oldu.

Önemli ve enteresan bir de hikaye anlatılmış yazıtta. Hikayenin konusu Bağdat'da köle pazarında geçiyor. Güneşli bir günde Kürt bir köle bir uçuhan haliye binerek aşık olduğu padişahın kızını kaçırıyor. Bu hikayeden sonra padişahın uçan haliyle ilgili fikrinin daha da olumsuz olması doğul. Uçuhan halı üreticileri halkın gözünden düşüp vatanlarını terketmeye başlamışlar. Bu zanaatkarların en önemlileriye Halevi ailesiymiş. Merv'de otururlarmış. Yakup Halevi İbni Sina'nın hocası ve üstadı sayılırmış. 1213'de **Şehzade Behruz** yahudi bir kıza aşık olup evlenmiş. Yeni gelin kocasının emrinde 24 tane uçan halı dokumuş. Şehzade bu halıları bambu tahtaların üzerine diktirip zehirli okları olan 48 Japon okçuyu halıların üzerine bindirerek Padişah babasının düşmanlarıyla savaşmaya gönderir. Düşmanlar mağlup olur ancak bu olayın ardından intikam almak için düşmanlar Şehzadenin gözlerini çıkarırlar ederler. Harun ul Reşid'den sonra **Abbasi**lerin güç kaybetmesi uçan halı

üretimine faydalı olmuş. Bu dönemin en meşhur hikayesi de bir guruh Arab'ın Semerkant'tan İsfahan'a kadar uçan halıyla gitmeleridir. Kimi tarih yazarları kendi gözlemledikleri bu olayı kitaplarında anlatırlar. 1323'de büyük Gürcü tüccar Dilmacı cariyeleriyle **Buhara** pazarına gelir. Cariyeleri ipek kumaş aldığı esnada Kerim adlı bir bilim adamı uçan halısıyla Gürcü kadınlara yaklaşır. Ancak tam o sırada bir okun isabet etmesiyle halıdan düşüp ölür. Bu olayın üzerine uçan halı zanaatkarları artık kimse zarar görmesin diye yemin ederek bu ticareti bırakırlar. 1226'da ise **Cengiz Han** ve orduları Asya'nın tüm kentlerini istila edip herkesi öldürmeye başlayıp **Belh** ve **Buhara**'da kesik kafalardan minareler dikerken Moğollar ilk kez uçan halıyı görüyorlar. Bir esirin uçan halının Moğolların atlarından daha seri ve hızlı olduğunu söylemesi üzerine de tüm halıları yakıp ve zanaatkarlarını da öldürüyorlar. Böylelikle uçan halılar sadece masallarda kalıyor. Düşünsenize günümüzde bir uçan halıya sahip olduğunuzu, metropollerde trafiktin ve egzos dumanından bunaldığınızda uçan halınıza atlayıp nargilenizi tütürürken gezmek fena mı olurdu?

ataerad@yahoo.com **Ata Erad**

Batı'da ruhanilik

Madrid- Ocak ayının ikinci yarısında güneşli bir gün. Yer: **Gran Via**. Büyük cadde, **Madrid**'in mekan birimi başına en kalabalık caddesi. İnsanlar, dünyanın her yerinden gelen insanlar, durmaksızın yürüyor. Adlandırması zor bir kalabalıklık. **İstanbul'da, İstiklal Caddesi**'nin eski adı ile aynı ismi taşıyor: **Cadde-i Kebir**.

Madrid'te yaşanan zaman diliminde sorulabilen soru şudur: **Bir İspanyol** neyi bilebilir?

Bu soru İspanyol zihnini anlamak için sorulabilir. İspanyollar, modernite karşısında tarihsizlikle karşılaştılar. Avrupalı kurumlar bugün İspanyolların tarihini yok sayıyor. **Avrupa Birliği**, İspanyollar için bir ütopyadır. Avrupa Birliği üyesi olmak İspanyollar için çok anlam taşıyor. İspanya, tarihi bir toplum. Ancak, tarihi toplum olan Türkler gibi, İspanyollar tarihini bilmiyor. Okullar okutulan tarih dünya bu bölgesinde de saçma sap. İspanyolları tarihlerine bağlayan iki şey **Roma Kilisesi** ve Saray olmaktadır. Dünyadaki en yaygın ruhani kurum olarak **Vatikan Kilisesi**, İspanyolların zihniyet yapısının belirlenmesinde Saray'a göre daha baskındır. Ancak, İspanyol zihnini **Vatikan**'ın yönlendirdiğini varsaymak yanlış olur. Vatikan'ın servetinin değeri çok yüksek. Dünyanın birçok yerinde evleri, kiliseleri, emlakları var. Birçok yerden gelir elde ediyor. Ancak, bugün katolik kilisesinin katolikler ve toplumlar üzerindeki etkisi en azdır.

İspanya'da sanayi devrimi olmadı. İspanyol toplumu sanayi toplumu değildir. İspanyollar çağdaş uygarlık düzeyine ulaştılar mı? İspanyol değerleri arasında evrensel değerler var mıdır?

Evrensel kelimesi zor bir kelimedir. Zamanları ve mekanları kapsayan ne olabilir? Ne evrensel

olabilir? Evrensel olan değer, olay, olgu, gerçekler nelerdir? Evrensel olan birşey var mı? Evrenin boyutları nedir? Bu soruların yanıtları bilinmiyor.

İspanya, sanayi toplumu olmadan kapitalist bir kurgu olan Avrupa Birliği'nin bir üyesi oldu. Bugün İspanyol okullarında iş idaresi veya tıp okuyanlar sayısal teknikler ve bilim dersleri okuyor. **1980**'li yıllarda kapitalizm yeni bir çıkış yaptı. Liberal iktisat siyaseti batı ülkelerinde ve birçok az gelirli ülkede uygulanmaya başlandı. **1990**'lı yıllarda adı globalleşme olan yeni bir dönem başladı. Bu iki dönemde Batı'da finans okumak moda oldu. Birkaç ay içinde okunabilecek birkaç metin dünyanın en parlak beyinlerine üç dört yıl okutuldu. Matematik, mühendislik, istatistik gibi başka bölümleri bitirenler iş idaresi master programına dahil olup, finansman okudular. Batı'nın tamamlanmış bir finansman çılgınlığı yıllarıdır **1980** ve **1990**'lı yıllar. Finansman okuyanlar ve finansman şirketlerinde çalışanlar uydurdıkları lisan, dünyayı algılamada kullandıkları ortak model, hatta giyim tarzı, kendi aralarında oluşturdukları davranış modeli ve saire ile kapitalist toplumda adeta ayrı bir tabakayı oluşturdular.

Finansman okuyanlar sayısal teknikleri, dünya finans sisteminin çalışma sistemini, mali piyasaların yapısını, piyasalarda kullanılan araçları, alıcı ve satıcıların davranış modellerini, tüketicinin fayda ve maliyetini, piyasadaki oyuncuların beklentilerini nasıl formüle ettiklerini ve saire birçok konuda çalıştılar.

Ancak bir konuyu bilmiyorlardı: **Ruhanilik**. İnsanların bir anlam dünyasının olduğu, kutsal alanlarının bulunduğu...

Ruhanilik, batı üniversitelerinin finansman bö-

lümlelerinde hiç yok. Bir konu, bir çalışma alanı, bir ders olarak okutulmuyor. Her ne kadar Amerikan başkanlık seçimlerinde "**ahlaki değerler**" konusunda nutuklar atılmış olsa da Batı'da ahlaki değerler bir kavram olarak varlığı tartışmalıdır. Hayatın anlamı ve hayatta olan tüm bunlar ne için sorusu, Batı'da yaşayan herkesin takılmayı ertelediği bir konu olarak duruyor. İnsanlara tüketmek, üretmek, gözlemleri not etmek öğretiliyor. Orada kalınıyor. İnsanlar hayat ve işin anlamını sorgulamaya başladıklarında anti-depresan haplardan yardım bekliyorlar.

Kapitalizmin ahlakı yoktur. Kapitalist düzende hiçbir olay, tüketim, üretim, yenilik bir ahlak sistemine bağlı olarak gerçekleşmez. Tüketici faydasını, üretici karını artırmaya çalışır. Bunlar yapılırken iyi ve kötü kriterlerine kesinlikle bakılmaz. Tüketici ve üreticiler cansız, ruhsuz bir makina gibi çalışırlar.

Son yıllarda yaşanan şirket rezaletlerinden sonra işletme okullarında iş ahlakı dersleri okutulmaya başlandı. Batı'da birçok okulda din ve ahlaki değerle ilgili olarak doğru ve yanlış tartışılmaya başlandı. İş dünyasında, iş ve ahlakın ayrı alanlar olduğu varsayımı ortadan kalkıyor. Mesela, Madrid'te bulunan bir işletme okulu olan **Insstituto de Empresa** ahlak derslerinde öğrencileri dini inançları bağlamında doğum kontrol haplarının pazarlanmasının uygun olup olmadığını tartışmaya başladılar. Öğrencilerin sahip oldukları manevi dünyanın ortaya çıkartılması ve iş dünyasında bunların kullanılması konusunda, Batı'daki birçok okulda girişimler var. Problemin varlığı kabul ediliyor anlamındadır. **Stanford Üniversitesi**'nde ise iş idaresi öğrencilerine master

Gran Via

programında edebiyat okutuluyor. **Herman Hess, F.Scott Fitzgerald, Leo Tolstoy**'un yazdıkları zorunlu okuma listesine dahil edildi. Kapitalizmin yarattığı sahte ilişkilerden gözyaşı, acı ve aşk gibi gerçek duyguları insanların hayal etmesi sağlanıyor.

Çalışan herkes yoruluyor. Çalışmayan belki daha da çok yorgun. Kapitalizmde herkes yorgun. Yorgunluk ise, **Sarter**'in söylediği gibi, gerçek bir mutsuzluk kaynağı oluyor. Batı'da finansman okuyanlar, finansman okumayanlar, gençler, işçiler, işsizler, kimsesizler, göçmenler, metroda gitar çalarak hayatını kazananlar, sistem dışına çıkmak için yol arayanlar, sistemin köleleri, efendileri, yoga yapanlar, golf oyuncularları, alkolikler, homoseksüeller, biseksüeller, fahişeler, işahsız fahişeler, faşist görünümlüler, evsizler, akıl hastaları, sistemin fıkra yazarları, şakacılar, askerler, kaçaklar, faturalarını geciktirmekten korkanlar, mükemmel bir sistemde yaşadığını sananlar, geleceğin plastik kart müşterileri, liseli kızlar, fırlama oğlanlar, iğrenç köpekleri gezdiren umutsuz ihtiyarlar... Herkes, ama herkes yorgun.

Gran Via Caddesi'nde yürürken görülen yüzlerin tamamına yakını yorgun. Sığınacakları ruhani mekanlar ise yok görünüyor.

AMSTERDAM

Neden Türkler ve Faslılar sevilmiyor?

Yusuf Özkan

ozkanyusuff@hotmail.com

Amsterdam- Haftalardır Avrupa'da yükselen "**faşist dalga**"dan, yabancı düşmanlığından söz ettik, eleştirdik. Şu bir gerçek ki; Avrupalılar yabancıları, özellikle de **Türkiye** ve **Fas**'tan gelenleri sevmiyor. Ama bunun nedeni salt faşizanlık değil. Olayı bu kadar basite indirirsek, doğrusu Avrupalılar'a haksızlık etmiş oluruz. Faşizm yanlıları dışında, solculardan, liberallere kadar bir çok kesimde var bu duygu. Bu sevgisizliği oluşturan en büyük etken ise, Avrupa'ya gelen göçmenlerin bir türlü "**değişime**" ayak uyduramamaları...

İşin bu yönünden bakınca, birçok Avrupalı'nın pek de haksız olmadığı ortaya çıkıyor. **1960**'ların sonlarında "**davulla zurnayla yolcu edilip**", Avrupa'da "**bando mızıkayla karşılanan**" Türk işçilerinin bir kısmı, geldikleri ortama çabuk uyum sağlasalar da büyük bölümü, geldikleri gibi kalmışlar. Onlar için zaman, **1970**'lerin başında durmuş. Yıllık izinlerinde, doğruca geldikleri köylerine kasabalarına gittikleri için de, Türkiye'deki gelişimin de farkına varamamışlar. Ne Avrupalı olabilmişler, ne Türkiye'ye kalabilmişler. Deyim yerindeyse iki arada bir derede kalmışlar. Kendilerine özgü tavır ve davranışlarıyla Türkçeye, "**Almancı**" olarak geçen yepyeni bir "**tür**"e dönüşmüşler...

Küvette kurban kesiminden, herkese açık cumhuriyet başkanı sarayının bahçesinde çizgili pijama, askılı atletle mangel tütürmeye kadar, bir sürü yeni "**alışkanlık**" sergilemişler. Ardı arkası kesilmeyen alışkanlıkları, Batı toplumuna uyarılma uğraşı çeşitlenince, hoşnutsuzluklar, tepkiler de başlamış.

Euro sonrası yaşanan ekonomik çalkantı sürecinde, Hollanda'daki yabancıların davranışları ve onlara yönelik tepkiler yine gündemde. Şikayetin konusu, yabancıların bir çoğunun, çalışmadan sosyal yardım kuruluşlarından aldığı parayla geçinmesi. **Hollanda**'da sosyal yardımdan yaşamını sağlayan yabancıların başını **Türkiyeli** ve **Faslılar** çekiyor. İstatistiklere göre, Faslılar arasında hiç çalışmadan,

sosyal yardım parası alanların oranı yüzde 60'tan fazla. Türkiye'lielerin ise, yüzde 40'ına yakını bu olaktan yararlanıyor.

Utrecht kentinde ortaya çıkarılan bir olay, işin ne boyutlara geldiğini gösteren önemli bir örnek. Utrecht'te yaşayan bir Faslı ve eşi, 10 yıl boyunca sosyal kuruluşlardan, yüzbinlerle ifade edilen miktarda para yardımı almışlar.

Hollanda, 4 - 5 yıl önce sosyal yardımdan para alanların ülkelerindeki mal varlıklarının araştırılmasını kararlaştırdı. Bu konuda Türkiye Hükümeti, gereken yardımı yapacağını açıkladı. Fas ise, vatandaşlarının başına geleceği bildiğinden mi nedir, bu çağrıya yanıt vermeyeceğini bildirdi. Ama Hollandalılar yılmadan, kendi olanaklarıyla hafiyelik yaparak araştırma başlattı. İşte bu araştırma sonunda, Utrecht'deki yardıma muhtaç Faslıların ülkesinde belediye meclisi üyeliği ve bir dönem de milletvekilliği yaptığı ortaya çıkmış. Ama Allah'ı var, Hollanda devletinden aldığı paraları "**çarçur etmemiş**" adam. Ülkesinde, apartmanlar, daireler almış, çiftlikler, tavuk fabrikaları kurmuş.

Hollanda hükümeti, şimdi, 10 yıl boyunca ödediği paraları geri alabilmenin uğraşını veriyor. Bizimkiler daha "**zekice**" davranmış. Birçoğu Türkiye'deki mal varlığını yakınlarının üzerine yapmış. Gerçi bu nedenle de hazin kardeş, eş dost kavgaları yaşayanların sayısı az değil ya, neyse... Bu yüzden "**ukır ukır**" sosyal kuruluşlardan para almayı sürdürüyorlar. Bu söylediklerim, öyle "**elden ayaktan düşmüş**", çalışamayacak durumda olanlar da değil üstelik. Hepsisi "**aslan gibi babayigit**" abiler. Çoğu uyuşturucu işiyle uğraşıyor. Sosyal yardım parasıyla geleceği "**garanti**" altına aldığı için de gönül rahatlığıyla sürdürüyor uyuşturucu işini. Kimisi ise iş yeri sahibi. Ama kağıt üstünde başkasının malı olarak görüldüğü için işyeri, sosyal yardım parası akmaya devam ediyor. "**Elinden iş gelen**" kimileri de, kaçak yollarla ek işler yapıp, "**yevmiyeyi**

doğrultuyor".

Hal böyle olunca da, haftanın 5 günü sabahın köründen akşamın karanlığına didinip duran normal Hollandalı vatandaş, haklı olarak sesini yükseltiyor. Hollanda ekonomisini ayakta tutan en önemli güçlerden birisi vergi. Çalışanlardan inanılmaz oranlarda vergi kesiliyor. Kesilen vergilerin bir kısmı da, Türk uyuşturucu satıcılarına, Faslı uyanık politikacılara yardım olarak gidiyor. Hollandalılar da, "**Artık yeter**" diyor, "**Keyfine düşünün bu asalak tipler alın terimizi daha fazla sömürmesini...**"

Bu işin ekonomik boyutu... Sosyal alandaki rahatsızlıklar daha da fazla. Karılarını döven erkekler, komşularıyla sokak çekişine giren kadınlar, boşanmak isteyen karısını vurarak cezalandıran kocalar, "**durdan gitten**" anlamayan çocuklar günlük olağan rahatsızlıklardan bazıları.

Batılıları, rüşvet kayırmacılık gibi "**milli sanatlarımızı**" alıştırınların sayıları da azımsanamayacak düzeyde. Traktör ya da ev parası kazanıp dönmek üzere gelen ve kendisini hiç "**malıcı**" olarak görmeyen anne babaların çocuklarında da aynı anlayış egemen. O yüzden Batı'nın kurallarını pek kaale aldıkları söylenemez.

Tek amaçları para kazanmak olan, yaşamayı, yeni şeyler görmeyi, öğrenmeyi daha geri plana iten bu toplulukta, çocuklarını okutanların sayısı da pek öyle fazla değil. Çoğu kısa yoldan, ufak tefek mesleki eğitimle bu aşamayı geçip çalışma yaşamına atılma peşinde. Bu yüzden özellikle Türk gençlerinin çoğu, Hollandacayı çok kötü ve aksanlı konuşuyor. Türkçeleri ise evlere şenlik. Yanınıza inanılmaz şık giyimli, hoş bir genç kız ya da erkek yaklaşıyor. Görüntü olarak mükemmel, ama o ses yok mu?...

Çoğu anasından babasından öğrendiği Türkçe ile konuşuyor. **Kırşehir, Kayseri, Yozgat, Malatya, Ege, Karadeniz...** Ailesi nereden gelmişse, çocuğun

Türkçesi orayla sınırlı.

Hollanda okullarında zamanında Türkçe eğitimi almaları da pek fayda etmemiş. Bunu Hollanda hükümeti de farketmiş olmalı ki, haftada 2 saat olan ana dilde eğitim için, geçen ağustos ayında uyumu engellediği gerekçesiyle parasal desteği kesti. Bu nedenle de Türkçe dersleri kaldırıldı.

Zamanında Türkçe derslerine rağmen çocuklarının Türkçeyi kötü konuşmasına göz yuman veliler, şimdi "**Türkçe için el ele**" kampanyaları başlatıyorlar... Bir yandan da çocuklar hem Kuran hem de Türkçe öğretmek için kurslar düzenleniyor. Özellikle Kuran kursları oldukça revaçta. Tarikatların "**ağına**" düşen Anadolu anne, babalar, "**Turbanları açtırılır**" diye kızlarının üniversiteye gitmesine ya da işe girip çalışmasına izin vermiyor. Bu durumdaki kızların için en geçerli meslek Kuran kursu öğretmenliği... Turbanlı kızlara istihdam yaratmak için midir bilinmez, Kuran kurslarının sayısı da giderek artıyor Avrupa'da...

Verdikleri din bilgisi de tarikat imamından ya da başka bir yerden öğrendiği kadar... "**Tarikat ehli**" imamların yetiştirdiği kuşak arasında radikal unsurların kök salması üzerine Hollanda hükümeti, din eğitimi de kontrol altına almaya karar verdi. Hükümet bu amaçla, **Amsterdam Vrij Üniversitesi**'ne 1,5 milyon euro yardım yapacak. Üniversite, Hollanda'da doğup büyüyen yabancı kökenli Müslüman gençlere din eğitimi verecek. Imamlar da bu öğrenciler arasından seçilecek.

Hükümetin bu kararı ile ilgili, **Amerika'nın Sesi** Radyosu haber bülteninde, Alpaslan Esmer'in sözlerini yanıtladım. Yayın sonrası telefonda Alpaslan, sözü Hollanda'nın özgürlükçü yapısına getirdi. Sonra ekledi, "**Hükümet din eğitime el attı, ister misin 5 - 10 yıl sonra eşcinsel Müslümanlar için eşcinsel imam önerisi de gündeme gelsin...**"

Bakalım, yaşayıp göreceğiz...

Çizerlerin ve
ressamların
adsız kahramanı,
Conan'ın
babası:

Frank Frazetta

Serdar Paktin

lifeproof@whoever.com

"İyi ya da kötü, sanatım hakkında söyleyebileceğim tek şey,
Sinatra'dan alıntı yapmak gerekirse, "I did it my way..."

**Lancer Paperbacks için
Conan'ın kapaklarını
çizmeye başladıktan
sonra, bu çizgi roman
dünyanın en çok
satanlarından biri oldu
ve on milyon kopyaya
kadar satmayı başardı.**

1928'de Brooklyn, New York'da doğan Frank Frazetta, dört kardeşten en büyüğü ve tek erkek olanıydı (daha sonraları bir "z"sini düşürdü). Çizimle daha bebekken tanıştı ve ilk resmini büyükannesine bir penny'ye sattı. Anaokulundaki öğretmenleri beş buçuk yaşındaki bu çocuğun on yaşındakilerden daha yetenekli çizimler yapmasını hayretle izlediler. İlk çizgi romanını altı yaşında çizdi. Frank'in ilk kahramanı bir kardan adamdı. İlk okuldaki öğretmenleri de aynı hayreti gösterince, içlerinden bir tanesi Frank'in ailesine onu Brooklyn Güzel Sanatlar Akademisi'ne kaydettirmeleri için ısrar etti:

"Profesör Michael Falanga'nın yüzündeki şüphe ifadesini hiç unutmam. Gözlerini devirdi ve sanki kafasının üzerinde bir düşünce balonu 'Yine mi bir dahi çocuk?' diye belirecek sandım. Beni masaya oturttu ve elindeki kartpostalı çizmemi istedi. Geri geldiğinde çizimimi eline

aldı, 'Mama mia!' diye bağırarak fırladı. O an için başımın belaya girdiğini düşündüm."

Ülkesi İtalya'da tanınmış bir ressam olan Falanga, çocuğun kabiliyetine hayran kalmıştı. Frazetta on iki yaşına geldiğinde Falanga onu masrafları kendi tarafından karşılanmak üzere İtalya'ya güzel sanatlar eğitimi almaya göndermek için hazırlıklar ve bağlantılar yapıyordu ki, aniden öldü. Frazetta için bu akademinin de sonu anlamına geliyordu. Arkadaşları ile bir süre daha akademiye ayakta tutmaya çalıştılar lakin bir süre sonra topallamaya, tökezlemeye başladılar ve meydana getirdikleri vücudu parçalamak durumunda kaldılar. Frank'in çocukluğu böylelikle çok çeşitli etkiler altında geçti. Bir yandan opera ve güzel sanatlara hayranlık duyarken, diğer yandan Hal Foster, E.C. Segar ve Milton Kaniff'in çizgi roman çizimleriyle içi-çeydi. Çizimlerindeki şiddet etkilerini de Brooklyn sokaklarındaki çetelere, kavgalara ve caniliğe borçluydu.

Ergenliğinde çizime ve resme devam etti, ayrıca beyzbol ve kızlar da girdi hayatına. İyi bir atlet olan Frank Frazetta'nın bir çok okul rekoru ve derecesi vardı. Bu başarı sonunda New York Giants beyzbol takımından birilerinin de dikkatini çekti ve Frazetta'ya profesyonel olma teklifi getirdiler:

"O zamanlar bir kızla beraberdim. Ayrıca profesyonel sporcular bugün kazandıkları gibi paralar kazanmıyorlardı. Üstüne bir de Texas'a gidip bir sene ter döküp, sonra eyalet eyalet otobüsle dolaşmak bana hiç çekici gelmemişti. Hatırlıyorum da bir eyaletten diğerine gitmek neredeyse dünyanın öbür ucuna gitmek gibi geliyordu. Ben de belki seneye dedim. Sonra hatırladığım tek şey artık çok yaşlanmış olduğum idi. Keşke dediğim bir şey varsa o da profesyonel olmamamdır. Eğer bugün yirmi yaşında olsam ve bugünün şartlarıyla aynı teklif

**Walt Disney tarafından
California'ya gelmesi
teklif edildi, Disney
stüdyolarında animas-
yonlar yapacaktı.
"Çok gururlandım ama
teklifi üzümlere
reddettim. Ne de olsa
daha çocuk sayılırdım ve
Brooklyn'den ayrılma-
mın imkanı yoktu."**

gelse, emin olun ki kabul ederdim.”

Çeşitli çizgiromanlarda ufak işler yapmaya başladı. Bazen tarama uçlarını temizler, bazen çizimlere yardım ederdi. Bir yerden diğerine “potansiyelin var ama daha zaman lazım.” Sözleri kulağında çınlayarak geçti. Derken bir gün çalıştığı çizgi roman şirketinin sanat yönetmeni **Ralph Mayo**, Frazetta’yı köşeye çeker: “Yaptığın şeyler harika ama biraz anatomi öğrenmen lazım.” der. Kendisine bir anatomi kitabı uzatır. Falanga ile duygular üzerine yoğunlaşmaya almış olan Frazetta “Ne anatomisi ya?” diye düşünerek evin yolunu tuttu. Bütün gece kitabı baştan sona çizmiş. Sabahında geri gidip Mayo’ya: “Teşekkür ederim, anatomimi öğrendim.” demiş. Bunu duyan Ralph Mayo gülmek-

ten bir hal olduktan sonra kendisine şakın şaşkın bakan Frank’e: “Seni saf çocuk, ben on senedir çalışıyorum, hala doğru düzgün öğrenemedim. Sen nasıl bir gecede öğrenirsin?” diye sormuş. “Ama yine de çok şey öğrendim.” diyor Frazetta yakın zamanda yapılan bir röportajında. Mayo ile bir kaç sene çalıştıktan sonra deha çocuk **Disney** tarafından da fark edildi. **California**’ya gelmesini teklif ettiler, **Disney** stüdyolarında animasyonlar yapacaktı. “Çok gururlandım ama teklifi üzülerek reddettim. Ne de olsa daha çocuk sayılırdım ve **Brooklyn**’den ayrılışımın imkanı yoktu.” Böylelikle 1946 ve 1950 arasında bir çok ayrı firmada hem solo çalıştı hem de çeşitli dergilerde sayfalar edindi. Ününü iyiden iyiye arttırdı.

En sonunda **Al Capp**’in ilgisini çekmeyi başardı. Frazetta’ya bir gazetede günlük çizgi köşesi verildi, “**L’il Abner**” i çizmeye başladı. Bu arada **Famous Funnies** için yaptığı kapaklar bir çok film yapımcısına ilham kaynağı oldu. **George Lucas**, bu kapakların **Star Wars** Saga’nın ilham kaynağı olduğunu belirtmiştir. Bu kadar başarıdan başarıya koşan Frank, asla bir işkolik değildi. Hergün beyzbol oynar, arkadaşlarıyla takılırdı. Kadınlar için de bayağı popülerdi. 1952, Frazetta için çok önemli bir yıl oldu. Gelecekteki eşi ile tanıştı, kendi yaratımı olan **Tarzan** benzeri çizgi roman **Thun**’da basıldı ve bir gazetede tamamiyle kendisine ait bir çizgi seri olan araba yarışçısı **Johnny Comet** çıkmaya başladı. **Playboy** için “**L’il Annie Fannie**”yi çizdi. **Mad** dergisinin kapağı için çizdiği **Ringo Starr**’ı gören **United Artists Film Stüdyoları**, **What’s New Pussy Cat** için bir afiş çizdirdiler ve Frazetta sonunda dört milyon dolarlık turnayı tam gözünden vurmayı başardı.

Lancer Paperbacks için **Conan**’ın kapaklarını çizmeye başladıktan sonra, bu çizgi roman dünyanın en çok satanlarından biri oldu ve on milyon kopyaya kadar satmayı başardı. Bazıları **Conan**’ı sadece kapağı için alıyorlardı. Hatta bir çok sanat eleştirmeni Frazetta’nın yapıtlarını sanat eseri olarak kabul etmeye başladı. Frazetta’nın eşi, kocasının çizimlerinin posterlerini satan bir dükkan açtı. İlk başladığında sadece beş tane poster olan dükkan, 28 yıl sonra şimdi ise 150 değişik basım, kitaplar, litograflar, vs. bulunan ufak çaplı bir imparatorluğa dönüşmüş durumda. Frazetta’nın **Hollywood** gezegeninden de bir çok hayranı ve arkadaşı vardı. Bunların arasında hayranı ve iyi arkadaşı olan **Clint Eastwood**, **The Gauntlet**’in afişini kendisine yaptırttı. **Sylvester Stallone**, **George Lucas** arada sırada ziyarete giderler. **John ve Bo Derek**, “**Swingali**” logosu için Frazetta ile çalışmışlardır. Ayrıca Frazetta’yı ziyaret edenler arasında **Francis Ford Coppola**, (merhum) **Marlon Brando**, **Arnold Schwarzenegger** (vali olduktan sonra ne oldu bilinmez), **Orson Welles**, **Cher**, **Dick Clark** gibi ünlüler de bulunuyor/du. Seksenlerde **Ralph Bakshi** ile bir film denemesi yaptı. **Fire & Ice** beklendiği gibi başarılı olmadı.

Şehir dışında 67 dönümlük bir arazi satın aldılar. Ailece huzur içinde orada yaşamaya başladılar. Bayan Frazetta hayalinde olan müzeyi açma girişimlerinde bulundu. Müzenin açılışına pek çok ünlü kişi katıldı. Zaman geçtikçe müze, Frazetta severlerin Mekke’si gibi oldu. Bugün

bile çok uzak mesafelerden hayranları gelip eserlerin orijinallerine bakıyorlar. Bir ara çıkan yangın bir süre müzenin kapanmasına neden oldu ama şanslarına hiç bir esere zarar gelmedi. Frank’in resim yaparken kullandığı kimyasal maddelerden kaynaklanan bir tiroid bezi hastalığı bir süre hayatını kötü etkiledi ve işlerini aksattı ise de ilaç tedavisiyle tekrar normale döndü. Frazetta hayranları derin bir “oh” çekti. Herşey bu kadar basit değildi. Fırçayı eline alıp tuvalin başına geçtiğinde hiç bir şey yapamadı:

“Bütün yeteneklerim bir anda gitmişti. Yaşlandıkça bunun olmasını bekliyordum zaten ama bir anda gideceğini hiç düşünmemiştim.”

Sonradan hormon dengesinin bozulduğunu fark ettiler. Hormon dengesi tekrar sağlanınca “**Bam! Bütün hepsi geri döndü. Bu delice, fakat gösteriyor ki beyin bir bilgisayar gibi ve bazen bakıma ihtiyaç duyuyor.**” Frazetta pazara geri döndü ve **L. Ron Hubbard**’ın bazı romanları için kapak yapması istendi. Doksanlarda **Sotheby’s** ve **Christie’s**’de bazı orijinal yapıtlarının satılmasına izin verdi.

Katıldığı toplantılarda, çizgi roman conventi-

onlarında hep onur konuğu oldu. Bunlardan bir tanesinde, imza gününde yanına gelen hayranının fotoğraf makinesine bakmak istedi. Frazetta makineye o kadar hayran kaldı ki neredeyse sandalyeden düşüyordu. Hayranı, “**Kamerayı size hediye etmekten onur duyuyorum. Siz sanatçı olmadıkça en büyük etkilerden birisiniz. Bu naçizane armağınızı kabul edin lütfen**” dedi. Frank teşekkür edip makineyi geri verdi. Bir kaç hafta sonra bir paket geldi. İçinden kamera ve ufak bir not çıktı. Notta şöyle yazıyordu:

“**Bay Frazetta, sanatınız bana ilham oldu ve ruhumun derinlerine kadar işleyip beni sanatçı olmaya, kendimi bulmaya yönlendirdi. Yaptığım sanatlarca herşeyin etrafında siz varsınız. Siz ustamsınız. Çok teşekkür ederim. Bernie M.**”

Frazetta fotoğrafa çok meraklı birisi, evinde onlarca değişik kamera ve onlarca değişik lens var ama yine de hala en sevdiği ve en çok kullandığı kamera hayranının göndermiş olduğu kameradır.

Frank Frazetta, son yarım yüzyıla damgasını vurmuş ve dünya üzerindeki bir çok çizeri ve ressamı etkilemiş bir sanatçıdır. Benim burada anlatabildiklerim sadece “ilk”ler ve “en”ler. Yapıtlarında insanın varolma isteğinin ve yaşama arzusunun ne kadar büyük bir güç olduğu, insanın bu güçle herşeyi aşabileceği görülüyor. Yaptığı çizimler milyonlar tarafından hayranlıkla kabul edilmiştir. Frazetta halen şehir dışında satın aldığı arazideki evinde ailesiyle yaşamaktadır. 1997’de arazisi içine inşa ettirdiği binaya müzesini taşıyarak hayranlarına hem eserlerini hem de kendisini aynı anda görebilme şansını ve onun tecrübesinden faydalanabilme imkanını sağlamıştır. Frazetta yaşamı ve yaptıklarıyla tüm dünyaya işkolik olmadan, yaşamın tadına sonuna kadar vararak da başarılı olunabileceğinin **Conan**’ın kılıcı elinde bronzdan bir anıt gibi kanıt olarak tepemize dikilmektedir. Dahası Frank kendisindeki orijinalliği dışarı vurdu ve hiç bir

modaya, akıma kapılmadı. Akımlar, girdaplar yarattı. Demokles’in kılıcının tepelerinde sallanmasına izin verenler, girdaplara kapılıp gidenler düşünsün biraz da. (kaynak: www.frankfrazetta.com)

Ş a k a m a k a , i t e k a k a , y a ş a f a ç a , f a ç a a m a

faça

Barış Mutlu

baris@leman.com.tr

Eskiden vardı bu adet, şimdi gerilimli ya da değil tüm aşklar için tedavülde kalkmış bulunuyor: vücuda jilette sevgilinin ismini yazmak... Ekseriyetle beş harften uzun isimlerin bu cinnete dahil olduğu görülmemiştir. Keza aşkın acıya dayanma noktası üç harftir. Daha ileri gidildiğinde, hele kan da tutuyorsa işlem zor bir hal alır. İlişkiyi ailyatayım derken, kendinizi bayıltabilirsiniz.

Nihayetinde bir ayrılık arasında, yüksek bir kafada yahut sıkıntı anında kolu bozarsınız. Kanlı canlı bir kolye. Sonra bu kan pıhtılaşır, ayrı bir biçim alır. Kabuk bağlar, öyle de bir miktar gezersiniz. Ardından onlar sökülür. Yazın güneşte yakarak diğer yüzeyle aynı tona gelene kadar teninizdeki renk skalasında zalim sevgilinin adı belirecektir. Ve çevrede bu izi görenlerin size hayvan gözüyle bakması, acıması; aşkınızın nezdinde etki yaratacağına işler daha da çıkmaza girer. Çok geçmeden çiziklerinizle siz başbaşa kalırsınız; bu aşkın fiziksel façasıdır.

Faça Ürkütür... Her façanın bir hikayesi vardır. Büyük bir kısmı kavgada, bir bölümü de kazada olmuştur. İnsanları ürküten, faça sahibinin potansiyel kavgacı kişiliğidir. Nihayetinde faça sahibiyle toplum arasındaki mesafeyi düzenleyen kaygı da budur: Yara almaktan korkmayan bir insanın her kavgaya gireceği gerçeği. Gereksiz olanlara bile... Bir de kazada olanlar var. Galatasaray'ın Fransa'dan transferi Franck Ribery'nin yüzünde bir örneği olan önyargıyı kurmak için basit bir avantaj faça. Aynı zamanda yaratıcılıktan uzak... Genç futbolcunun bir maçını bile izlemeden serseriliğinden girdiler, tıpsızlığından çıktılar. Aynı mantık Ali Eren'i de vakti zamanında teppe taklak götürmüştü. Bir zamanlar Galatasaray'ın Honduras'tan getirdiği üç futbolcu, Obando, Cruz ve Vallejos da spor medyası tarafından "Bunlar ne ya" nidasiyla küçümsenmiş, doğru dürüst denenmeden "Galatasaray'ın ameleleri" sıfatıyla uğurlanmıştı. Tıpe göre futbolcu seçimi Metin Tekin'i zayıf tekniğine ve çok az maç yapmasına rağmen zirvede tutmayı başarmış, tek becerisi yere yatarak top çalmak olan Semih Yuvakuran'ın iki büyük kulüpte oynamasını sağlamış ve Uğur Tütüneker'den bir kahraman yaratmıştır.

Devletin birkaç façası...

ABD, Afganistan'a saldırı başlattığında, ne hikmetse bir National Geographic kızı telaşı başlamıştı. Yok o küçük kız böyle büyüdü, yok bu onun görüncesi derken olaya FBI el koymuş ve arananları yakalamak için geliştirdiği yüz tanıma tekniğini o dergideki kapak kızının doğru teşhisi için kullanmıştı. Bu tekniğe gerek kalmayan durumlar zanlının yüzüne faça almasıyla geçerli oluyor. Tabii bu süreç bazen düz işliyor, devlet aradığı adamı façasından buluyor. Bazen de ters... Façasından teşhis edilen faili meçhuller, meşhur faille-

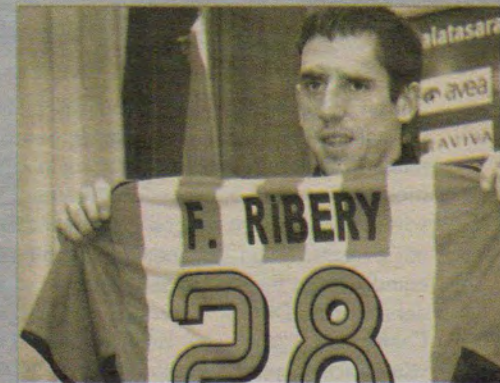
rini ters köşeye yatırıyor. Façasıyla ölenler, o izlerden yakayı ele verenler... Devletin faça verdiği haller, iş kazaları.

"Varoşlar faça dolu." Sokaktaki faça zaman zaman şarkılara şirayet eder. Bundan belki 30 yıl önce Edip Akbayram'dan "Vesikali yarım" parçasını parçalanarak dinlemiştik: "Alınmadaki bıçak yarısı senin yüzünden, tabakam senin yadigarın." Tatsız bir olay sonucu yüzüne yara alan sevgilinin karşı tarafa haksız sitemini aktaran bu eser klasikler arasına girmişti. Hala 35-50 yaş bandında ve yüksek alkol sınırında dolaşanlar yarım yamalak da olsa bu parçayı bağırır (kimse edip gibi söyleyemez). Şu sıralar ise pop piyasaya façayı rap veriyor. İşte popun cezası: "Varoşlar faça dolu, yok rap'in sağı solu." E başlamışken bir de hedef 12: "Hem kızlar kaçartır kötü kederden / Şaka maki ite kaka yaşa faça faça ama / Kim kime dum duma unutma burada..."

Meşhur façalılar: Façasını sırtlayarak şöhrerler karmasına girenler de var. Kimi yaptığı işle, kimi fiziğiyle. Özal döneminin klşe isimlerinden Kültür ve Turizm Bakanlığı da yapmış olan Mükerrrem Taşcıoğlu bunlardan biri. Bakanın yüzünün yarısında leke vardı. Zamanın bazı kendini bilmez muhalefet milletvekilleri bu açıdan bakana çıkmaya çalışırdı.

Naomi Campbell

Adı formasında

Fakat Taşcıoğlu'nun da göreve gelir gelmez, altsız üstsüz sahillere akın eden yabancı turistlere yönelik, "Çıplak denize girmek isteyen turist bize gelmesin" demeci şaşırtıcıydı. Belki bilinçaltına örtmenin ve örtünmenin tekme tokat postaladığı bir tavırdır, kim bilebilir. Popstar'ın çağlayan imajı Armağan da meşhur façalılardan. Finallerin son günü saç traşına attığı çizgiyi izah ederken, "Yüzümdeki façaya uysun diye saçıma da faça attırdım" demişti.

Kurtulmak isteyenler: Ufak façalara eczanelerde bile satılan fondotenler yeter. Fakat onun da bıraktığı kozmetik kokusu şahsın kendisini ve çevresindekileri huysuzlandırmaya yeter. Kalıcı onarım için ise işin incesine dikkat etmek şart. Yüzün onarılması zor kısmı göz kapağıdır. Fonksiyonu çok ince ve özel kaslarla yapılabildiği için, göz kapağı-

nı bire bir onarmak çok zor. Bir de açma ve kapamanın gerçekleştirildiği ağız çevresi yaralanmaları cerrahları bunalıma sokmaktadır. Yüz sinirlerinin, yüzdeki mimik kaslarının hareket etmesini sağlayan sinir yaralanmalarının tamiri de oldukça güçtür. Yüzünden yaralanan hasta, yüz yaralanmalarının en uygun şekilde plastik cerrah tarafından onarılabileceğini kabul etmeli. Bu yaralanma bir kesik ise, üzerine baskı yaparak kanamayı durdurmak, ve müteakiben hastaneye gitmek, eğer bir yanıkta da musluk suyuyla bölgeyi soğuttuktan sonra yola koyulmak gerekir. Bir de sentetik faça boyası vardır. Yatlarda, teknelerde kullanılır. Reçine takviyeli, hava kurumalı parlak bir son kat faça boyasıdır. Denizde en ağır şartlara maruz façada, çok iyi bir koruyucudur. Yüzeye çok iyi yapışır. Su, yağ ve sürtünmeye dayanıklıdır.

Façalı güzeller: Podyumların biyonik ismi Naomi Campbell, burundaki yara izini makyajla kapatıyor. Gerçi arka plan muhtemel bir façaya arazi olması için her türlü kolaylığı sunuyor, fakat takıntı haline getirdiyse... Sharon Stone da faça sahibi bir başka güzel insan. Boynunda bir at kazasından (düşündüğünüz şekilde değil) kalan yara izini şalla tülle kapatıyor. Bir on yıl sonra kırışıklar şaha kalktığına belki ona da gerek kalmayacak. Birol Ünel'i de kontenjandan bu başlık altında göre-

lim. Oynadığı tipleri yüzündeki, boynundaki façasına denk düşüren Ünel'in efendi bir rolde yüksek performans sağlaması zor. Kavgaya etmediği, şişe kırıp kendini jiletlediği film; Kalbin Zamanı. Gerçi İngilizce şiir yazarken buz pateni yapsa da o filme hayat veremezdi. Fakat yine de Naomi ve Stone gibi façayı gizleme telaşında olmadığını buraya not düşelim. Kadınlar façalarını gizleyebildikleri yere kadar gizlemenin peşindedir. Talihsiz bir şekilde hayatını kaybeden arabesk sanatçı Bergen, saçlarıyla yüzünün yarısını örterdi. Bu, kadınların güzellikleriyle var olma isteklerinin adeta yinelenen bir tasdikidir. Aşkın marşına basana kadar bu façanın kaybı şarttır. Duygular marşı aldıktan sonra boynunda, koynunda havan mermisinin izi de olsa iş tamamdır. Hatta en çok yarısını seversiniz aşık olduğunuz kişinin...

Lambda: Dinimizde de abdest alırken dikkat edilecek hususlara gelindiğinde ince bir fark göze çarpar. Sebebi belli olmayan fakat yüzünde faça olanlara ayrıcalık tanıyan bir ayrıntı. Bir sakatlık olmaması için İslami kaynaklardan aynen aktaralım: “Zarûret, mecbûriyet olmadıkça aşağıdaki on şeye riâyet etmelidir” dendiikten sonra ilk madde: “İki eli çolak olan, tahâredenemez. Kolları toprağa, yüzünü duvara sürerek teyemmüm eder. Yüzünde de yara varsa, namazı abdestsiz kılar ve namazlarını terk etmez.” Taharet hususunda, eyvallah doğrudur. Fakat yüzünde yara olana bu iltimas neden? Hani yara hala canlıyken su zarar vermesin diye mi? Öyleyse neden yüz de başka bir uzuv değil. Koldaki, bacak-taki yara taze de olsa abdest zorunlu mu?

Şahinler: Seksenlerin sonundan doksanların ortalarına kadar camlarına film çekilmiş, aciko, ekolayzır marifetiyle yüksek sese kavuşmuş yere yakın arabaların toplu ismidir. Faça burada tamamıyla aksi bir manada kullanılmış, şahin ise yardımcı genelleme olarak uygun görülmüştür. Aracını faça yapmak adına girilen çlgınlıkları tarif için şu örnek kafidir: arabayı yere yaklaştırmak amacıyla yüzeyine (şasi artık orası) beton dökülmüştür. Üzerine de zift; şark kurnazlığı... Faça arabanın olmazsa olmazları arasında bilerek patlatılmış, dört bin devirin üzerine çıkıldığında cinnet geçiren bir eksoz düzeneği, aynadan sallanan cd (o vakitler herkes cd sahibi olamıyordu) ve burunları yakan bir araba parfümünü sayabiliriz. Faça elbisede şov, yüzde mahcubiyete yol açar. Büyük usta Oğuz

Sharon Stone

Aral bundan yıllar önce, “Kırk yıllık façaya imaj demeye başladılar” diyerek durumu özetlemiştir.

Faça vermek ya da vermemek Arkadaşlar arasında verilen façanın bir önemi yoktur. Uçları erimiş bir çoraptan, yüksek kafaya kadar binbir tane kaçak olabilir görüntüde.. Bu kimi zaman saklanması lazım bir yalan olur. Dünyaya parmak atıp eve doğru yol alırken göz bebeklerindeki façaya bir el ense çekmek gerekebilir. **Clark Kent**’ten **Süpermen**’i, **Süpermen**’den **Clark Kent**’i, **Cem Yılmaz**’den **-geçtik-** göstermeden yola devam edersiniz. Bu vesileyle sıkı bir **Fenerbahçe** taraftarı olan ve bir maç kavgası sırasında aldığı darbeler ile bileklerinden faça alan mizah devrimcisi **Ahmet Yılmaz**’ı sevgiyle anıyorum.. Bazen de arkadaşlarınızdan ayrılarak, sevgiinize giderken arkanızı döner sorarsınız:

Faça veriyor muyum? •

Sapkın kim, sapkın olmalı mı?

Konu: Sapkın kim? Sapkın olmalı mı?
Konuşmacılar: Deniz Deniz, Esmeray, Deniz Yıldız

Deniz- Sapkınlık öyle bir oluşum ki; bugün sen, “Sapkın değilim” desen ve sapkınlığı ortadan kaldırsan ve sapkın olmadığını göstermek için mücadele versen, yerine başka bir kelime gelecek. Çünkü amaç farklılık. Senin dışındaki herkesi, bir kılıfa sokup bir isim vereceksin... Çünkü bunu bekleyen altında öyle şeyler var ki; ve bunlar sistemin bir parçası. Sistemler döngüsünün, ataerkilliğin, feodalizmin ve benzerinin bir bütünü oluşturuyor. Ben evet sapıyorum. Ataerkillikten sapıyorum, determinizmden sapıyorum, bir çok şeyden sapıyorum. Sadece eşcinsellik olarak görmemek lazım. Ben eşcinsel bir bireyim. Bir kimliğim var. Bu kimliğim bunların hepsini reddediyor ve onların “sapkınlık” diye tanımladıkları şeylerinin hepsini kabul ediyorum. Yani bana uygun olan hepsini kabul ediyorum. Evet, eşcinsellik sapkınlıktır. Evet bu sizin bakış açınız. Çünkü bu size ters. Çünkü bunu yoketmeye çalışıyorsunuz. Ben de sizin yoketmeye çalıştığınız ve bunun için herşeyi denediğiniz, her yola başvurduğunuz bir sapkınlık ve bu sapkın kimliğimle mücadele veriyorum.

Söz alan biri Gay 1- Bunu da tartışmamız gerektiğine inanıyorum. Burada politik doğruculuk üzerinden dil poliliği yapıyoruz biraz. O noktada sapkın lafını benimsemek noktasını açıkladığımız sistem çok akla yatkın ama eşcinsel kelimesini açıklamak da birtakım sorunlar ortaya çıkarmıyor mu? Veya bu kaçıklık teroisi için şu an pek Türkçeye kazandırılmamış “queer” kavramını kullanmak daha doğru olmaz mı, “eşcinsel” demek yerine. Bir de sapkın olarak kimleri görüyoruz biz? Mesela pedofililer hakkında ne düşünüyoruz?

Deniz- “Sapkın olarak neyi görüyorsun?” diye bana sorduğunda benim doğrularıma ters düşen, benim dışımda olan birşeyi belki ben sapkınlık olarak görebilirim. Çünkü ben de bu döngünün içindeyim. Ama ben sapkınlık olarak görmemeye çalışıyorum, görmemeye çalışıyorum. Şöyle de demiyorum mesela: “Bize bunları yapan sapkınlıktır”, “Heteroseksizm sapkınlıktır” demiyorum. Çünkü bunları demem benim kendimle düştüğüm çelişkidir.

Gay 1- Ben de eşcinselim ama ben kendime eşcinsel dediğimde farklı bağlamlardan birşeyleri ödünç alarak konuşmuş oluyorum. O noktada ben kendimi tarif edeceksem, dilden hangi kelimeyi ödünç alıp kendimi tarif etmeliyim peki? Bu noktada o “queer” kav-

ramı çok daha denk düşmüyor mu?

Hetero bir kız (psikologmuş)- Ben mesela o kavramı bilmiyorum, açıklar mısınız?

Gay2- (Gay 1’e cevap veriyor) Queer’in açılımını biliyorsun herhalde, yani eşcinsellik kavramı sana bu kadar dar ya da kullanışsız geliyorsa, queer sana ne gibi açılım sağlayacak? Queer daha üstün bir kavram gibi geliyor ama aslında ibneye tekabül ediyor. Kendine illaki bir sıfat bulman gerekmiyor bence. Queer gibi, “Ben o da olurum, bu da olurum ama işime geldiği gibi davranırım” hesabı sana daha mı yatkın geliyor? “Yoksa kimlik olarak mı ben bunlardan daha üstün bir kimlik olarak çıkıyorum?” demek sana daha uygun?

Gay 1- Aslında orta yol birşeyden bahsetmiyordum bunu söylerken. Queer’in Türkçeye henüz kazandırılabilmiş bir kelime olmasa da, “kaçık” herhalde en uygun karşılığı olarak görünüyor şimdilik.

Gay 2- Queer, Amerika’da bizde nasıl eşcinsel, ibne, top gibi kelimeler kullanılıyorsa, o anlamda türemiş. Teori olarak Michel Paul Foucault’dan sonra çıkıyor. Foucault eşcinselliği, özellikle ‘80 sonrası Amerika’da kabul gördükten sonra, artık mücadele edilecek veya daha farklı bir kimlik mücadelesinden sıyırmak adına, ibne kelimesini kısıpaca alan sistemin dışında bir sisteme döndürüyor ve “Ben sosyalistim ve ibneyim” diyor. Yani o alanda kabul gören kavramlarla beyaz, protestan gibi kavramları kullanarak “eşcinselim ama böyle böyleyim de..” diyor.

Deniz- Peki siz ne anlıyorsunuz?

Gay 1- Ben Foucault’dan bahsedilmişken, bu sapkınlık noktasında o politik duruşu verdiğine inanıyorum. Çünkü aynı zamanda ötekileştirilmiş bir grubun kendini “queer/kaçık” olarak nitelmesi, dolayısıyla karşısında durdukları sistemler bütünlüğünün onlara atfettiği sıfatı kullanarak, ancak o yolda varolabileceğini düşündüğüm için daha mantıklı geliyor.

Gay 2- Aslında sorun bu kelimelere nasıl anlamlar yüklendiğiyle ilgili... Şu anda queer’in düşünülen şeyi ifade edip etmediğine dair tartışmalar var. Bu noktada belki önümüzdeki birkaç yıl içinde queer ortadan kalkacak. Queer yerine “x” denecek. Ama bu sorunu yine çözmeyecek. Bir süre sonra x de öyle olacak. Anlamlar değişmedikçe, kelimeler değişse de, birileri normal, birileri anormal olacak hep. Sapıklık, sapkınlık görecelidir.

Gay 3- Ben, “Sapkın kimdir?”i toparlayarak başlamak istiyorum. Sapık kelimesinden başlasak, sapık sapmaktan türeyen bir kelime. Peki sapılan ne? Düz yol. Anneannemin dediği gibi; “Ak yolu varken bok yolunu arayanların” yoludur sapkınlık. Bu anlamda eşcinseller veya normal dışı kalan bütün insanlar sapkın oluyor. Bizim tartıştığımız sapık kimliği ideolojik anlamda. Çünkü dünyanın her yerinde eşcinseller, her vatanla eşit haklara sahip olmak istiyor. Queer teorisi de buradan çıkmış zaten, bazı eşcinseller feodalizmi ve ataerkilliği besliyor. Mesela ben. Ben de orta sınıf ahlakıyla yetişmiş bir eşcinsel-

Karakedi Kültür Merkezi’nde geçtiğimiz günlerde bir dinleti vardı. Konu “Sapkın kim? Sapkın olmalı mı?” Konuşmacılar Lambdaistanbul (eşcinsel sivil toplum girişimi) üyesi eşcinsellerdi. Dinleyicileri algılamamız ise oldukça vaktimizi aldı. Odaya ilk girdiğimizde herkes hetero göründü gözümüze ama sonra gözler karanlığa alışınca, görünmeye başlamış gibi bir bir hepsi kimlikleriyle ortaya çıkmaya başladılar. Hepsi yollarda, kafelerde, sinemalarda, marketlerde yanımızdan geçen hiç ilgimizi çekmeyen sıradan tiplerdi. Ne abartılı kıyafetleri, ne de değişik saç kesimleri vardı, farklı olan sadece beyinleriydi...

lim. Ama farklı kimlikli eşcinseller de var. Mesela ateist kimlikli var, alevi kökenli olan var.

Gay 4- Biz kendimizi sapık ya da sapık değil gibi görüyoruz. Normal ya da anormal olarak görüyoruz. Hadi onu geçelim, bunlar bizim “Sapık nedir ya da ne değildir?” üzerine çok da fazla düşünmemizi beraberinde getirmez. Bugün Lambdaistanbul’da da biz “Eşcinsel sapık mıdır, değil midir, sapık kelimesini kabul edelim mi, etmeyelim mi?” üzerine konuşuyoruz. Politika geliştiriyoruz ama enstest sapıklık mıdır? Ya da pedofili sapıklık mıdır? Ya da sapıklık nedir üzerine çok fazla düşünemeyebiliyoruz. Kaldı ki; bunu hiç düşünmeyen eşcinseller de var, kendini de sapık görmediği gibi, sapıklığı da sorgulamayan. Türk toplumunda yaşıyorsun. Mesela eşcinsel olman sana biraz muhalif bir bakış açısı verebiliyor ama sen o açığı değiştirmek, geliştirmek farklı alanlara taşımak gibi bir çabaya girmeyebiliyorsun.

Deniz- Ben işyerimden bir örnek vereyim mesela. Aralarında, “İbne, ibne” diye küfür ediyorlardı sürekli. Ben de tepkimi koyuyordum. “İbne diye küfür etmeyin.” Neden? Çünkü ben de ibneyim. Bunun mücadeleye ilgisi yok. Sadece benim Deniz olarak ibneliğin de kişiliğimin bir parçası olması ve bunu kabul etmem demektir. Sapkınlık konusunda da; sapkınlığı benim tanıma ve bende olan yönü farklıdır ve sapkınlığı kabul etmem farklıdır. Burada olan, durumu kabul etmek, boyun eğmek değil, olan duruma karşı çıkmaktır aslında bu tavrı. Olan durumu alıp yüzlerine fırlatmaktır.

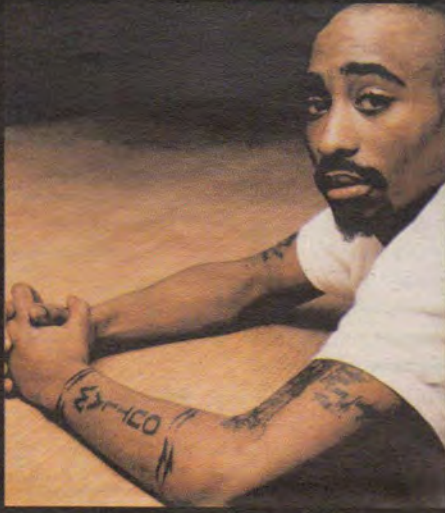
Gay 4- Biz olumsuz birşey yapmıyoruz ki, sistem olumsuz benim anlatmak istediğim bu.

Deniz- Ben de onu söyledim zaten, benim sözlerimin hepsinde sistemsal anlamda beklenen şeylere karşı bir tepki vardır. Sistem olumsuz ama sistem beni olumsuz görüyor diye sisteme olumsuz olmadığımı ispatlamak bence yılgınlıktır. Bunu kendime ispatlamak ve onlara normalmiş gibi davranmak bence yılgınlıktır. Bence benim yaptığım aslında tam tersidir, sistemle birebir mücadeledir.

Hetero psikolog kız- Bilgilenmek anlamında kendimi geç kalmış hissettim. Mesela bizim fiili olarak karşılığında para alarak yaptığımız şey, sapkınlıklarla normallikleri ayırmak ve sapkınlıkları yönlendirmek ama bu biraz da olayı nereden aldığımıza bağlı... Bazı travmatik durumlarda hastanın yanında oluruz. Örneğin pedofili vakalarında girilen cinsel ilişki çocuğa zarar vericidir, zeka geriliği olan biri sakat ve yaşlı biri için de aynı şey geçerlidir. O yüzden insani anlamda ne anlama geldiğini, nasıl zevk alacağını bilemez çünkü bu kişiler. Bu cinsel şiddeti karşılayacak olgunlukta değildir hiçbirisi. Eşcinsellikte mesela şöyle vakalar vardır: Küçükken bir adamın tecavüzüne uğramış bir erkek çocuk, o eylemi tekrarlar, kendisi tekrarlar. O eyleme takılmıştır. Orada eşcinsel bir eğilim yoktur. O kişi kendi yasını, acısını tekrarlar. Bu tür vakalarla uğraşmak gerekir.

2PAC

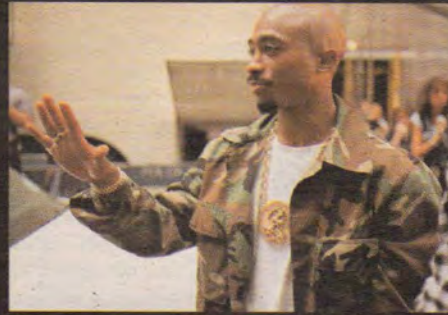
Beni sadece tanrı

16 Haziran 1971 tarihinde ABD'nin en belalı eyaletlerinden New York'ta ismi daha sonra **Tupac Amaru Shakur** olarak değiştirilecek olan **Lesane Parish Crooks** isimli siyahi bir çocuk doğdu. Yargılandığı onlarca davanın birinde hakime, daha sonra posterleri bile çıkarılacak olan, "**Only God Can Judge Me**" (Beni sadece tanrı yargılayabilir) sözünü söyleyecek olan bu adam ne kadar fütursuz olduğunu adının her geçtiği olayda, söylediği her şarkıda gösterecekti. **Black Panthers** grubunun en önemli elemanlarından biri olan annesi ve çete üyesi babası sebebiyle zaten mutsuz bir çocukluk dönemi geçiren küçük 2pac, ağladıktan sonra yazdığı şiirlerinde annesine olan sevgisini kağıda döküyor, babasına ise nefretini kusuyordu. Sürekli olarak yer değiştiren ailesi ile birlikte **Baltimore**'a taşınan 2pac tiyatroya ilgi duymaya başlamıştı. İzlediği filmlerdeki beğendiği karakterleri taklit ediyor, bol bol film izliyordu. Annesinin de yardımlarıyla **Baltimore Sanat Okulu**'na kayıt oldu. Burada iyi bir oyunculuk eğitimi alan küçük 2pac, oyunlarda çok iyi bir performans sergiliyor ve kendisini geliştiriyordu. Sürekli taşınıp, mekan değiştiren ailesi sebebiyle, 2pac'ın eskisine oranla çok daha güzel geçen bu günleri de **California**'ya taşındıktan sonra bitmişti. Artık 2pac'ın kaderi de diğer siyahiler gibi olmalı. Rap dinliyor, California'da çeteler içinde sıvrılmak için uğraşıyor, sokaklarda yaşıyor ve bunlara benzeyen bilumum illegal işlerle uğraşıyordu. 20 yaşına geldiğinde, 8 kere tutuklanmayı başarmıştı. 2pac'ın çetesine rakip çetenin adamları arasında çıkan çatışmada, 6 yaşındaki bir çocuk, seken kurşunlardan biri ile hayatını kaybetmişti. Bu olay, karınlarını doyurmak için yaptıkları soygunlara ve diğer çatışmalara benzemiyordu: Suçu olmayan bir çocuk ölmüştü. Belki Baltimore'dan taşınmasalardı, 2pac kendisini bu olayların içinde bulmazdı. Fakat şiddetin dozu sürekli artıyor, olayla daha da ciddileşiyor. Zaten ileride çok daha büyük belalar, vurulmasına, hatta öldürülmesine sebep olacaktı.

2pac filmlerde

'91 yılında çekilen ve nlü aktrist **Demi Moore** ve **Chevy Chase** gibi isimlerin oynadığı **Nothing But Trouble** filminde 2pac, "**Digital Underground**" üyesi olarak boy gösterdi. Bu filmde başrol oynamasına rağmen yapımcıların dikkatini üzerine çekmeyi başardı. Zaten filmin gösterime girdiği yıl, ilk albümü **2pacalypse Now** piyasaya çıktı. Çoğu kesimden, içerdiği küfürler ve şiddete özendirme sebebiyle tepki alan bu albüm, 2pac'a ödül getirdi. Kısa bir süre sonra **Samuel L. Jackson** ile 20 milyon dolar hasılat yapacak olan "**Juice**" filminde rol aldı. Artık ona duyulan saygı, gösterilen ilgi hızla artmaya başlamıştı. Sonrası çorap söküğü misali... 1993 senesinde çıkardığı ve bir milyon satan **Stricly 4 My N.i.g.g.a.z** albümü ve **Janet Jackson** ile birlikte rol aldığı **Poetic Justice** filmiyle popülaritesini iyice artırıyordu.

Her şeyin değiştiği yıl; 1994

1994 her açıdan 2pac'ın hayatının en önemli yılıydı. Vuruldu, tecavüz suçlamasıyla yargılandı, **Thug Life** albümünü çıkardı.

23 Martta oynadığı, "**Above The Rim**" filmi çekilirken, yönetmeni **Jeff Pollack** ile kavga etti. Film 18 milyon dolar hasılat yaptı. 30 Kasım 1994 günü, şu sıralar çok ünlü olan **Puff Daddy** ve **Notorious Big**'in bulunduğu stüdyoda 5 el ateş edilerek vuruldu. Medya olayı doğu-batı savaşının bir parçası, hırsızlık gibi olayla alakası olmayan nedenler göstererek açıkladı. Oysa o, **Bad Boy Records**'a katılmadığından dolayı saldırının gerçekleştirildiğini söylemekteydi. Ayrıca **Notorious Big**'in ve **Puff**'in, 2pac vurulduktan sonra lakayıt tavırlar sergilemeleri ve olay sonrası 2pac'a yardımcı olmamaları ve soğuk davranmaları şüpheyi üzerlerine çekmiştir. 2pac vurulurken mekanda bulunan ve suçlanan **Notorious Big**, olay sonrası verdiği bir röportajda öldürüleceğini bildiğini ve bu konu hakkında yapacak bir şeyi olmadığını söylemişti. Zaten o da, 2pac'ın öldürülmesinden 1 yıl sonra, 1997'de öldürüldü. Kendisi hem '94 yılındaki olayda, hem de '96 yılındaki olayda suçlanmıştı.

Olaylar sonrası

Saldırıda baş, genital bölge gibi yerlerinden

vurulmasına rağmen 2pac mucizevi bir şekilde iyileşti. Daha sonra taciz davasından hakim karşısına çıktı. 2pac gerçekten suç işliyordu ama kesinlikle bir kadını taciz etmemişti. Zaten bazı şarkılarında lafı ezilen, genç yaşta anne olan kadınlara getiriyor, onlar için üzüldüğünü belirtiyordu. Mahkemede kendisine yöneltilen suçlamaların tamamen iftira olduğunu söyledi ve mahkeme çıkışı kameralara tükürdü, duruşma sırasında da hakim ve savcıyla alay etti. Zaten duruşmada hakime söylediği "**Only God Can Judge Me**" (Beni Sadece Tanrı Yargılayabilir) sözünü özdışleştirdi. Bu sözünün yazdığı bir sürü posteri çıktı, kendisi de albümüne bu isimde bir şarkı koydu. Bir milyon dolar kefaletle hapis yatmaktan kurtulan 2pac artık kefaletini ödeyen **Suge Knight**'in şirketi **Deathrow Records**'a geçmişti. **Dear Mama** gibi harika bir parçanın da yer aldığı **Me Against The World** albümünden sonra piyasaya sürülen, 2 haftada bitirdiği, çoğu kişiye göre en iyi rap albümlerinden biri olan **All Eyez On Me** ile müzik listelerini alt üst etti. Bu albümü "**vurulması**" etkilemişti. Şarkılarında suçlu gördüğü isimlere sataşıyor, açık açık tehditler savuyordu. Zaten bu albüm 2. kez vurulmasına ve ölmesine sebep olacaktı. 2pac bu albümde yer alan **2 Of Amerikaz Most Wanted** şarkısına çektiği klipte, **Notorious Big**'in ve **Puff**'in bulunduğu odaya giriyor ve "**Bizi öldürme, bizi öldürme**" diye yalvaran ikiliyle muhabbet ediyor. Daha sonra elini cebine sokuyor, korku içindeki ikiliye sigara çıkartıyor ve içmeye başlıyor. **İkili, silah çıkartacağını zanneder ve oldukça korkar. Pac'in sigara çıkarmasıyla rahat bir nefes alırlar.** Bu klip olay yaratır. Zaten 2pac artık hiçbir şeyi umursamamakta, hayatını böyle sürdürmektedir. Basketbol maçlarına gider, bol bol yeni şarkı yapar, (2pac'in daha yayınlanmamış 700 parçası olduğu söyleniyor, yeteneğinin bir diğer göstergesi) televizyon programlarında boy gösterir... Yaşadığı o günlerle ilgili ilginç

Silahla yaşadı, silahla öldü

bir anekdot daha var: 2pac, hapiste Machiavelli'nin kitaplarını okuyor ve ondan çok etkileniyor. Hapisten çıktıktan sonra da adını "Makaveli" olarak değiştiriyor. Şarkılarında ona göndermeler yapıyor ve sık sık ondan bahsediyor.

Ölmeden Önce

7 Eylül 1996'da 2pac ve Suge Knight, Mike Tyson'ın Bruce Seldon ile yapacağı boks maçını izlemek için Otel Grand Garden'a gider. Maç Mike Tyson'ın galibiyetiyle sonuçlanır. Maç çıkışı 2pac ve Suge Knight, Orlando Anderson isimli bir zenciyle kavga eder. 2pac'ın bu kişiyle daha önceden husumeti olduğu biliniyor. 2 saat sonra Suge, kiralık arabasının plakası olmadığı için polis tarafından durdu-

2pac evinde yüksek sesle müzik dinlemektedir. Komşularının uyarmasına rağmen sesi kısma ve komşuları polis çağırır. Eve gelen polisler, meslektaşları tarafından defalarca rahatsız edilmiş, hatta dava edilmiş 2pac'ı, biraz da çekinerek uyarırlar. O ise müzik setinin yanına gider ve efsanevi NWA'nın Fuck The Police şarkısını koyarak sesini açar. Polislerin yanına gelerek, "Nasıl, şimdi iyi mi?" diye sorar! Belki de bu polisler 2pac'ı öldürmüş olabilir! Bence çok düşük bir ihtimal. Doğrusu 2pac gibi bir adamın çok çok iyi korunduğunu düşününce, birkaç polisin bu işi yapması daha da olanaksız görünür.

Big'in öldürttüğü çok söylendi. 2pac'ın Big'den başka da, istemediği kadar düşmanı vardı. Fakat Suge'nin yanında olmaya başladıktan sonra, çok daha

7 Teorisi

2pac öldükten sonra çıkan albümünün adı, "The 7 Day Theory". 7 gün hastanede kaldı ve sonra öldü. "All Eyes On Me" 13 Şubat'ta çıktı ve 2Pac 13 Eylülde öldü. Arada tam 7 ay var.

"I Wonder If Heaven Got A Ghetto" klibi "Rukahs"ta geçiyor. Rukahs tersten okununca Shakur oluyor, yani gerçek ismi. Klipte kızla birlikte girdikleri odada, saat 04:03'ü gösteriyor. Yani 2pac'ın öldüğü saat. Ölmeden önce çekilmiş bir klipte, bu saatin görünmesi tesadüf mü?

"Gang Related" filminde taktığı rozetin numarası 115. 1+1+5=7

2pac'ın 04:03'te öldüğü açıklanıyor. 4+3=7. Öldürüldüğü BMW'ye 12 el ateş ediliyor ve 5 kurşun 2pac'a isabet ediliyor. 12-5=7

7 gün hastanede yaşam savaşı verdi.

7 rakamının geçtiği birçok teori var. 2pac, onlarca şarkısında vurulacağını, öldürüleceğini, geri döneceğini mesajını veriyor. Mesala, "30 yaşına girmeden, kendimi bir kılıçla öldürecekim" ya da "Beni şimdi öldür, daha sonra gör" gibi. Better Dayz albümünde, "Beni İsa'nın dönüşünü beklediğiniz gibi bekleyin" diyor. Scarface'nin "Smile" şarkısına çekilen klipte ise daha ilginç bir şey var; 2pac çarpmıha gerili şekilde şarkı söylüyor. Klibin sonunda gerili olduğu haçtan düşerek ayağa kalkıyor! Bu kadar şey ilginç gelmediyse size, Toss It Up klibinde giydiği Penny Hardaway ayakkabıları ilginç gelebilir. Bu ayakkabılar, 2pac öldükten sonra çıktı? Nasıl ölümden önce (Ayakkabı piyasaya çıkmadan önce) bir klipte giyinebiliyor?

İÜMakaveli - Don Killuminati: 7 Day Theory albümü.. Bu harfleri birbirine karıştırdığımızda ortaya

"İÜ'Ok on tha 7th u think I'm dead yet I'm really alive" cümlesi çıkıyor. "İÜÜ'Tamam, beni ölü sandığınız yedisinde aslında canlıyım" demek!

Buna benzer çok şey var. Acaba bunların hepsi bir tesadüf mü, yoksa geri dönecek olan bir adamın bizlere verdiği akıl dolu mesajlar mı?

Vasiyetindeki gibi son yolculuğuna gömülerek uğurlanmıyor. Annesi onun yakılmasını istiyor ve cenaze törenine halk, basın alınmıyor. Yani geriye hiçbir kanıt kalmadan herşey bitiyor.

Neden bu kadar seviliyor?

2pac, belki tiyatro eğitimini bırakmak zorunda kalmasaydı, belanın içine bu kadar batmayacaktı. Belki üstün söz yazma kabiliyeti olmasaydı, bu piyasada yükselemeyecek, sıradan bir siyahi gibi suç işleyecek, bir çeteye girecekti. Yeteneği sayesinde büyük şöhret oldu, oldukça iyi paralar kazandı. Peki yaşarken, ortalama ne kadar parayla gezinirdi, ya da banka hesabında ne kadar vardı? Hiç... Çünkü kazandığı parayı hep varoşlar için harcadı. Fakirlere düzenli olarak yemek dağıtılmasını sağladı, yoksul öğrencilere destek oldu, vakıflara yüksek para yardımlarında bulundu.

Onun ile ilgili bir hatıra da şu: Ağır hastalığı nedeni ile ölmek üzere olan bir çocuğun son isteği, hayranı olduğu 2pac'ı yakından görebilmekmiş. 2pac bunu öğrenince, albüm hazırlığını bırakmış ve hemen özel bir uçakla çocuğun yanına gitmiş. Onunla tanışmış, biraz vakit geçirmiş ve çocuğun huzur içinde ölmesini sağlamış. Kimse onun suç işlediğini, yanlış şeyler yaptığını inkar edemez. Fakat kimse ona "harika bir hayat" ve "böyle bir hayat" arasında seçim yapması hakkını tanımadı. 2pac, ABD'nin varoşlarında yaşam mücadelesi veren uyuşturucu, suç, şiddet batağına saplanmış gençlerin bazen babası, bazen en sevdiği şarkıcısı, bazen de olmak istediği öznesi oldu; ama "onlar" gibi oldu. Belki gerçekten de geriye dönecek ama şu an o bir ölü. Ölümünü hala milyonlarca kişinin kabul etmemesinin sebebi aslında, "meleklerin ölmemesi" olabilir mi? •

yargılayabilir

rulur. Tanınmış bir yapımcı olduğu için, (Kimbilir; belki de gerçekten polislerin yaptığı bir planın parçasıydı.) kısa bir süre sonra serbest bırakılırlar. Yaklaşık 20 dakika sonra, 2pac'ın içinde bulunduğu, Suge Knight'in şoförlüğünü yaptığı BMW marka araba, kırmızı ışıkta durduğu sırada, yanlarına yaklaşan bir Cadillac'tan arabaya ateş açılır. Devasa Suge, bu saldırıdan sağ salim kurtulurken, 2pac'ın vücuduna isabet eden 3 kurşunla ağır yaralanması düşündürücü bir olay. Hastaneye kaldırılan 2pac, Amaru Shakur'un '94 yılındaki gibi kurtulması imkansızdı. Hastanede birkaç operasyon geçirdi, karaciğeri alındı. Bu sırada, fanatikleri hastane önünde olay çıkarmakla meşguldü. Tam 7 gün geçtikten sonra 2pac'ın öldüğü açıklandı. Basının ve halkın alınmadığı cenaze töreninde, 2pac yakıldı.

Çelişkili bir ölüm

Hala 2pac'ın ölüp ölmediği tartışılıyor. Çoğu hayranı onun öldüğüne inanmazken, büyük bir kesim de onun öldüğünü ve ölmediği söylentisini, onun ölümüne inanamayanların çıkardığını söylüyor. Tabii her efsane hakkında bin bir şey söylenir. 2pac'ın öldürülüşünün farklı farklı nedenleri ortaya atıldı, yazıldı, tartışıldı. Polislerin öldürdüğü, düşmanlarının öldürdüğü, CIA'nın öldürdüğü, Suge Knight'in öldürdüğü ve kendi izini kaybettirmek ve sakın bir yaşam sürmek için "kendisini ortadan kaldırttığı" iddia ediliyor.

İnceleyelim; geçen Kasım ayında ölen Ol Dirty Bastard, Diesel şarkısında, "Yardıma ihtiyacım var, biri bana yardım etsin lütfen, 2pac'ı öldürdüler, Big'i de" diyordu. Talib Kweli de, "The Proud" şarkısında, "Domuzlar Big'i ve Tupac'ı öldürdü" diyor. Domuzlardan kastı "polisler"... Piyasada yüzlerce rapçi varken 2pac ve Big'in devlet tarafından öldürülmesi oldukça saçma. Sonuçta bu rapçiler, devlet adamlarına, sisteme, sevmedikleri herşeye küfür ediyorlar, hem kendilerinin, hem de gençlerin nefretlerini kusarak "etkisiz" hale gelmesini sağlıyorlar. Zaten ABD bunu istemiyor mu? Hem zenciler böyle rahatlayarak zararsız hale gelecekler, hem de diğer ülkelerin vatandaşları bu olayları izleyerek "Vay be! Amerika'daki özgürlüğe bakar mısın, adamlar küfür ediyor, uyuşturucu kullanıyor, kimse bir şey yapmıyor, ne harika ülke şurası" demeyecekler mi? Zaten de demiyorlar mı? Belki polisler öldürmüş olabilir. Sonuçta 2pac'ı sürekli rahatsız ettikleri bir gerçek. Hatta polis-2pac ilişkisi ile ilgili bir anekdot aktarmak istiyorum:

iyi korunmaya başladı. Zaten Suge'nin bir adamını öldürmek biraz zordu. Kimse böyle bir olaya adının karışmasını ve böyle hasımlar kazanmak istemezdi. Fakat Big bu olayda hep suçlanan taraf oldu. Eski den oldukça iyi arkadaşlardı fakat daha sonra öküzen öldü, ortaklık bozuldu. Big öldürülmeden önce, bir röportajında zaten, "Öldürüleceğimi biliyorum ve yapabileceğim bir şey yok" dememiş miydi?

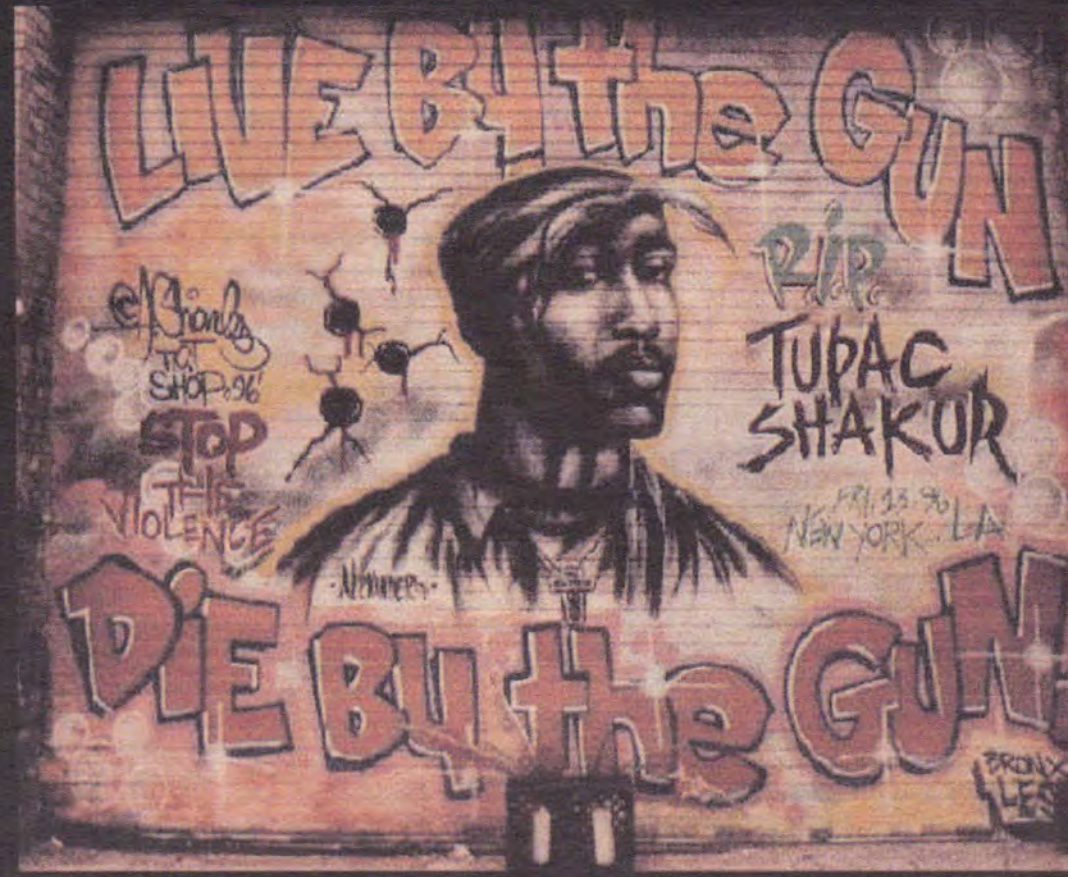
Suge Knight'in öldürmesi...

En çok bu isim üzerinde duruluyor. 2pac'ın öldürüldüğü akşam otelde kavga ettiği kişi, Orlando Anderson idi. Bu adama düşmanlığının sebebi, Orlando'nun 2pac'ın arkadaşını soymasıydı. 2pac bu adamı tanıyor ve tam da öldürüldüğü gece karşılaşıyorlar. Onunla kavga ediyor, kavgaya Suge ve adamları da katılıyor. Orlando, onun öldürülüşü sonrası öldürülüyor! Olay akşamı Suge ile Pac, Mike Tyson'un maçına gitmeden önce, Suge havanın sıcak olduğunu söylüyor ve kurşun geçirmez yeleğini çıkartıyor. Mike Tyson'un maçına gidiyorlar. Maçtan çıktıktan sonra eğlenmek için Suge'nin konvoyuyla yola çıkıyorlar. En önde ki BMW'de o ve Suge var. Kırmızı ışıkta duran arabaya bir Cadillac yaklaşıyor ve arabanın içinden ateş açılıyor. 2pac, 3 yerinden ağır şekilde yaralanıyor.

Buraya kadar her şey normal görünüyor. Düşmanları, 2pac'a saldırıyor ve onu vurup, olay yerinden uzaklaşıyorlar. Neden devasa boyutlardaki Suge'a hiçbir şey olmuyor, ufakık bir çizik bile? Neden Suge çok yakında bir hastane varken u dönüşü yapıp çok daha uzaktaki hastaneye gidiyor? Neden konvoydan kimse, ateş açan Cadillac'ın peşine takılmıyor? Neden Suge'nin arabasının arkasındaki arabalarda bulunan kimsenin ifadesine başvurulmuyor?

2pac, Suge'nin şirketi Deathrow'dan ayrılıp kendi şirketini kuracaktı, albümlerini ve beğendiği gençlerin albümlerini artık kendi şirketinden çıkaracaktı. Bu, büyük para demek. Ayrıca 2pac'ın kefaletini Suge ödemişti ve 2pac'ı koruyordu. Kendisinden ayrılacağını açıkladıktan sonra tartışmışlardı ve bu olay ayrılacağını söyledikten çok kısa bir süre sonra gerçekleşti.

Bazılarına göre de 2pac, kendi izini kaybettirmek, rahatça bir hayat sürmek ve ileride çok daha güçlü olarak geri dönmek için tüm bu olayları tezgahladı ve gerçekleştirdi. Çok uçuk bir iddia gibi gelebilir başta, fakat "7 Teorisi"ni bilenler için pek saçma görünmüyor.

Böyle façalısı gelmedi: Franck Ribery

2005 Ocak ayı, Türk futbol tarihine iki Fransız futbolcunun adıyla da kaydedilecek.

Bunlar Fenerbahçe'nin transferi Nicolas Anelka ve Galatasaray'ın ara transferde son dakika sürprizi Franck Ribery. Her iki futbolcunun da aynı dönemde Türkiye'nin en önemli iki futbol klübüne transfer olmalarının haricinde de ortak özellikleri var. Mesela henüz 20'li yaşlarının başında müslümanlığı kabul etmeleri, ülkeleri Fransa'da sırf bu yüzden de pek çok taraftarın gözünden düşmeleri.

Şovenlikleriyle, haşlı zihniyetleriyle ve başka dil bilmezlikleriyle meşhur sevgili Fransızlar'ın futboldaki en önemli yıldızlarının islamiyeti kabul etmesi ve dahası Türkiye'ye kapağı atmalarıyla kuyrukları öyle bir acıdı ki. Fransız futbolunun dünyaya ismi Cezayir asıllı Zidane'in müslümanlığı sebebiyle milli forma giymesi de, bir çok kişinin gözüne batmıştı daha önceleri aslında. Hatta Zidane, faşist Le Pen'in ırkçı çıkışlarına karşı, "İstemiyorsanız milli takımında oynamayayım" diyecek kadar isyan noktasına gelmişti. Fenerbahçe'ye transfer olduğu dönemde Anelka'nın zaten bir Fransız takımında oynamıyor olması Fransız kamuoyunu fazla oyalamadı da, henüz 21 yaşındaki müthiş yetenekli Franck Ribery'nin transferi adeta şimşek gibi düştü Fransa'ya. Le Figaro, L'equipe gibi en önemli basın organları bu transferi, "Şok" başlığıyla verdiler. Ribery'nin transfer olduğu Metz taraftarları, galeyana gelerek kulüplerinden hesap sormaya başladılar.

Ayrıca transfer ücreti 5 milyon Euro olarak açıklanan Ribery'nin, sadece 2 milyon Euro'ya ve dahası uzun vadeli çeklerle Galatasaray'a verildiğini öğrenen Fransızlar sinirden küplere bindi.

Ribery'in Türkiye'ye gelişi Nicolas Anelka gibi futbol medyasında yankı uyandırmadı. Beyaz Türk futbol yazarları, yüzündeki façadan, Cezayirli eşinden, kazağının içine giydiği Galatasaray formasından, belkide derinliklerindeki yaradan çok haz etmediler ki, ince ince ona vurmaya başladı.

Kim bu Ribery?

3.ligde yıldızı parlayıp, henüz geldiği Fransız Birinci Ligi'nde alt sıralarındaki bir takımda oynadığı futbolla, Fransa'nın yeni futbol yıldızlığı mertebesine ulaşan Ribery, kulübü Metz'e sığmadı. Barcelona, Atletico Madrid, Juventus, Messina, Lyon gibi dünya devleri transfer tekliflerine başlamıştı. Galatasaray'ın teklifine sıcak bakma sebebinin sık sık Avrupa'da oynayan başarılı bir takım olması olarak açıklıyor.

Façası

Yüzündeki yara izlerinin hikayesi de oldukça trajik. Henüz 2 yaşındayken yaşadığı bir trafik kazasıyla ölümden dönmüş minik Franck. O kazayı babası François şöyle anlatıyor:

"O zamanlar emniyet kemeri takmak zorunlu değildi, kazadan sonra oğlumu hastaneye götürdüğümüzde onun öleceğine kendimi hazırlamıştım. Kurtuluşu bir mucizeydi." Ribery, 19 yaşında evlendiği ilk aşkı, bir anlamda beşik kurtmesi olan Cezayirli hanımı Wahiba'yı da koluyla takip İstanbul'a gelmeden sadece 20 gün önce, Metz'in resmi sitesinin forumunda yazışan taraftarlar takımlarına ve artık Galatasaraylı olan oyuncusuna methiyeler düzüyorlardı: "Ribery Birinci Lig'in en iyi oyuncusu, yaşasın Metz!" diye. Ülkesinde bu kadar sevilen ve daha hayatının baharındaki bir futbolcu, neden düzenini bozup farklı bir kültüre gitmek istesin?

Doğum günü: 1 Nisan

Bu noktada islamiyetin rolü olduğu kadar elbette Hagi komutasındaki Galatasaray futbol kulübünün de rolü büyük. Zira Franck'a, "Türkiye'yi nereden tanıyorsun?" sorusuna "Galatasaray'dan" diye cevap vermiş. Franck, sezon başında Messina'ya yeşil ışık yakıyordu. Ama kış transferinin kapanmasına çok az

bir süre kala Galatasaray'a geldi.

Bu gelişede kader ağlarını yavaş yavaş örmüştü, 1 Nisan doğumlu Ribery daha yürümeyi öğrenmeden futbol topuyla oynuyordu. Doğduğu şehir olan Boulogne-sur-Mer'in yerel takımı FC Conti'den futbol dersleri almaya başlar. Sonra yine aynı bölgenin takımı olan Eagles'e geçer ve 13 yaşında Brust'da oynamaya başlar. Ancak okulda derslerine yeterli zaman ayıramamaktadır. Ayrıca henüz çocuk yaşta ailesinden ayrı yaşamasının doğru olmadığı kanaatine varır hocaları; sanki üstlerine vazifemiş gibi. Ama dedik ya, kader ağlarını yavaş yavaş örerek Ribery'yi Galatasaray'a doğru getirmektedir.. O günler için Ribery şöyle diyor:

"Brust'da oynarken kendi kendime ben asla profesyonelliği beceremeyeceğim diyordum. Ancak ailem bana o kadar destek verdi ki, onlara borcumu asla ödeyemem."

Sigarası, içkisi kumarı olmayan Boulogne'un rüya çocuğu, ümit millî takımına seçilir. 18 yaşına geldiğinde kulübü finansal sıkıntılar içine girer. Öyle ki; uzun süre hiçbir futbolcusuna para ödeyemez. Noel için verdikleri çekler de karşılıksız çıkınca, baba Ribery o yaşından sonra bir işe girerek çalışmaya başlar. Bu esnada Metz, Lens, Lille, St Etienne, Feyenoord ve de Ajax'dan teklifler gelir kendisine. Menejeri John Bico, Metz'in teklifini değerlendirir. Bu esnada Metz Başkanı

Carlo Molineri de, ilk kez izlediği Ribery için, "Derhal getirin bu çocuğu" der. Franck, 20 yaşında birinci lig takımı Metz'in renklerine bağlanır.

Fransa'nın minicik bir kasabasında doğan, Cezayirli müslüman komşu kızına aşkından dinini değiştiren Franck, şimdi o kasabada kalan arkadaşlarının "halen sokaklarda" olduğunu söylüyor. Kendisi ise, yeni kuşak faşistlerden Nicolas Sarkozy'nin yıldızının parladığı ülkesinin barlarında, kafasında patlayan bira şişelerinden ve çatışmalı olduğu toplumundan, bir süreliğine de olsa kaçıp, uzaklaşarak Galatasaray'da.

Welcome to the hell Franck! Selamın Aleyküm Wahiba...

Banu Birtek

banilu@gmx.de

Otistiklerin gizli dünyası ve dünyamızdaki gizli otistikler

Başına geldiği kelimeye 'kendi' anlamını veren latince 'oto',

"hadi bakalım, oto ile başlayan örnekler verin"

diyen içimizdeki öğretmen sese:

"otomobil, otobiyografi, otomatik"

diye yanıt verse de, sondaki o'sunu kaybederek meydana getirdiği 'otizm' sözcüğünde de aynı anlama geliyor. Kendi kendine, kendine/içine dönük olarak Türkçeye tercümelendirilebilir, otizm. Moda hastalıklar haline gelen; hiperaktiflik, panik atak, manik depresif yada borderline olmak gibi, söz konusu rahatsızlığı olan-olmayan bazı kişilerin, sırf modaya uymuş olmak adına üzerlerine atladıkları rahatsızlıklardan olmayıp, down sendromu ve zihinsel engellilik gibi, öcü rahatsızlıklar sınıfına da konmayan otizmi insanlar: Hollywood'un Dünya üzerinde ulaştığı yerlerde: Yağmur Adam filmi ile tanımaya başladı. Film; otizm konusunda çekilen ilk film olarak, dünyayı; yeryüzünde elli yıllık geçmişe sahip yeni bir rahatsızlıktan haberdar etmesi yönüyle başarılı, geniş bir yelpaze olan otizmin; tek yönlü ve kısıtlı tanıtımı açısından başarısız demeyeyim ama subjektifti. Otizm hakkında ilk filmin; nükleer kirlilikte başrolü oynayan ve oynatan ABD film sektörü Hollywood tarafınca kameraya alınmasının doğallığı; son derece tabii. Çünkü rahatsızlığın sebebi olan nükleer kirlilik, Dünya barışı için başlı başına bir rahatsızlık olan ABD kadar zararlı.

Otistikler boktan giden bir düzene muhalefet edebilecek cesareti bularak Dünyaya gelen ve kurallara farklı bir şekilde kafa tutan, olgun ruhlardır sadece. Olay bu kadar basit ama, gelin bunu bir de otistiklere, onların ebeveynlerine ve yakın çevrelerine sorun. Sorun, dediğim gibi nükleer kirlilik kökenli ve hamilelikte başlıyor. Nükleer kirliliğe maruz kalan anne karnındaki bebek; Dünyaya normal! diye adlandırdığımız beyinlerden farklı beyin yapısıyla gelecek, otistik olmuş oluyor, ama bebeğin otistik olduğu, ne ultrasonlarda ne de doğar doğmaz anlaşılıyor. Zamanla gösterdiği farklı davranışları için uzmanlara danışmadığında, otizmin patlaması için 6 yaşına kadar zaman var. Erken teşhis ile, otistik bir bebeğe/çocuğa neden ve nasıl farklı davranılacağı öğrenilip, uygulanırsa; hiçbir zaman kökten iyileştirilemeyecek rahatsızlığın seyri düşürülebilir, belli bir seviyede tutulabilir yada içimizdeki rahatsızlıkları görmezden gelerek, çocuğu normalleştireceğim diye, çocuğun farklı yapısıyla inatlaşıp, otizmi azdırabiliriz. Yani yağmur adamın, parçaları yada az bulutlu yada sağanak yağışlı olup olmaması; ilk yıllarda uygulanacak eğitimle doğrudan ilintili.

Teknoloji ilerleyip, biz modernleştiğimizi, medenileştiklerimizi zannettikçe ortaya çıkan hastalıklar, sakatlıklar, rahatsızlıklar ve sendromlar; adlandırıldıkları gibi 'modern çağ hastalıkları' mı gerçekten??? Teknoloji ilerledikçe hastalıklar, sakatlıklar çeşitlilik gösterip, sıklaşıyorsa, bilimadamları kansere çözüm bulduğu halde kemoterapi tuzağıyla; insanlar ceplerindeki son kuruşa kadar soyulup, borçlandırılıp, intiharın eşliğine getirilerek kansere alternatif

diğer bir sektörcü sömürülüyorlarsa, modernlik onların olsun.

Otizm halen bilimadamları, tıp ve psikoloji dünyası tarafından araştırılan, halk tarafından hemen hiç bilinmeyen, entellerin de "nasıl bir şeydi?" diye sorup, "ya, Rain Man filmindeki Dustin Hoffman'ın oynadığı karakter" diye yanıtlar bulduğu bir rahatsızlık. Hastalık demiyorum, çünkü iyileştirilmesi; farklı beyin yapıları değiştirilemeyeceğinden imkansız. Tabii bir de, otistik çocuk sahibi ebeveynlere; aklı selimlerce verilen öneriler var: "al çocuğu, Tom Cruise götür kumarhaneye, zengin ol".

- Oldu gözüm, hele biz bi voleyi vuralım, bize bu aklı verdiğin için seni de görürüz bi yol.

Otizmin ortak paydalarda birleşen özellikleri yok değil ama, geniş bir yelpazeye sahip yayılmasıyla, hepsi nev-i şahsına münhasır, birbirinden farklı özelliklere sahip olan kişiler. Beynin belli bir bölümü, normal sayılabilecek insan beynine göre çok, hatta daha çok, kimi bölümü az, çok az, çok çok az gelişebiliyor, ama bu bölümler birbirinden farklılık gösterdiği için, hepsinde farklı yetenekler yada yetersizlikler var tabii.

Nasıl her zaman herşeyi duyup, göremiyor-sak, aslında hepimiz bir nevi kör ve sağırız da aynı zamanda. Yüzde yüz kör birine kıyasla bizdeki görememezlik daha düşük bir oranda seyretse de. O zaman bizim de otist yanlarımız var.

Otizmin en belirgin özelliği; belli objelere, olaylara, kişilere ve durumlara alışmaları ve yeniliklere, değişimlere karşı olumsuz tepkiler vererek, hali hazırda kapanmış oldukları iç dünyalarına daha da çekilerek izolasyonlarını arttırmaları, dışarıdan öğretilmeye, verilmeye çalışanlara kendilerini kapatmaları. Buna örnek olarak, ABD'de yönetime gelen Bush'ları ve-rebiliriz. "Atalarımız bu topraklara geldiğinden beri, kan gördük, adam astık, yerli halka katliam uyguladık, biz bu savaş olayını böyle öğrendik, o halde daha farklı yaşayamayız" deyip, iki Bush'un araya aldıkları Bill Clinton dönemi yaşanan barış gibi bir yeniliğe bünyeleri dayanmıyor ve olumsuz tepkilerde bulunup, savaşa karşı çıkan kamuoyuna karşı kendilerini kapatarak, bildiklerini okumaya devam ediyorlar.

Otistikler birşeyi bir kez öğrendikleri zaman,

-ki kendileri de bunu istemelidir, zorla birşey öğretemezsiniz- istekleri doğrultusunda öğrendikleri yada benimseyerek yaptıkları davranışları; her daim yapmaya devam ederler. İki-üç yaşlarındayken, parkta, sokakta çişi gelen otistik bir yavrucak, ağaç dibinde çişe tutulur ama, bunu yetişkin olduğunda da sürdürebileceğini zannettiğinden, gün gelir mahallenin sapığı ilan edilebilir. Otistiklerde gelişmemiş olan üst benlik sayesinde, ayıp, günah gibi kavramlar hiç iplenmediği gibi, dünyadaki herşey herkese aittir anlayışı ve materyalin önemsizliği sonucunda, bir markete girip canının çektiğini alıp tüketerek, elini kolunu sallayarak Irak'a giren ve aşağılık komplekslerine mastürbasyon yapan Bush ve kankisi Rice. Rice'in hiç arkadaşının olmadığını, son derece (hala kaç santigrad olduğunu bilmiyorum) asosyal bir tip olduğunu okumuştum Alman basınından. İşte otistikler de, arkadaşlık kurmakta zorlanan ve içe kapanık yapılarıyla, genelde yalnız olan bireylerdir.

Otizm aslında; bizlerin kirlettiği dünyada, birşeyleri yanlış ama çok yanlış yapıyor olduğumuz için, ders alabileceğimiz, yapmayı sürdürdüğümüz hatalara dur deyip, özümüze, içimize dönerek sorgulama yapma zamanının geldiğini bize göstermek isteyen bir hayat biçimi, tabii anlayana. Dünyayı, yaşamı mahvetmemizin ceremesini çeken otistiklere, bu görevi üstlendikleri için müteşşekkirl olmamız gerekirken, toplum dışına atarak, gerçeklerle yüzleşme korkumuzun arkasına sığınıyor ve biz de otistikler gibi davranıp, farklı bir dünyaya kendimizi kapatıyoruz.

Otistikler, anlaşılabilirlikleri, kendilerini tam anlamıyla ifade edemedikleri için zaman zaman kendilerine fiziksel anlamlarda zarar verebiliyorlar ama başkalarına hiçbir zaman. Hele belki de tek dostları olan doğaya asla. O yüzden, bu yazıda otizmi anlatırken, Bush, ABD ve Rice'li örneklemelerimden ötürü tüm otistik ve yakınlarından özür dilerim. Ama gerçek otistikler ve onların yakınları benim ne demek istediğimi anlamışlardır, çünkü onların zarsız insanlar olduğunu biliyoruz. Sorun kendini normal zannedip, zararların en büyüğünü sergileyen gizli rahatsızlar, rahatsızlığa maruz bırakılanlar değil.

Desen: Elif Nurşad

Okur Mektupları

Merhaba sevgili yeniHarman çalışanları,

Derginizi yurtdışından ilgiyle takip ediyorum. Açıkçası gazete okumayı pek sevmiyorum ama iş dergi okumaya gelince değişiyor, çünkü dergiler gazeteler gibi sığ değil. Ve istediğin zaman açıp okuma özgürlüğünüz de var. Tabii bazı konular aktüel olduğundan dolayı hemen okunmayı gerektiriyor. Neyse ben de hem Kaçak'ı hem de sizi ve de Le-Man'ı takip etmeye çalışıyorum.

Tüm bunların yanında bir de size yönelik bir eleştirim olacak. Daha önce de yazacaktım bir başka mevzuu için lakin fırsat bulamamıştım, lakin aynı mevzuda bir arkadaş eleştiri de bulununca ben de biraz rahatlamış, en azından aynı konuya bir başkasının dikkati celbetmesinden dolayı avunmuşum.

Eleştirmek istediğim, derginizin 1 Ocak 2005 tarihli sayısının en arka sayfasındaki "Bir futbol fotoğrafı, kale arkası" başlıklı yazı.

Orada Hakan Şükür ve T. Henry'i kıyaslamış ve yargıda bulunmuşsunuz.

Futbola pek ilgilenmem, yeraltı alemiyle de. Lakin bana bir haksızlık ediyormuşsunuz gibi geldi. Hakan Şükür'ün fotoğrafı bir cenaze töreninde çekilmiş bir ödül töreni değil. Sedat Peker ve Hakan Şükür Adapazar'lı. Vefat eden kişi de müşterek tanındıkları olduğu kesin. Ve bu ikilinin bu cenaze töreninde bu sebeplerden dolayı karşılaşmaları zaten ihtimal dairesi içinde.

Ve ben inanıyorum ki Sedat Peker Hakan'ı görünce kendisi gidip onun yanında oturmuşur çünkü Hakan dünyaca tanınan bir futbolcu.

Ama kıyasladığınız kişi bir ödül törenine gitmiş ve üzerine istediği bir şeyi giyip gitmiştir, Hakan'ın üzerine böyle bir şey giyip cenaze törenine katılması zaten mümkün değil. Ama eğer Hakan bir ödül törenine Sedat Peker'in elinden tutarak gelseydi işte o zaman argümanınız isabet kaydedecekti.

Kişileri yaptıkları eylemin aynılıklarıyla kıyaslayınız, evlerinde giyip çıkardıkları elbiselerle değil.

Sizin de malumunuz olduğu üzere artık anti-kapitalist olan Che'nin bu meşhur fotoğrafı rantiyecilerin eline geçmiş ve pazarlanıyor... Kartlarda, T-Shirtlerde, rozetlerde vs. Artık gelir getiren bir meta.

Ve T. Henry'nin bedelini ödeyip aldığı bu T-Shirt ile bir fakir çocuğun midesine bir lokma girdiğini, ya da çıplak ayağına bir pabuç aldığını zannetmiyorum.

Bana sayfa doldurmak için acele bulunmuş bir argüman gibi geldi. Yanılıyor muyum?!

Aynı kıyası Maradona için de yapılabiliriz. İdolünü pazusuna dövme ile kazımış. Kim bu idol? Yine Che!

Ama adam müptela olduğundan dolayı başını dik tutamıyor. İnsanları giydikleri ile değil yaptıklarıyla eleştirelim, takdir edelim. N'apalım mesela? Bir vakfa ya da ne bileyim bir yardım kuruluşuna, bir garibana Hakan'ın ve Henry'in yardımında bulunup bulunmadığını araştırıp, öyle kıyaslayalım.

Selamette.

Yusuf Saraç, Hollanda

Editörün Notu: Peki.

yeniHarman

Sahibi
LM Basın
Yayın Ltd. Şti.
adına
Tuncay Akgün

Sayı: 79
15 Şubat Salı
15 günde bir
yayınlanan
yerel süreli yayındır

Yayın Yönetmeni Tuncay AKGÜN Genel Koordinatör Kutlu ESENDEMİR
Haber Merkezi Pelin GÖKMEN (Sorumlu) Yazışmaları Müdürü Ayhan ERDOĞAN Sayfa Tasarımı Tanzer ERCANPOLAT Desen Elif NURŞAD
Fotoğraf Editörü Sinan GÖKSEL Satış Müdürü Cengiz KOCALI Müessese Müdürü Ali YAVUZ
Tel: 0212 - 292 94 50 - 0212 - 292 94 51 Adres: Firuzağa Mah. Defterdar Yokuşu No:47 Beyoğlu/İstanbul E-mail: yeniharman@leman.com.tr
Baskı: LeMan Matbaası Tel: 0212 - 858 00 93 (Pbx) Dağıtım: M.D.P. Avrupa Distribution: ASV

Sizi seviyorum, en temiz duyguların insanı olan ben sizi.

NOT: yeniHarman partisinde bi manita gördüm çok mu güzeldi, ben mi çok sarhoştum bilemiyorum. Bakardı kolayı benden esirgemeyen amirim Kutlu Esendemir'i çok seviyorum, ama erkekçe.

Magazin Dedikoduları

şok şok şok! Ünlü tavernacı Fedon'un aslında zenci olduğu ortaya çıktı!

Ilıcakların Sezyumu 15 Şubat Salı - 20 Ykr

sezyum.kom

- BASINDA GÜLEN -

Haftalık münasebetsiz gazete - Çünkü habersiz kalacağımıza g.tüme felç insin!

Avrupa Yakası TV Şeyysi

Sevilen dizi Avrupa Yakası'nda bu hafta Şesu adını değiştirip Sesu -Modern kadının ağdasi- olup kendini bayan bacaklarına verecek. Volkan hafızasını kaybedip kendisini ilk sevimsiz Türk komedyeni Şafak Sezer sanacak. O reklamlarda oynayan eleman cepbank'dan manitasının vasıtasıyla emdiği paralarla Rus manitalara uçacak. Kal gelen kızımıza çok afedersiniz öyle bi kal gelecek ki siz bile anlamayacaksınız. Kal böreği.

Editörden

Selamlar, bir sezyum gazetesinin daha ilk sayfalarında sizlerle beraberiz. beraberiz dedim ama sakın yanlış anlamayın sadece dostuz. geçenlerde bir davette gencecik bir kızla tanıştım dostlar. allah'tan kızımız 18 yaş üzeriydi. aramızdaki 20'li yaşlara rağmen onu o gece oracıkta sahiplendim. kendisini bir zevk mendili gibi kullanıp attım. çok da memnunum. gerçekten. hem ne de olsa huncal ulus'tan daha güzelim... sahi şu Hunca parfümlerinin logosu nedir öyle? çok afedersin şey gibi. şey işte, şimdi aklıma gelmiyor, sonra söylerim, baaaaaaay!

Püf Noktası

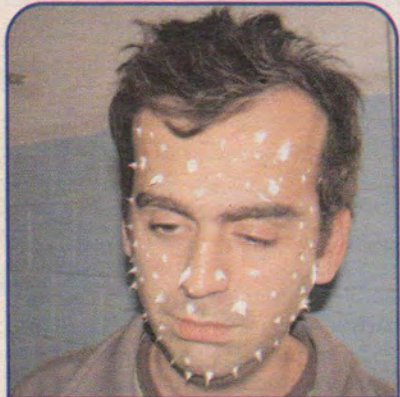

Karda yürüyüp kaseyi çatlatmak için yürürken bacaklarınızı açıp, sanki testislerinizde şişme varmışcasına yanpırı yanpırı yürümeniz gerekmektedir. Aksi takdirde çok afedersiniz buzda kaymakla kalmaz, çevrenizdeki manitalara da kış üstü düşerek, rezil rüsva olursunuz.

Japonlar s.çabilen robot da yaptı!

Konuşabilen robot Asimo'dan sonra Uzakdoğu'nun en yılan ekibi Japonlar Japon uzun araştırmalar sonunda s.çabilen robot yapmayı da başardılar. s.çarken gazete okuyup, aynı zamanda 27 farklı dilde 'Taş yok mu yooov!' diyebilen ro-

bota ünlü bir firavun olan Sıçankamon'un adı verildi. Ne de mükemmel s.çıyor! Türkiye'ye gelen Sıçankamon, gazetecilere 'Japonya'da vatani hizmette bize de karaşımsek yedirselerdi o zaman her şey bambaşka olurdu' dedi.

Sağlık Köşesi

Eğer ki, bu bize fotosunu gönderen arkadaş gibi sivil-celerden muzdarip iseniz sizlere önerimiz her gün, yüzünüzü ayakkabı boyasıyla yıkamanız olacaktır. Ayrıca si-ga-ra-yı bırakmalı ve hemen eşeyli üremenin yollarını aramalısınız. Yoksa bölüne bölüne nereye kadar di mi yooov?

Robot resim yakalattı!

Cihangir'de apartmanların merdiven boşluklarına işemek suretiyle entel camiada adı 'İdrar kesesi bol katil'e çıkan pis sapık sonunda bir Cihangir sevdalısı olan Orhan Pambih'in ve Cüney Közlenir'in ifadelerinden alınan robot resimle yakalandı. Yakalanan K.S. 'Lan olum altıma mı işeyeydim yov, hepinize tabure koyim!' dedi.

Bu hafta sizlere minnacık bir yetenek tomurcuğundan bahsediciiz. karşınızda resul balay! siz onun minyon kişiliğine bakmayın. o bu haliyle bile yirmi kişinin yaptığı sekizi yapar. daha da sekize doymaz. eh doyumsuzluk da çağımızın vebası zaten. resul'ün albümüyle aynı adı taşıyan parçası nazlı yarım haber salmış'ı sezyum.com'dan da indirebilirsiniz. keşke kasedi değil de dvd'si olsaydı bu albümün. yani o derece değerli bi albüm. her şeye değer.

Okur Mektupları

Gazetemizin acar muhabiri Kurtlu Pilav sizler için okur mektuplarınızı değerlendiriyor.

...yazarımız küllük iznini kullandığından okur mektuplarını bu hafta yayımlayamıyoruz. hepinize tenkyu be.